

Fremsat den 2. oktober 2013 af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og lov om kommunale og regionale valg

(Suspension og afsættelse af en borgmester, frister for materiale til kommunalbestyrelsesmøder mv.)

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 971 af 25. juli 2013, som ændret ved § 9 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 8, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Borgmesteren sørger for, at en dagsorden og det fornødne materiale, herunder eventuelle udvalgsberetninger, til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen, udsendes til medlemmerne senest 4 hverdage inden kommunalbestyrelsens møder.«

2. I § 8 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Kan en sag ikke udsættes, kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning, selvom dagsordenen og det fornødne materiale ikke er udsendt senest 4 hverdage inden mødet. Borgmesteren skal sørge for, at det fremgår af dagsordenen, hvis dagsorden eller det fornødne materiale ikke udsendes inden for fristen. Begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes, skal ligeledes fremgå af dagsordenen.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

3. § 8, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., ophæves.

4. I § 8, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., udgår »endvidere«.

5. I § 20, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Møderne skal afholdes i så god tid inden møder i kommunalbestyrelsen, at eventuelle udvalgsberetninger kan udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer senest 4 hverdage før møder i kommunalbestyrelsen, jf. § 8, stk. 4.«

6. I § 20, stk. 3, 3. pkt., indsættes efter »udsendes en dagsorden«: »og det fornødne materiale til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen,«.

7. I § 34, stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 66, stk. 2,« til: »§ 66 b, stk. 3,«.

8. § 42 c, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsens formand sørger for, at en indkaldelse og det fornødne materiale til revisionens forelæggelse udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer senest 4 hverdage inden forelæggelsen, medmindre forelæggelsen ikke kan udsættes.«

9. I § 62 d, stk. 2, ændres »lov om Klagenævnet for Udbud « til: »lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.«.

10. § 64 a, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

11. § 66 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 66. Tilsidesætter borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, kan kommunalbestyrelsen efter reglerne i lovens § 24, stk. 1, udpege et af sine medlemmer til at varetage den opgave, som pligttilsidesættelsen vedrører.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65.

§ 66 a. Tilsidesætter borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, kan borgmesteren afsættes, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov. Kommunalbestyrelsen indgiver en begrundet indstilling herom til det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg. Finder nævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen underretter straks skriftligt borgmesteren om kommunalbestyrelsens indstilling.

Stk. 3. Valgbarhedsnævnet kan, når dette er påkrævet, forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Borgmesteren skal på vedkommendes begæring efter nævnets nærmere bestemmelse gives lejlighed til mundtligt at forelægge sin sag for Valgbarhedsnævnet.

Stk. 4. Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren, vælger kommunalbestyrelsen et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden efter reglerne i § 24, stk. 1.

Stk. 5. Vederlaget til en afsat borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet.

§ 66 b. Tiltales en borgmester for et strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover, kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren suspenderes. Hvis en domfældelse for lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed, og suspension ikke kan anses for betænkelig, træffer nævnet afgørelse om suspension. Suspensionen gælder, indtil borgmesteren udræder af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 4, eller genindtræder som borgmester, jf. stk. 5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen underretter straks skriftligt borgmesteren om kommunalbestyrelsens begæring.

Stk. 3. Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om suspension af borgmesteren, udpeger kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 24, stk. 1, et af sine medlemmer til at fungere som borgmester.

Stk. 4. Hvis den suspenderede borgmester mister sin valgbarhed på grund af straf for de i stk. 1 nævnte strafbare forhold og derfor udræder af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne herom i lov om kommunale og regionale valg, fortsætter den i medfør af stk. 3 fungerende borgmester som borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Stk. 5. Frifindes den suspenderede borgmester ved endelig dom, opgives forfølgning, eller træffer Valgbarhedsnævnet efter endelig dom eller vedtagelse af bøde afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden. Borgmesteren genindtræder dog først efter en frifindende dom i landsretten, når den ordinære frist for ansøgning om tilladelse til anke til Højesteret er udløbet, uden at ansøgning herom forinden er indgivet, eller, hvis ansøgning herom forinden er indgivet, når borgmesteren er endeligt frifundet.

Stk. 6. Anklagemyndigheden underretter kommunalbestyrelsen om tiltale mod en borgmester for strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover.

Stk. 7. Vederlaget til en suspenderet borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træf-

fer afgørelse om suspension. Genindtræder den suspenderede borgmester i sit hverv, jf. stk. 5, har vedkommende krav på efterbetaling af borgmestervederlaget for suspensionsperioden.

Stk. 8. Stk. 1-7 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det suspenderede medlem, at udpege det medlem, der midlertidigt skal varetage hvervet.

§ 66 c. Har en borgmester, i eller uden for sit hverv, ikke vist sig værdig til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, og vedtager kommunalbestyrelsen, at borgmesteren af denne grund ikke nyder kommunalbestyrelsens tillid og skal afsættes, anses borgmesteren som fritaget for sit hverv.

Stk. 2. Til en vedtagelse efter stk. 1 kræves, at mindst ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer ved forslaget behandlinger i kommunalbestyrelsen, jf. stk. 3, stemmer for vedtagelsen og dens begrundelse, dog således, at det er tilstrækkeligt, at samtlige af kommunalbestyrelsens medlemmer ud over borgmesteren stemmer herfor.

Stk. 3. Forslag om afsættelse af borgmesteren efter stk. 1 skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 6 og højst 12 dages mellemrum. Kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 og dens begrundelse skal efter hver behandling indføres i beslutningsprotokollen, jf. § 13. Kommunalbestyrelsen underretter straks skriftligt borgmesteren om vedtagelsen efter stk. 1.

Stk. 4. Borgmesteren kan deltage i kommunalbestyrelsens behandling og afstemning.

Stk. 5. Når der foreligger en vedtagelse efter stk. 1, vælger kommunalbestyrelsen et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden efter reglerne i § 24, stk. 1.

Stk. 6. Den afsatte borgmester kan indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 for Valgbarhedsnævnet. Klage skal indgives til nævnet senest 14 dage efter kommunalbestyrelsens 2. behandling af forslag om afsættelse.

Stk. 7. Træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at vedtagelsen efter stk. 1 ikke har været lovlig, genindtræder den afsatte borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Stk. 8. Vederlaget til den afsatte borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1. Genindtræder den afsatte borgmester i sit hverv, jf. stk. 7, skal vedkommende med hensyn til vederlæggelse stilles, som om afsættelse ikke var sket.

Stk. 9. Stk. 1-8 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet.

§ 66 d. En borgmester har ret til at få udgifter til den advokat, borgmesteren vælger til at repræsentere sig eller lade

sig bistå af i en sag efter §§ 66 a-66 c, betalt af kommunen efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Udgiften skal have tilknytning til en sag efter §§ 66 a-66 c.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastsætter salær og godtgørelse til advokaten efter de takster, der gælder for beskikkede forsvarere i straffesager.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65.«

§ 2

I regionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 25. juli 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, *stk. 2*, ændres »§ 8, stk. 2-6,« til: »§ 8, stk. 2-7,«.

2. I § 35 a, *stk. 2*, ændres »lov om Klagenævnet for Udbud« til: »lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.«.

3. I § 38, *1. pkt.*, ændres »§ 66 om borgmesterens funktionsvægning« til: »§§ 66-66 d om borgmesterens afsættelse eller suspension«.

§ 3

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 11. februar 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 105 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes

styrelse, jf. for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

2. § 105, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, der bliver stk. 3, 1. og 2. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Valgbarhedsnævnet består af en formand og en næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 3 andre medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger ét medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger et medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 2 medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

§ 5

Stk. 1. Medlemmer og stedfortrædere af Valgbarhedsnævnet beskikkes første gang i henhold til reglerne i § 3, nr. 2, for perioden 1. april 2014 til 31. marts 2018.

Stk. 2. § 3, nr. 2, finder ikke anvendelse på afgørelser, Valgbarhedsnævnet træffer før den 1. april 2014. For sådanne afgørelser finder de hidtil gældende regler i § 105, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, anvendelse.

Stk. 3. Er en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand suspenderet forud for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler i § 66, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse, jf. tillige § 64 a, stk. 3, 2. pkt., i samme lov og § 38 i regionsloven, fortsat anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrunden for lovforslaget
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Frister m.v. for udsendelse af dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens og udvalgenes møder
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.1. Kommunalbestyrelsen
 - 3.1.1.1.1. Kommunalbestyrelsens møder
 - 3.1.1.1.2. Forelæggelse af revisionsberetninger for kommunalbestyrelsen
 - 3.1.1.2. Stående udvalg og økonomiudvalget
 - 3.1.2. Udvalgets anbefalinger
 - 3.1.2.1. Kommunalbestyrelsen
 - 3.1.2.1.1. Kommunalbestyrelsens møder
 - 3.1.2.1.1.1. Fristernes længde og karakter samt formidlingen af materialet
 - 3.1.2.1.1.2. Krav om oplysning på dagsordenen om, at fristen ikke er overholdt, og begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes
 - 3.1.2.1.1.3. Frister for vedtagelse af udvalgsindstillinger
 - 3.1.2.1.1.4. Ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen
 - 3.1.2.1.2. Forelæggelse af revisionsberetninger for kommunalbestyrelsen
 - 3.1.2.2. Stående udvalg og økonomiudvalget
 - 3.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.2. Ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse
 - 3.2.1. Behov og betingelser for ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse
 - 3.2.1.1. Gældende ret
 - 3.2.1.2. Udvalgets anbefalinger
 - 3.2.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.2.2. Fremgangsmåden for ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse
 - 3.2.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2.2. Udvalgets anbefalinger
 - 3.2.2.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.3. Afsættelse på grund af grov pligttilsidesættelse
 - 3.3.1. Behov og betingelser for afsættelse på grund af grov pligttilsidesættelse
 - 3.3.1.1. Gældende ret
 - 3.3.1.2. Udvalgets anbefalinger
 - 3.3.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.3.2. Fremgangsmåden for afsættelse på grund af pligttilsidesættelse
 - 3.3.2.1. Gældende ret
 - 3.3.2.2. Udvalgets anbefalinger
 - 3.3.2.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.4. Ny adgang til suspension på grund af tiltale for groft strafbart forhold
 - 3.4.1. Behov og betingelser for suspension på grund af tiltale for groft strafbart forhold
 - 3.4.1.1. Udvalgets anbefalinger
 - 3.4.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.4.2. Fremgangsmåden ved suspension på grund af tiltale for groft strafbart forhold
 - 3.4.2.1. Udvalgets anbefalinger
 - 3.4.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.5. Ny adgang til afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid
 - 3.5.1. Behov og betingelser for afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid
 - 3.5.1.1. Udvalgets anbefalinger
 - 3.5.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.5.2. Fremgangsmåden ved afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid

- 3.5.2.1. Udvalgets anbefalinger
- 3.5.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
- 3.6. Valgbarhedsnævnets sammensætning
 - 3.6.1. Gældende ret
 - 3.6.2. Udvalgets anbefalinger
 - 3.6.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
- 4. Økonomiske og administrative konsekvenser m.v.
 - 4.1. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
 - 4.2. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
 - 4.3. Administrative konsekvenser for borgerne
 - 4.4. Miljømæssige konsekvenser
 - 4.5. Forholdet til EU-retten
 - 4.6. Hørte myndigheder
 - 4.7. Sammenfattende skema

1. Indledning

Dette lovforslag indeholder en række forslag til ændringer hovedsageligt i lov om kommunernes styrelse, dels med henblik på forbedring af kommunalbestyrelsesmedlemmernes muligheder for at forberede sig til kommunalbestyrelses- og udvalgs møder, dels med henblik på en tydeliggørelse og en udbygning af rammerne for suspension og afsættelse af borgmesteren. Forslaget bygger i alt væsentlighed på de forslag til ændring af lov om kommunernes styrelse, regionsloven og lov om kommunale og regionale valg, som udvalget bag betænkning nr. 1538 om afsættelse af borgmesteren og forberedelse af byrådsmøder (juni 2013) er fremkommet med.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder således, at udvalgets forslag bl.a. om at stramme op på fristerne for udsendelse af dagsorden og sagsmateriale til kommunalbestyrelsesmøder og om, at sagsmaterialet fremover skal *udsendes* til kommunalbestyrelsesmedlemmerne og ikke alene som i dag skal være tilgængeligt for medlemmerne, vil give det enkelte medlem, herunder medlemmer af kommunalbestyrelsens mindretal, bedre muligheder for en hensigtsmæssig mødeforberedelse.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder endvidere, at en tydeliggørelse af de gældende regler om suspension og afsættelse af borgmesteren, sådan som udvalget foreslår det, er hensigtsmæssig. Således bør regelsættet herom ikke kunne give anledning til tvivl i kommunalbestyrelsen om, hvornår der efter reglerne herom er mulighed for at gribe ind over for en borgmester, der – måske groft – tilsidesætter sine pligter. Økonomi- og Indenrigsministeriet kan endvidere støtte det forslag om en forenkling af processen for afsættelse af borgmesteren, som udvalget er fremkommet med.

Endelig er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at de nye muligheder, som udvalget har foreslået dels om suspension af borgmesteren på grund af tiltale for et groft strafbart forhold, dels om afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid giver kommunalbestyrelsen de fornødne muligheder for at gribe ind over for borgmesteren, hvor sådanne forhold indebærer en risiko for funktionsdygtigheden og effektiviteten i kommunestyret.

2. Baggrunden for lovforslaget

Farum-Kommissionen, der blev nedsat den 6. august 2003, afgav den 12. april 2012 sin beretning til justitsministeren. Farum-kommissionen har haft til opgave at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knytter sig til de beskrivelser og påstande, der er fremkommet i medierne og den offentlige debat, om en lang række kritisable forhold vedrørende Farum Kommune i perioden 1. januar 1990 til kommissionens nedsættelse den 6. august 2003. Farum-kommissionen har endvidere haft til opgave at komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen af det samlede begivenhedsforløb kan begrunde. Farum-Kommissionen er fremkommet med en række anbefalinger på Økonomi- og Indenrigsministeriets område.

Således er Farum-Kommissionen bl.a. fremkommet med anbefalinger i forhold til § 8, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, i lov om kommunernes styrelse om udsendelse af dagsorden og sagsmaterialets tilgængelighed, henholdsvis sagsmaterialets eventuelle udsendelse til kommunalbestyrelsesmedlemmerne (se nærmere beretningens sammenfatning, bind 1, s. 85). Endvidere er Farum-Kommissionen fremkommet med en anbefaling om, at der er god grund til at overveje, om § 66 i lov om kommunernes styrelse vedrørende borgmesterens »vægning« kan og bør tydeliggøres (beretningens sammenfatning, bind 1, s. 145). For så vidt angår spørgsmålet om bl.a. midlertidig suspension, mens en borgmesters forhold undersøges, har kommissionen fundet, at overvejelser om gennemførelse af sådanne meget vidtrækkende forslag i forhold til det kommunale selvstyre og dets virkemåde bør afvente et eventuelt sagkyndigt lovforberedende arbejde (beretningens afsnit 2.5.3.3., bind 15, s. 259 f.).

På den baggrund nedsatte regeringen i efteråret 2012 et lovforberedende udvalg til opfølgning på Farum-Kommissionens anbefalinger på Økonomi- og Indenrigsministeriets område (»§ 66-udvalget-lovforberedende udvalg til opfølgning på anbefalinger fra Farum-Kommissionens anbefalinger«).

Udvalget afgav i juni 2013 til økonomi- og indenrigsministeren betænkning nr. 1538 om afsættelse af borgmesteren og forberedelse af byrådsmøder. Betænkningen indeholder i

overensstemmelse med udvalgets kommissorium lovudkast til den relevante lovgivning.

De under afsnit 3.1.-3.5. nævnte forslag er en udmøntning af de forslag, som udvalget er fremkommet med. Det under afsnit 3.6. nævnte forslag er en udbygning af et forslag, som udvalget er fremkommet med om Valgbarhedsnævnets sammensætning i de sager, som er omfattet af udvalgets forslag til bestemmelser i lov om kommunernes styrelse om suspension og afsættelse af en borgmester.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Frister m.v. for udsendelse af dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens og udvalgenes møder

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Kommunalbestyrelsen

3.1.1.1.1. Kommunalbestyrelsens møder

Efter § 8, stk. 4, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse sørger borgmesteren for, at der så vidt muligt senest 4 hverdage inden kommunalbestyrelsens møder udsendes en dagsorden til medlemmerne, og at det fornødne materiale til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen, så vidt muligt er tilgængeligt for medlemmerne mindst 3 hverdage inden mødet.

Bestemmelsen gælder både ordinære møder i kommunalbestyrelsen, der normalt holdes én gang om måneden i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens mødeplan, og ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen.

Efter § 8, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse skal *ekstraordinært* møde i kommunalbestyrelsen afholdes, når borgmesteren finder det fornødent, eller mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det. Det er borgmesteren, som bestemmer tid og sted for det ekstraordinære møde, og det påhviler borgmesteren at søge mødet afholdt så hurtigt som muligt efter modtagelsen af anmodning herom. Under hensyn til, at loven, foreskriver, at der så vidt muligt senest 4 dage før et møde skal udsendes en dagsorden, skal indkaldelse til ekstraordinære møder normalt være mindst 4 dage, jf. dog nedenfor, hvor det fremgår, at fristen ikke er absolut.

Kommunalbestyrelsen kan efter § 8, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse beslutte, at medlemmerne skal have materialet til kommunalbestyrelsesmøderne tilsendt. Dagsordenen og mødemateriale kan endvidere omfattes af kommunalbestyrelsens beslutning efter lovens § 8 a om, at materiale kun gøres tilgængeligt for medlemmerne elektronisk. Dette ændrer ikke på fristerne for, hvornår dagsordenen skal udsendes og materialet skal være tilgængeligt. Dagsordenen skal i så tilfælde være elektronisk tilgængelig senest 4 hverdage før mødet.

Fristen for udsendelse af dagsordenen og tilgængeliggørelse af det fornødne sagsmateriale er ikke absolut, hvilket er udtrykt ved anvendelsen af ordene ”så vidt muligt” i lo-

vens § 8, stk. 4, 1. pkt. Uanset et medlems protest kan der således på møderne behandles hastende sager og sager, hvortil der umiddelbart kan tages stilling, uagtet at disse ikke er optaget på det udkast til dagsorden, som er udsendt senest 4 hverdage før mødet.

Bestemmelsen i § 8, stk. 4, 1. pkt., er udtryk for almindelige kommunalretlige grundsætninger, hvorefter det antages, *dels* at en sag skal være således oplyst, at der foreligger et forsvarligt beslutningsgrundlag, *dels* at det fornødne materiale til bedømmelse af sagen skal være tilgængeligt for medlemmerne forud for mødet, således at de har rimelig tid til at forberede deres stillingtagen.

Det vil således være i strid med lovgivningen, hvis det nødvendige oplysningsmateriale foreligger så sent i forhold til kommunalbestyrelsens møde, at medlemmerne ikke har en rimelig tid til og et rimeligt grundlag for at forberede deres stillingtagen og stemmeafgivning i sagen. Ved vurderingen af, om lovgivningen er tilsidesat, lægges der vægt på karakteren og omfanget af det oplysningsmateriale, der har foreligget for sent og karakteren at det oplysningsmateriale, som i øvrigt er tilgængeligt til brug for kommunalbestyrelsens møde. Desuden lægges der vægt på, om der er tale om en hastende sag eller en sag, der umiddelbart kan tages stilling til.

Fristen for fremlæggelse af det fornødne materiale til mødet og princippet om tilvejebringelse af et forsvarligt beslutningsgrundlag indebærer, at forberedelsen af en kommunalbestyrelsens behandling af en sag på et møde normalt ikke kan tilrettelægges sådan, at det fornødne oplysningsgrundlag først etableres på selve mødet ved indhentelse af mundtligt afgivne oplysninger og informationer om sagen. Dette er imidlertid ikke til hinder for, at en sag, der behandles af kommunalbestyrelsen, på mødet supplerende kan oplyses gennem mundtlige tilkendegivelser fra sagkyndige, når dette er sagligt begrundet.

Foreligger det til sagens bedømmelse fornødne materiale ikke inden for fristen, antages det, at kommunalbestyrelsen i enighed kan beslutte alligevel at behandle sagen.

Materiale, der er fornødent til bedømmelsen af en sag, men som ikke kan gøres tilgængeligt inden for fristen, f.eks. fordi kommunen ikke har modtaget det, skal gøres tilgængeligt snarest muligt efter udløbet af fristen.

Spørgsmål om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelige oplysninger til bedømmelsen af en sag, afgøres inden for vide rammer af kommunalbestyrelsen. Dette sker ved almindelig flertalsbeslutning. Det beror således på kommunalbestyrelsens beslutning, hvilke oplysninger og undersøgelser der skal fremskaffes til brug for behandlingen af en sag.

Til det fornødne materiale til en sags oplysning hører normalt, at der indhentes en erklæring fra det eller de ansvarlige stående udvalg, inden kommunalbestyrelsen træffer beslutning i sagen. Dette er en følge af udvalgenes varetagelse af den umiddelbare forvaltning.

Kravet om udvalgsbehandling indebærer, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke kan træffe beslutning om at efterkomme eller afvise et forslag, uden at der foreligger

erklæring fra det eller de relevante udvalg. Kommunalbestyrelsen vil derimod normalt godt kunne træffe en proceduremæssig beslutning om et forslag, uden at udvalgserklæring foreligger, herunder om at henvise forslaget til udvalgsbehandling eller indhente supplerende oplysninger.

En kommunalbestyrelse kan herudover kun undlade at forelægge en sag for et stående udvalg, hvis det er åbenbart, at der ikke herved kan tilføres sagen nye, relevante oplysninger, eller hvis sagen er af hastende karakter.

Det følger af § 18, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at økonomiudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører kommunens økonomiske og almindelige administrative forhold, inden sagen forelægges kommunalbestyrelsen til beslutning. Kommunalbestyrelsen vil derfor normalt heller ikke kunne træffe beslutning i sådanne sager, medmindre økonomiudvalgets erklæring foreligger.

Hvis et medlem mener, at det fornødne materiale til sagens bedømmelse ikke har foreligget eller ikke har foreligget, således at der har været rimelig tid til at forberede sagen, må medlemmet protestere imod, at der træffes beslutning i sagen på det foreliggende grundlag. Hvis en sådan protest ikke imødekommes, f.eks. fordi flertallet mener, at det fornødne materiale har foreligget i tilstrækkelig god tid, må medlemmet stemme imod beslutningen eller undlade at stemme med den begrundelse, at det fornødne materiale ikke har foreligget eller der ikke har været rimelig tid til at forberede sagen, samt forlange at få tilført beslutningsprotokollen en bemærkning herom, jf. § 13, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

For en uddybende beskrivelse af gældende ret for så vidt angår udsendelse af dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens møder henvises til betænkningens kapitel 6.2.1.

3.1.1.1.2. Forelæggelse af revisionsberetninger for kommunalbestyrelsen

Efter § 42 c i lov om kommunernes styrelse har revisionen adgang til at forelægge sine beretninger mundtligt for kommunalbestyrelsen. Dette skal også ske, hvis mindst en fjerdedel af kommunalbestyrelsens medlemmer anmoder om det. Borgmesteren fastsætter tid og sted for forelæggelsen, der er en orientering om revisionens beretning, hvor der ikke kan træffes beslutninger, og som ikke er åben for offentligheden. Det er således ikke et møde i kommunalbestyrelsen.

Da mundtlig forelæggelse af revisionsberetninger kun forudsættes at ske i ekstraordinære situationer, hvor det eller de forhold, som er omhandlet i beretningen, har en alvorlig karakter, antages det, at borgmesteren skal indkalde til fremlæggelsen så hurtigt som muligt efter at have modtaget anmodning herom.

Efter lovens § 42 c, stk. 2, skal borgmesterens indkaldelse til forelæggelsen så vidt muligt udsendes til medlemmerne 4 hverdage forinden, og det fornødne materiale skal så vidt muligt være tilgængeligt 3 hverdage forinden forelæggelsen. Fristerne er ligesom fristerne i lovens § 8, stk. 4, ikke absolutte, idet det kan være nødvendigt at indkalde til forelæggelsen med kortere frist end 4 dage.

Der henvises nærmere til betænkningens kapitel 6.2.1.2.4.

3.1.1.2. Stående udvalg og økonomiudvalget

Lov om kommunernes styrelse § 20, stk. 1, fastsætter, at økonomiudvalget og de stående udvalg, skal træffe beslutning om, hvornår og hvor udvalgets møder skal afholdes.

Loven indeholder ikke bestemmelser om, hvor tit udvalgene skal holde møder. Imidlertid forudsætter loven, at kommunalbestyrelsens beslutninger normalt skal være forberedt ved behandling i vedkommende stående udvalg, jf. afsnit 3.1.1.1.1. Derfor vil det normalt være nødvendigt at holde mindst ét udvalgsmøde hver måned.

Som beskrevet ovenfor i afsnit 3.1.1.1.1, skal udvalgsindstillingerne så vidt muligt være tilgængelige for kommunalbestyrelsens medlemmer senest 3 hverdage inden mødet i kommunalbestyrelsen. Møder i udvalg, som skal indgive indstilling til kommunalbestyrelsen, skal derfor så vidt muligt afholdes i så god tid, at dette er muligt.

Efter § 20, stk. 3, 3. pkt., i lov om kommunernes styrelse skal der før udvalgsmødet fremsendes en dagsorden til udvalgets medlemmer. Bestemmelsen i lovens § 20, stk. 3, 1. pkt., hvorefter udvalgene selv fastsætter deres forretningsorden, giver udvalgene mulighed for at beslutte om materiale til møderne skal udsendes til medlemmerne eller stilles til rådighed på anden vis. Sådant materiale kan også omfattes af kommunalbestyrelsens beslutning om, at det kun stilles til rådighed elektronisk, jf. lovens § 8 a.

Loven indeholder ikke en frist for udsendelsen af udkast til dagsorden, og der er heller ikke regler i loven om frister for forelæggelse eller udsendelse af det fornødne materiale til udvalgets bedømmelse af sagerne.

Almindelige kommunalretlige grundsætninger som nævnt i afsnit 3.1.1.1.1, antages at indebære, at udvalgsmedlemmerne skal have dagsordenen og det fornødne materiale til sagerne bedømmelse, så de har rimelig tid til at forberede deres stillingtagen.

Det antages således at følge af bestemmelsen i § 20, stk. 3, om udsendelse af dagsorden, at et udvalg ikke imod et medlems protest kan behandle en sag, der ikke er optaget på dagsordenen, medmindre sagen ikke tåler opsættelse eller det er åbenbart, at der umiddelbart kan tages stilling til sagen.

Foreligger det nødvendige sagsmateriale ikke til udvalgets behandling af en sag, antages det ligeledes, at udvalget ikke kan behandle sagen, medmindre sagen ikke tåler opsættelse eller det er åbenbart, at der umiddelbart kan tages stilling til sagen.

Det tilkommer i første række udvalgets flertal at beslutte, hvilket materiale der udgør det fornødne grundlag for en udvalgsbeslutning.

Til grund for udvalgets materielle stillingtagen til en sag foreligger normalt en indstilling fra forvaltningen, men der er ikke noget krav herom.

Ved vurderingen af, om det fornødne materiale for udvalgets stillingtagen til en sag foreligger, kan det være af betyd-

ning, om udvalget skal træffe den endelige beslutning i sagen, eller om udvalget skal afgive indstilling i sagen til kommunalbestyrelsen. Det vil således afhænge af karakteren af henholdsvis de manglende og de foreliggende oplysninger i sagen og sagens karakter efter omstændighederne, herunder hvis sagen er hastende, kunne anses forsvarligt, at et udvalg afgiver indstilling til kommunalbestyrelsen i en sag, selv om visse oplysninger, der må anses fornødne for, at der kan træffes endelig beslutning i sagen, mangler, når disse oplysninger vil blive forelagt for kommunalbestyrelsen, og udvalget tager forbehold i den forbindelse.

Et udvalgsmedlem, der ikke mener, at der er det fornødne grundlag for en udvalgsbeslutning i en sag, må svarende til, hvad der gælder i kommunalbestyrelsen, fremsætte forslag om at nærmere angivne oplysninger tilvejebringes, og såfremt dette forkastes, stemme imod beslutningen eller undlade at stemme med den begrundelse, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, og anmode om at få sin mening tilført udvalgets beslutningsprotokol, jf. § 20, stk. 3, 6. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Efter bestemmelsens 7. og 8. pkt., kan medlemmet ved sager, der fremsendes til kommunalbestyrelsen eller en anden myndighed, kræve, at modtageren samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen og eventuelt ledsage denne af en begrundelse for sit standpunkt.

For en uddybende beskrivelse af gældende ret for så vidt angår udsendelse af dagsorden og materiale til udvalgenes møder henvises til betænkningens kapitel 6.2.2.

3.1.2. Udvalgets anbefalinger

3.1.2.1. Kommunalbestyrelsen

3.1.2.1.1. Kommunalbestyrelsens møder

3.1.2.1.1.1. Fristernes længde og karakter samt formidlingen af materialet

Udvalget har anbefalet visse ændringer af reglerne om formidling af materiale og dagsorden til kommunalbestyrelsens møder og om fristerne herfor.

Udvalget har herunder *anbefalet*, at fristen for formidling af dagsorden til kommunalbestyrelsens møder og det til sagens bedømmelse fornødne materiale fastsættes til 4 hverdage før mødet.

Udvalget har ved anbefalingen om fristens længde bl.a. lagt vægt på, at det er af stor betydning, at forvaltningen generelt har tid til at forberede sagerne, idet dette bør tjene til at sikre både, at de fornødne oplysninger foreligger, og at de foreligger i en form, så uvæsentlige oplysninger og materiale så vidt muligt er sorteret fra, og i en form, som i øvrigt gør sagerne så nemt overskuelige som muligt for kommunalbestyrelsens medlemmer. Der bør således fra forvaltningens side være fokus på en hensigtsmæssig og brugervenlig forelæggelse af sagerne for udvalg og kommunalbestyrelse, og den tid, som er til rådighed til forvaltningens forberedelse af sagerne, bør give mulighed for at opfylde kravene hertil.

Samtidig kan det efter udvalgets opfattelse ikke antages, at 4 dage generelt er for kort tid til at give kommunalbestyrelsens medlemmer en rimelig tid til at forberede sagerne. Dette gælder ikke mindst, når de præsenteres i en overskuelig, hensigtsmæssig og brugervenlig form.

Endvidere vil et udkast til dagsorden, der udsendes uden det materiale, hvoraf det nærmere indhold af sagerne fremgår, efter udvalgets opfattelse kun have begrænset værdi for kommunalbestyrelsens medlemmer. Derfor har udvalget ikke fundet, at der i fremtiden bør være forskel på længden af fristen for formidling af dagsorden og det fornødne materiale til sagernes bedømmelse.

Udvalget har *anbefalet*, at der stilles krav om, at dagsorden og det fornødne materiale til sagernes bedømmelse udsendes til medlemmerne.

Udvalget har overvejet, men ikke fundet grundlag for at stille krav om, at mødematerialet skal formidles elektronisk. Udvalget har herved lagt vægt på, at dette vil indebære et krav om, at alle kommuner etablerer de hertil fornødne digitale løsninger, som det hidtil har været op til kommunalbestyrelserne selv at træffe beslutning om og tænke ind i en samlet løsning for kommunikation med kommunalbestyrelsens medlemmer.

Udvalget har *anbefalet*, at fristen for formidling af dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens medlemmer alene skal kunne fraviges ved enighed i kommunalbestyrelsen, samt af kommunalbestyrelsens flertal, når sagen ikke kan udsættes til næste ordinære møde i kommunalbestyrelsen.

Udvalget har således overvejet, men har ikke fundet anledning til at opretholde den gældende adgang for et flertal i kommunalbestyrelsen til at fravige fristen for formidling af dagsorden og mødemateriale, når det er åbenbart, at der umiddelbart kan tages stilling til sagen. Udvalget har herved navnlig lagt vægt på, at de omhandlede sager alle vil være sager, der tåler udsættelse, hvorfor der ikke synes at være noget væsentlig hensyn til flertallet eller til kommunens interesser, der taler imod at give mindretallet mulighed for at kræve sagen udsat.

Udvalget har som nævnt ikke fundet grundlag for at anbefale en ændring af, at fristen for udsendelse af dagsorden og mødemateriale kan fraviges ved enighed i kommunalbestyrelsen.

Udvalget har heller ikke fundet anledning til at ændre på det forhold, at flertallet kan fravige fristen i hastende sager. Udvalget har herved bl.a. lagt vægt på, at der vil forekomme sager, hvor formålet med en beslutning i kommunalbestyrelsen forspildes eller kommunens interesser væsentligt tilsidettes, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan træffe beslutning inden for en vis tidsmæssig grænse, og at dette kan være tilfældet i mange forskelligartede situationer.

For en uddybende beskrivelse af udvalgets anbefalinger på disse punkter henvises til betænkningens kapitel 6.3.1.1. og 6.3.1.3.

3.1.2.1.1.2. Krav om oplysning på dagsordenen om, at fristen ikke er overholdt, og begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes

Udvalget har *anbefalet*, at der fastsættes en bestemmelse i lov om kommunernes styrelse, hvorefter borgmesteren skal sørge for, at det fremgår af dagsordenen, hvis dagsordenen eller det fornødne materiale til sagens bedømmelse ikke har foreligget inden for fristen, og at begrundelsen for, at en sag ikke kan udsættes, ligeledes skal fremgå af dagsordenen.

Udvalget har om baggrunden for denne anbefaling navnlig henvist til, at det enkelte medlem herefter allerede ved gennemgangen af dagsordenen vil have anledning til at overveje, hvorvidt medlemmet vil protestere imod sagens behandling på kommunalbestyrelsens møde. Endvidere vil kravet om, at begrundelsen for, at en sag ikke kan udsættes, skal fremgå af dagsordenen, tilskynde til, at borgmesteren og forvaltningen i sager, der sættes på dagsordenen på forvaltningens initiativ, har overvejet, om der er grund til at sætte sagen på dagsordenen, selv om fristen ikke er overholdt.

For en uddybende beskrivelse af udvalgets anbefaling henvises til betænkningens kapitel 6.3.1.1.3.

3.1.2.1.1.3. Frister for vedtagelse af udvalgsindstillinger

Normalt skal en eller flere udvalgsindstillinger foreligge i enhver sag, hvori kommunalbestyrelsen skal tage stilling, jf. afsnit 3.1.1.1.1. For sent foreliggende udvalgsindstillinger bør normalt ikke være anledning til, at lovens frist for formidling af mødemateriale til kommunalbestyrelsens medlemmer overskrides.

Med henblik på at sikre, at fristen for udsendelse af mødemateriale til kommunalbestyrelsens medlemmer ikke overskrides, har udvalget *anbefalet*, at der fastsættes regler om, at møder i økonomiudvalg og stående udvalg skal afholdes i så god tid inden møder i kommunalbestyrelsen, at eventuelle udvalgserklæringer kan udsendes til medlemmerne senest 4 hverdage før møder i kommunalbestyrelsen.

Udvalget har derimod ikke fundet grundlag for at anbefale at fastsætte en særskilt frist for, hvor længe før kommunalbestyrelsesmødet sådanne indstillinger skal være vedtaget. Udvalget har således fundet, at en sådan særskilt frist vil være et uhensigtsmæssigt indgreb i kommunernes ret til selv at tilrettelægge arbejdet. Visse kommuner afholder således udvalgsrådssamlinger samme dag som der sker udsendelse til kommunalbestyrelsesmødet, og en særskilt og længere frist vil være til hinder for en sådan praksis.

For en uddybende beskrivelse af udvalgets anbefaling henvises til betænkningens kapitel 6.3.1.2.

3.1.2.1.1.4. Ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen

Udvalget har *anbefalet*, at de ovenfor gengivne anbefalinger vedrørende frister for udsendelse af materiale m.v. også skal gælde for ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen.

Dette indebærer, at borgmesteren kun kan indkalde ekstraordinære møder med kortere varsel end 4 hverdage, såfremt den sag, der skal behandles, ikke kan udsættes, eller hvis der i øvrigt er enighed herom i kommunalbestyrelsen.

Det indebærer endvidere, at de ovenfor i afsnit 3.1.2.1.1.2. nævnte særlige krav til dagsordenen for sager, hvori fristen ikke er overholdt, også gælder for sager på ekstraordinære møder.

Der henvises nærmere til betænkningens kapitel 6.3.1.4.

3.1.2.1.2. Forelæggelse af revisionsberetninger for kommunalbestyrelsen

Udvalget har i forlængelse af anbefalingerne vedrørende materiale til kommunalbestyrelsens møder *anbefalet*, at indkaldelse og det fornødne materiale til mundtlig forelæggelse for kommunalbestyrelsen af en revisionsberetning efter § 42 c i lov om kommunernes styrelse skal udsendes til medlemmerne senest 4 hverdage før forelæggelsen finder sted, idet undtagelse hertil kun kan ske, hvis forelæggelsen ikke kan udsættes.

Der henvises nærmere til betænkningens kapitel 6.3.2.2.

3.1.2.2. Stående udvalg og økonomiudvalget

Udvalget har *anbefalet*, at både dagsorden og det fornødne materiale til sagerne bedømmelse udsendes til medlemmerne af de stående udvalg og økonomiudvalget forinden udvalgenes møder.

Udvalget har herved lagt vægt på, at det følger af almindelige kommunalretlige grundsætninger, at udvalgsmedlemmer skal have dagsorden og det fornødne materiale til sagerne bedømmelse, så de har rimelig tid at forberede deres stillingtagen til sagerne på udvalgets møde. Udvalget har endvidere lagt vægt på, at en dagsorden uden det tilhørende materiale vedrørende sagerne indhold alene har begrænset værdi for medlemmernes forberedelse af møderne.

Udvalget har derimod ikke fundet, at der bør sættes frister for udsendelsen, idet den tid imellem kommunalbestyrelsens møder, som ikke medgår til udvalgsrådssamlinger og udsendelse af materiale til kommunalbestyrelsen, efter udvalgets opfattelse bør være til rådighed for en fleksibel tilrettelæggelse af det forberedende arbejde i kommunen.

For en uddybende beskrivelse af udvalgets anbefaling henvises til betænkningens kapitel 6.3.3.

3.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er for så vidt angår frister m.v. for udsendelse af dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens og de kommunale udvalgs møder i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder således, at udvalgets forslag om at stramme op på fristerne for udsendelse af dagsorden og sagsmateriale til kommunalbestyrelsesmøder vil give det enkelte medlem bedre muligheder for en hensigtsmæssig mødeforberedelse. Økonomi- og Indenrigsministeriet er herunder enig med udvalget i, at fristen på 4 hver-

dage for udsendelse af dagsorden og sagsmateriale fremover alene skal kunne fraviges ved enighed i kommunalbestyrelsen og i sager, der ikke tåler udsættelse. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder endvidere, at udvalgets forslag om at stille krav til oplysning herom på dagsordenen i tilfælde, hvor fristen er overskredet, vil være nyttigt for det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem og samtidig kan tjene til at øge opmærksomheden fra borgmester og forvaltning på fristens overholdelse. Det samme gælder forslaget om, at det for sager, hvori fristen er overskredet, skal fremgå af dagsordenen, hvorfor sagen ikke kan udsættes.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er herudover enig i, at der er grund til særskilt at understrege, at afholdelse af udvalgsmøder skal tilrettelægges således i forhold til kommunalbestyrelsesmøderne, at fristen for udsendelse til kommunalbestyrelsernes møder kan overholdes. Økonomi- og Indenrigsministeriet lægger herved vægt på, at udvalgsreklæringer næsten altid skal foreligge, når kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning i en sag.

Det er endvidere Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at udvalgets forslag om, at sagsmateriale til brug for både kommunalbestyrelses- og udvalgsmøder fremover skal udsendes til kommunalbestyrelsesmedlemmerne og ikke som i dag alene skal være tilgængeligt for medlemmerne, er tidssvarende og hensigtsmæssigt.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at de nævnte forslag også bør gælde for ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen og ved forelæggelse af revisionsberetninger for kommunalbestyrelsen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1-6 og nr. 8.

3.2. Ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse

Ved ad hoc suspension forstås fratagelse af de opgaver, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, og udpegelse af et kommunalbestyrelsesmedlem, der får til opgave at varetage de opgaver, som borgmesteren er blevet frataget.

3.2.1. Behov og betingelser for ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse

3.2.1.1. Gældende ret

§ 66 i lov om kommunernes styrelse blev indsat i loven ved lov nr. 629 af 23. december 1980 på baggrund af forslag i betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår mv., afgivet af et udvalg nedsat af indenrigsministeren. Baggrunden herfor var en konkret sag fra Københavns Kommune, hvor et magistratsmedlem havde nægtet at udføre en beslutning fra Borgerrepræsentationen inden for magistratsmedlemmets afdeling.

Bestemmelsen i § 66 giver kommunalbestyrelsen særlige indgrebsmuligheder over for en borgmester, der vægrer sig ved at udføre opgaver, som er pålagt den pågældende ved lov om kommunernes styrelse eller kommunens styrelsesvedtægt. Bestemmelsen har til formål at sikre kommunestyrets effektivitet og funktionsdygtighed i sådanne tilfælde.

Bestemmelsen i § 66, stk. 1, vedrører de tilfælde, hvor borgmesterens vægring er af afgrænset karakter. Kommunalbestyrelsen kan i sådanne tilfælde suspendere borgmesteren ad hoc – dvs. fratage borgmesteren den – og kun den – opgave, som vægringen omhandler – og udpege et af sine medlemmer til, at varetage den pågældende opgave.

Omdrejningspunktet efter gældende ret er således borgmesterens vægring ved at udføre nærmere bestemte opgaver.

Disse omfatter foruden udførelsen af kommunalbestyrelsens lovlige beslutninger efter Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis som prøvelsesmyndighed i sager efter den gældende § 66, stk. 2, jf. afsnit 3.3.2.1., også opgaver, som borgmesteren efter lov om kommunernes styrelse skal udføre af egen drift.

Ved »vægring« i den gældende § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse forstås aktiv eller passiv modstand mod at medvirke ved udførelsen af de nævnte opgaver. Efter bestemmelsen kræver ad hoc suspension af borgmesteren således, at borgmesteren ved sin handling eller undladelse bevidst har forsømt sine pligter efter lov om kommunernes styrelse eller kommunens styrelsesvedtægt.

Foruden borgmesteren kan også et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse suspenderes ad hoc. For en nærmere beskrivelse af magistratsstyre og mellemformsstyre med delt administrativ ledelse henvises til betænkningens kapitel 3.1.1.1. Reglerne gælder endvidere tilsvarende for regionsrådets formand.

For en uddybende beskrivelse af betingelserne for ad hoc suspension efter den gældende § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.1.-3.1.2.4.

3.2.1.2. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har anbefalet en tydeliggørelse af de gældende betingelser for ad hoc suspension, således at ad hoc suspension af borgmesteren bør kunne ske ved borgmesterens tilsidesættelse af de pligter, der efter lov om kommunernes styrelse påhviler vedkommende.

Udvalget har således anført, at det er udvalgets opfattelse, at affattelsen af den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse og det vægringsbegreb, der indgår heri – herunder i lyset af bestemmelsens tilblivelseshistorie, der kun har sin baggrund i en bestemt form for pligttilsidesættelse – efter omstændighederne kan forekomme uhensigtsmæssig. Det er således udvalgets opfattelse, at anvendelsesområdet for lovens bestemmelser om suspension af borgmesteren, herunder henset til indgrebets intensitet, med fordel vil kunne tydeliggøres på dette punkt. Der henvises nærmere til betænkningens kapitel 3.3.1.2.

Efter udvalgets anbefaling omfatter det foreslåede pligttilsidesættelsesbegreb både udførelsen af kommunalbestyrelsens lovligt truffne beslutninger og pligter, som borgmesteren skal udføre efter lov om kommunernes styrelse uden mellemkommende anmodning fra andre. Derimod bør tilsidesættelse af eventuelle pligter for borgmesteren, der måtte

følge af anden lovgivning, ikke kunne medføre ad hoc suspension.

Udvalget har anbefalet, at suspension ad hoc – foruden hvor borgmesterens pligttilsidesættelse er sket med forsæt – bør kunne ske, hvor pligttilsidesættelsen er sket ved grov uagtsomhed. Udvalget har herved lagt vægt på de alvorlige konsekvenser, borgmesterens pligttilsidesættelse kan have for kommunestyret, selvom pligttilsidesættelsen ikke er sket med forsæt.

Udvalget har ikke anbefalet ændringer i kredsen af de hvervsindehavere, der skal kunne suspenderes ad hoc. Udvalgets anbefalinger omfatter således også et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med mellemformstyre med delt administrativ ledelse samt regionsrådets formand.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 3.3.1.

3.2.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er enig med udvalget i behovet for at tydeliggøre de gældende betingelser for ad hoc suspension af borgmesteren. Økonomi- og Indenrigsministeriet kan således støtte de betingelser for ad hoc suspension af borgmesteren, som udvalget med dette sigte har anbefalet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det endvidere af hensyn til kommunens funktionsdygtighed, effektivitet og lovmedholdelighed hensigtsmæssigt, at suspension ad hoc fremover skal kunne ske ikke kun, hvor borgmesterens pligttilsidesættelse er sket med forsæt, men også hvor pligttilsidesættelsen er sket ved grov uagtsomhed.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.2.2. Fremgangsmåden for ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse

3.2.2.1. Gældende ret

Fremgangsmåden ved ad hoc suspension efter den gældende § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, indebærer, at beslutningen herom træffes af kommunalbestyrelsen, og at dette i overensstemmelse med lovens almindelige ordning sker ved stemmeflertal. Udpegningen af det medlem, der skal varetage opgaven i stedet for borgmesteren, sker i kommunalbestyrelsen ved flertalsvalg.

Beslutningen om suspension ad hoc og beslutningen om, hvem af kommunalbestyrelsens medlemmer der skal varetage den opgave, som vægringen vedrører, kan træffes under ét eller som to beslutninger. Udvalget har lagt til grund, at borgmesteren er inhabil efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, ved beslutningen om suspension og således efter lovens § 3, stk. 3, ikke kan deltage i behandlingen, herunder afstemningen herom. Derimod kan borgmesteren godt delta-

ge i udpegningen af det medlem, der skal varetage den opgave, som borgmesteren har vægret sig ved at udføre, hvis udpegningen sker ved en særskilt beslutning.

Borgmesteren har ikke efter gældende ret krav på, at kommunen dækker eventuelle udgifter til advokat, som borgmesteren måtte have i forbindelse med sagen.

De kommunale tilsynsmyndigheder kan i overensstemmelse med reglerne i kapitel VI-VII i lov om kommunernes styrelse påse lovligheden af kommunalbestyrelsens beslutning truffet i medfør af lovens § 66, stk. 1. Tilsynet kan i den forbindelse anvende de reaktionsmuligheder, som loven giver mulighed for, herunder – hvis lovens betingelser herfor er opfyldt – suspension og annullation af kommunalbestyrelsens beslutning.

Kommunalbestyrelsens beslutninger efter § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse kan endvidere efterprøves af domstolene.

For en uddybning af gældende ret om fremgangsmåden for ad hoc suspension af borgmesteren henvises til betænkningens kapitel 3.1.4.1.-3.1.4.3.

3.2.2.2. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har ikke foreslået ændringer i fremgangsmåden for ad hoc suspension af borgmesteren.

Med henblik på, at muligheden for suspension af borgmesteren kan understøtte kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed, har udvalget således anbefalet, at ad hoc suspension af borgmesteren fortsat alene skal kunne ske på kommunalbestyrelsens foranledning.

Udvalget har endvidere ikke fundet, at fremgangsmåden for ad hoc suspension af borgmesteren obligatorisk bør involvere andre myndigheder end kommunalbestyrelsen.

Udvalget har herved bl.a. lagt vægt på, at ad hoc suspension af borgmesteren er af mindre alvorlig karakter end afsættelse af borgmesteren. Udvalget har endvidere lagt vægt på, at ad hoc suspension ofte vil være presserende, og at formålet hermed ville forspildes, hvis en anden myndigheds afgørelse skulle afventes.

Udvalgets anbefaling indebærer således, at det fortsat vil være kommunalbestyrelsen, der ved almindeligt stemmeflertal træffer afgørelse om ad hoc suspension af borgmesteren, og som ved flertalsvalg udpeger det medlem, der skal varetage den enkeltstående opgave i stedet for borgmesteren. Udvalget har anbefalet, at det tilsvarende bør gælde beslutninger, der omfatter magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner med mellemformstyre med delt administrativ ledelse.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 3.3.2.

3.2.2.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er således enig med udvalget i, at det af de grunde, som udvalget har anført, fortsat må være kommunalbestyrelsen, der er omdrejningspunktet for en beslutning om ad hoc suspension af borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder endvidere af de grunde, som udvalget har anført, ikke, at fremgangsmåden for ad hoc suspension af borgmesteren obligatorisk bør involvere andre myndigheder end kommunalbestyrelsen. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder endvidere ikke i øvrigt behov for ændringer i den fremgangsmåde for ad hoc suspension af borgmesteren, der følger af den gældende § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.3. Afsættelse på grund af grov pligttilsidesættelse

3.3.1. Behov og betingelser for afsættelse på grund af grov pligttilsidesættelse

3.3.1.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse giver kommunalbestyrelsen mulighed for at udpege et af sine medlemmer til at fungere som borgmester indtil videre (generel suspension), ved borgmesterens grove eller gentagne vægring med hensyn til udførelsen af de opgaver, der er nævnt i lovens § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, jf. herved afsnit 3.2.1.1.

Beslutningen om suspension sker med henblik på afsættelse af borgmesteren. Afsættelsen indtræder, hvis domstolene ved en prøvelse af beslutningen – efter at denne er stadfæstet af Økonomi- og Indenrigsministeriet – finder, at betingelserne herfor er opfyldt. Fremgangsmåden ved afsættelse af borgmesteren efter gældende ret er omtalt i afsnit 3.3.2.1.

Omdrejningspunktet efter gældende ret er borgmesterens grove eller gentagne vægring ved at udføre opgaver som nævnt i den gældende § 66, stk. 1.

Som nævnt i afsnit 3.2.1.1. omfatter disse foruden udførelsen af kommunalbestyrelsens lovlige beslutninger efter Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis som prøvelsesmyndighed i sager efter den gældende § 66, stk. 2, jf. afsnit 3.3.2.1, også opgaver, som borgmesteren efter lov om kommunernes styrelse skal udføre af egen drift.

Ved ”vægring” i den gældende § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse forstås aktiv eller passiv modstand mod at medvirke ved udførelsen af de nævnte opgaver. Efter bestemmelsen kræver generel suspension af borgmesteren – eventuelt efterfulgt af afsættelse – således, at borgmesteren ved sin handling eller undladelse bevidst har forsømt sine pligter efter lov om kommunernes styrelse eller kommunens styrelsesvedtægt.

Det er antaget i Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis, at bestemmelsen i § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse finder anvendelse i tilfælde, hvor vægringen kan karakteriseres som fremadrettet dvs. tilfælde, hvor borgmesterens vægring vil kunne afhjælpes ved at suspendere borgme-

steren og dermed overlade den eller de opgaver, der danner grundlag for vægringen, til en anden. Det er endvidere antaget i ministeriets praksis, at bestemmelsen finder anvendelse i tilfælde, hvor vægringen kan karakteriseres som bagudrettet, dvs. i tilfælde, hvor den konkrete handling eller undladelse, hvorved borgmesteren har vægret sig ved at udføre en opgave, der er pålagt denne efter lov om kommunernes styrelse eller kommunens styrelsesvedtægt, er afsluttet på tidspunktet for kommunalbestyrelsens suspensionsbeslutning, og hvor borgmesterens vægring derfor ikke kan afhjælpes ved at udpege et andet medlem til at varetage opgaven.

Det er i den gældende § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse fastsat som en betingelse for generel suspension af borgmesteren, at vægringen er grov eller gentagen.

Det beror på en konkret vurdering, om borgmesterens vægring ved at udføre en opgave, som er pålagt den pågældende ved lov om kommunernes styrelse eller kommunens styrelsesvedtægt, kan betegnes som grov eller gentagen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har i sin praksis som prøvelsesmyndighed efter den gældende § 66, stk. 3, ved sin foreløbige udtalelse af 6. maj 2002 til borgmesteren i Farum Kommune udtalt, at det var ministeriets opfattelse, at borgmesteren i tre tilfælde, jf. herom nedenfor, havde vægret sig ved at udføre opgaver, som var pålagt ham efter lov om kommunernes styrelse eller kommunalbestyrelsens beslutning, og at vægringen var omfattet af vægringsbegrebet i lovens § 66.

Der var tale om vægring ved at forelægge optagelsen af et lån på 250 mio. kr. for kommunalbestyrelsen, om vægring ved at udarbejde retvisende oversigter over kommunens likviditet og om vægring ved at optage et kommunalbestyrelsesmedlems dagsordenspunkt på dagsordenen.

Ministeriet lagde bl.a. vægt på den indbyrdes sammenhæng mellem de tre tilfælde og betragtede det som en skærpende omstændighed, at der i alle tre tilfælde var tale om vægring, der knyttede sig til kommunalbestyrelsesmedlemmernes adgang til indsigt i kommunens økonomiske forhold, og dermed udgjorde en væsentlig hindring for effektiviteten af det kommunale styrelsessystem i kommunen.

Med hensyn til de enkelte tilfælde af vægring udtalte ministeriet bl.a., at der i forhold til det omtalte lån var tale om et betydeligt beløb, at de omhandlede likviditetsoversigter vedrørte forhold, der havde betydning for kommunalbestyrelsens muligheder for at udøve økonomisk styring af kommunen og på væsentlig måde afveg fra de faktiske forhold i kommunen, samt at der i forhold til vægringen ved at optage et ønsket dagsordenspunkt på dagsordenen var tale om tilsidesættelse af en grundlæggende rettighed for kommunalbestyrelsens medlemmer.

Ministeriet fandt, at suspensionen hvilede på et sagligt grundlag, og at denne stod i et rimeligt forhold til karakteren af de handlinger og undladelser, som udgjorde den omhandlede vægring. Ministeriet fandt endvidere ikke, at kommunalbestyrelsen ved at tage en efterfølgende orientering om lånoptagelsen til efterretning udtrykkeligt eller stiltiende havde godkendt vægringen. Ministeriet fandt endelig ikke,

at kommunalbestyrelsen havde haft en sådan anledning til at reagere på et tidligere tidspunkt end suspensionsbeslutningen, at kommunalbestyrelsen derved havde afskåret sig fra muligheden for suspension.

Foruden borgmesteren kan også et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse suspenderes generelt og afsættes. Reglerne omfatter endvidere regionsrådets formand.

For en uddybende beskrivelse af betingelserne efter gældende ret for generel suspension og afsættelse af borgmesteren henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.-3.1.3.2.

3.3.1.2. Udvalgets anbefalinger

Det bemærkes, at udvalgets anbefaling om fremgangsmåden ved *afsættelse* af borgmesteren indebærer, at de nedenfor beskrevne betingelser alene vedrører afsættelse af borgmesteren. Udvalget har således anbefalet, at der ikke fremover ved afsættelse af borgmesteren på grund af grov pligttilsidesættelse som et foreløbigt skridt skal ske *suspension* af vedkommende. Der henvises til udvalgets anbefalinger om fremgangsmåden ved afsættelse af borgmesteren, afsnit 3.3.2.2.

Det er udvalgets anbefaling, at en regel om afsættelse af borgmesteren med fordel vil kunne formuleres som et krav om, at afsættelsen skal være begrundet i borgmesterens særligt grove tilsidesættelse af de pligter, der efter lov om kommunernes styrelse påhviler vedkommende, og som kan henføres til borgmesteren som forsætlige eller groft uagtsomme.

Udvalget har anbefalet, at genstanden for borgmesterens særligt grove pligttilsidesættelse alene bør omfatte pligter, der følger af lov om kommunernes styrelse, herunder både pligter, der efter loven skal udføres uden mellemkommende anmodning fra andre, og udførelsen af kommunalbestyrelsens lovligt truffe beslutninger.

Udvalget har anbefalet, at afsættelse af borgmesteren bør kunne være en mulighed, hvor borgmesterens grove pligttilsidesættelse er af *løbende* karakter. Udvalget har endvidere anbefalet, at afsættelse efter omstændighederne også bør være en mulighed, hvor den grove pligttilsidesættelse er *afsluttet* på tidspunktet for kommunalbestyrelsens overvejelser om, hvordan der skal reageres over for borgmesterens pligttilsidesættelse. Det gælder således, hvis pligttilsidesættelsen kan begrunde mistillid til, om borgmesteren i varetagelsen af borgmesterhvervet fremover kan eller vil bidrage til funktionsdygtigheden, effektiviteten og lovmedholdeligheden i kommunestyret. Endelig har udvalget anbefalet, at afsættelse efter omstændighederne bør være en mulighed, hvor borgmesterens grove pligttilsidesættelse er *fremtidig*.

Udvalgets anbefalinger vedrørende dels genstanden for borgmesterens pligttilsidesættelse (at pligttilsidesættelsen bl.a. omfatter pligter, der efter loven skal udføres uden mellemkommende anmodning fra andre), dels det tidsmæssige aspekt (at også afsluttede pligttilsidesættelser er omfattet af bestemmelsen) indebærer en præcisering i forhold til det vægringsbegreb, der indgår i gældende ret, og som har været

genstand for fortolkning gennem Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis.

Udvalget har anbefalet, at afsættelse af borgmesteren – foruden hvor borgmesterens pligttilsidesættelse er sket med forsæt – bør kunne ske, hvor den grove pligttilsidesættelse er sket ved grov uagtsomhed. Udvalget har herved lagt vægt på de alvorlige konsekvenser borgmesterens grove pligttilsidesættelse kan have for kommunestyret, selvom pligttilsidesættelsen ikke er sket med forsæt.

Udvalget har anbefalet, at der ved afsættelse af borgmesteren må være tale om en kvalificeret pligttilsidesættelse. Udvalget har anbefalet, at dette udtrykkes i et krav om, at pligttilsidesættelsen er *særlig grov*.

Det indebærer, at der skal være tale om krænkelse af meget væsentlige interesser, og at grov pligttilsidesættelse, der vil kunne straffes efter § 61 i lov om kommunernes styrelse, ikke er tilstrækkelig.

Afsættelsen skal være begrundet i saglige hensyn. Endvidere må formålet hermed ikke kunne tilgodeses ved mindre indgribende foranstaltninger, ligesom indgrebet skal stå i et rimeligt forhold til karakteren af borgmesterens pligttilsidesættelse.

Det vil bero på en konkret vurdering, om pligttilsidesættelsen har den fornødne grovhed til at danne grundlag for afsættelse. Heri indgår ikke blot karakteren af den pligt, der er tilsidesat, men også de øvrige omstændigheder omkring pligttilsidesættelsen. Eksempelvis vil lånoptagelse uden forelæggelse for kommunalbestyrelsen efter lovens regler herom efter omstændighederne i sig selv kunne udgøre en særlig grov pligttilsidesættelse. Tilsvarende vil afgivelse af vildledende oplysninger til kommunalbestyrelsen eller et udvalg efter omstændighederne kunne udgøre en særlig grov pligttilsidesættelse. Det samme vil f.eks. kunne gælde borgmesterens afvisning af et medlems eller et mindretals rettilighed, som medlemmet eller mindretallet har efter lov om kommunernes styrelse.

Det indgår i grovhedsvurderingen, om kommunalbestyrelsen har givet borgmesteren grund til at tro, at kommunalbestyrelsen har godkendt borgmesterens pligttilsidesættelse.

Udvalget har endelig anbefalet, at gentagen pligttilsidesættelse ikke *i sig selv* bør kunne begrunde afsættelse. Udgør pligttilsidesættelserne således ikke en trussel mod kommunens funktionsdygtighed mv., kan dette ikke medføre afsættelse. Gentagelse af pligttilsidesættelserne kan – hvad enten de vedrører pligter af samme eller forskellig art – derimod indgå i vurderingen af, om forholdene samlet set har en sådan særlig grovhed, at det kan begrunde afsættelse af borgmesteren.

Udvalget har ikke anbefalet ændringer i kredsen af de hvervsindehavere, der skal kunne afsættes. Udvalgets anbefalinger omfatter dermed også magistratsmedlemmer, udvalgsformænd i kommuner med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse samt regionsrådets formand.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 3.2.1.

3.3.1.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 a i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan således støtte den tydeliggørelse af betingelserne for afsættelse af borgmesteren, som udvalgets anbefalinger indebærer, herunder at det præciseres, at afsættelse vil kunne ske ved grov pligttilsidesættelse, hvor pligten skal udføres uden mellemkommende anmodning fra andre, og at der efter omstændighederne vil kunne ske afsættelse af borgmesteren, selvom borgmesterens pligttilsidesættelse er afsluttet på tidspunktet for kommunalbestyrelsens overvejelser om, hvordan der skal reageres heroverfor.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan endvidere tilslutte sig udvalgets anbefaling om, at borgmesterens pligttilsidesættelse skal være af en *særlig grovhed* for at kunne medføre afsættelse. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det således lige som udvalget hensigtsmæssigt, at det herved understreges, at afsættelse af borgmesteren har undtagelses karakter.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det endvidere af hensyn til kommunens funktionsdygtighed, effektivitet og lovmedholdelighed hensigtsmæssigt, at afsættelse af borgmesteren fremover skal kunne ske ikke kun, hvor borgmesterens pligttilsidesættelse er sket med forsæt, men også hvor pligttilsidesættelsen er sket ved grov uagtsomhed.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 a i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.3.2. Fremgangsmåden for afsættelse på grund af pligttilsidesættelse

3.3.2.1. Gældende ret

Det følger af bestemmelsen i den gældende § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at det er op til kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse om at udpege et andet af sine medlemmer til at fungere som borgmester indtil videre. Beslutningen herom træffes ved stemmeflertal. Dette gælder også ved suspension af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse.

Fremgangsmåden ved generel suspension og eventuel afsættelse efter de gældende regler i § 66, stk. 2-4, i lov om kommunernes styrelse, involverer obligatorisk (ud over kommunalbestyrelsen) Økonomi- og Indenrigsministeriet og domstolene. Således træder kommunalbestyrelsens beslutning om suspension af borgmesteren i henhold til bestemmelsen i stk. 2 først i kraft, når den er stadfæstet af økonomi- og indenrigsministeren (stk. 3). Det vil sige, at først fra dette tidspunkt indtræder den fungerende borgmester, som kommunalbestyrelsen har udpeget i forbindelse med sin beslutning om suspension af borgmesteren. Finder domstolene, at betingelserne for indskriden efter stk. 2 er til stede, anses borgmesteren fritaget for sit hverv, dvs. at den suspenderede

borgmester anses for endeligt afsat (stk. 4). Kommunalbestyrelsen vælger herefter en ny borgmester.

Der foreligger ikke eksempler i praksis på, at Økonomi- og Indenrigsministeriet endeligt har stadfæstet en kommunalbestyrelsesbeslutning om generel suspension af borgmesteren. Lovens bestemmelse om indbringelse af kommunalbestyrelsens beslutning herom for domstolene, har på denne baggrund aldrig været bragt i anvendelse.

Det følger af ministeriets praksis, at borgmesteren er inhabil efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, ved behandlingen i kommunalbestyrelsen af spørgsmålet om suspension og således ikke må medvirke ved behandlingen af den pågældende sag, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 3.

Det er antaget i tilsynspraksis, at kommunen kan dække borgmesterens eventuelle advokatudgifter under suspensions sagen. Borgmesteren har ikke efter gældende ret krav herpå.

Udpegelse af en fungerende borgmester efter § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse sker ved flertalsvalg. Dette gælder også ved suspension af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse.

Den endelige afsættelse af borgmesteren indebærer, at de almindelige regler om nybesættelse træder i kraft. I kommuner med henholdsvis magistratsstyre og mellemformsstyre med delt administrativ ledelse betyder det, at den gruppe, som har valgt det afsatte magistratsmedlem/udvalgsformand, genbesætter hvervet.

Det skal ved ministeriets prøvelse sikres, at kommunalbestyrelsen ikke misbruger sine beføjelser. Ministeriet påser endvidere, at suspensionen hviler på et sagligt grundlag og er i overensstemmelse med proportionalitetsgrundsætningen.

Den efterfølgende domstolsproces har til formål at udgøre en yderligere garanti for, at en indskriden efter bestemmelsen i stk. 2 kun kan ske, når der foreligger forsømmelighed i hvervet af grov og gentagen karakter.

For en uddybende beskrivelse af fremgangsmåden ved afsættelse af borgmesteren efter gældende ret henvises til betænkningens kapitel 3.1.4.

3.3.2.2. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har anbefalet, at fremgangsmåden ved afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse forenkles. Udvalget har ved sine overvejelser herom bl.a. inddraget, at dette må ske, uden at de retssikkerhedsgarantier, der bør gælde for et så alvorligt indgreb som afsættelse af borgmesteren, herved tilsidesættes.

Udvalget har anbefalet, at afgørelse om afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse træffes af Valgbarhedsnævnet på baggrund af en indstilling fra vedkommende kommunalbestyrelse, og at Valgbarhedsnævnets afgørelse ikke obligatorisk efterprøves af andre, jf. nedenfor. Udvalgets anbefaling om fremgangsmåden ved afsættelse af borgmesteren indebærer således som nævnt i afsnit 3.3.1.2., at

der ikke ved afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse som et foreløbigt skridt skal ske suspension af vedkommende.

I udvalgets overvejelser om Valgbarhedsnævnet som den myndighed, der træffer afgørelse om afsættelse af borgmesteren, er bl.a. indgået den uafhængighed, som generelt kendetegner nævnsformen, og den repræsentation af forskellige relevante kompetencer, som kollegiale myndigheder giver mulighed for. Udvalget har endvidere lagt vægt på den parallelitet, der konkret er mellem Valgbarhedsnævnets eksisterende opgaver med vurdering af lokalpolitikeres valgbarhed eller fortabelse heraf og vurderingen af borgmesterens pligttilsidesættelse, og om betingelserne for afsættelse på denne baggrund er opfyldt.

Udvalget har af principielle grunde ikke kunnet anbefale, at afgørelsen om afsættelse af borgmesteren henlægges til et organ, der selv er undergivet politisk ledelse. Udvalget har på den baggrund ikke kunnet anbefale Økonomi- og Indenrigsministeriet – eller andre ministerier – som afgørelsesmyndighed for afsættelse af borgmesteren.

Udvalget har endvidere ikke fundet, at en afgørelse om afsættelse af borgmesteren bør henlægges til domstolene. Udvalget har heri bl.a. inddraget, at det principielt kan være betænkeligt, at afgørelsen ikke træffes administrativt med de retssikkerhedsgarantier, herunder bl.a. officialmaksimen, som forvaltningsprocessen indebærer.

Den anbefalede fremgangsmåde indebærer bl.a., at borgmesterens partsrettigheder kan varetages ved processen i Valgbarhedsnævnet.

Udvalget har anbefalet, at kommunalbestyrelsens indstilling til Valgbarhedsnævnet træffes ved almindeligt stemmeflertal. Tilsvarende gælder beslutninger, der omfatter magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner med mellemformstyre med delt administrativ ledelse.

Udvalget har lagt til grund, at borgmesteren efter gældende ret er inhabil ved kommunalbestyrelsens behandling af spørgsmålet om afsættelse af borgmesteren. Denne retstilstand anbefales opretholdt.

Udvalget har anbefalet, at borgmesteren har krav på – efter begæring – at få eventuelle udgifter til advokat dækket af kommunen, herunder både udgifter hertil, der vedrører processen i kommunalbestyrelsen og udgifter hertil, der vedrører processen i Valgbarhedsnævnet.

Udvalget har anbefalet, at der fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen skal begrunde sin beslutning om at indstille borgmesteren afsat. Det har den virkning, at Valgbarhedsnævnet alene kan foretage en bedømmelse af, om afsættelse kan ske af de grunde, som kommunalbestyrelsen har anført.

Udvalget har anbefalet, at Valgbarhedsnævnet alene skal bedømme, om betingelserne for en afsættelse er opfyldt. Nævnet skal derimod ikke foretage en vurdering af, om afsættelse er hensigtsmæssig. Dette indebærer, at der vil skulle ske en afsættelse af borgmesteren, hvis Valgbarhedsnævnet vurderer, at betingelserne for afsættelse er opfyldt.

Udvalget har anbefalet, at Valgbarhedsnævnet i lighed med de kommunale tilsynsmyndigheder gives mulighed for, når dette er påkrævet, at foranstalte indenretslig afhøring af relevante vidner under strafansvar for en dommer. Udvalget har endvidere anbefalet, at borgmesteren gives krav på foretræde for Valgbarhedsnævnet.

Udvalget har endelig ikke fundet grundlag for at anbefale hverken en administrativ prøvelse – obligatorisk eller fakultativ – eller en obligatorisk domstolsprøvelse af Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren. Afgørelsen vil kunne indbringes for domstolene efter de almindelige regler.

Udvalget har anbefalet, at Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren indebærer, at borgmesteren anses for fritaget for hvervet, og at der foretages nyt valg til borgmesterposten ved flertalsvalg efter de almindelige regler herom i lov om kommunernes styrelse. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen udpeger en ny borgmester. Det indebærer endvidere, at der ved afsættelse af magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse gives den gruppe, der har valgt det afsatte magistratsmedlem/udvalgsformand, retten til at udpege den nye hvervsindehaver.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 3.2.2.

3.3.2.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en enklere fremgangsmåde for afsættelse af borgmesteren, jf. udvalgets forslag til en ny § 66 a i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan støtte den anbefalede forenkling af fremgangsmåden for afsættelse af borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet lægger samtidig vægt på, at fremgangsmåden for afsættelse af borgmesteren skal indebære de retsgarantier, som et så alvorligt indgreb som afsættelse af borgmesteren tilsiger. Økonomi- og Indenrigsministeriet finder, at den fremgangsmåde, som udvalget har foreslået, herunder at afgørelsen om afsættelse af borgmesteren træffes af Valgbarhedsnævnet efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, indebærer de fornødne retsgarantier.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 a i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.4. Ny adgang til suspension på grund af tiltale for groft strafbart forhold

Gældende ret giver ikke mulighed for at suspendere en borgmester på grund af tiltale for strafbart forhold. Borgmesteren er valgt for kommunalbestyrelsens funktionsperiode og kan ligesom andre kommunalbestyrelsesmedlemmer miste sin valgbarhed ved Valgbarhedsnævnets afgørelse herom som følge af endelig dom eller bødevedtagelse for et strafbart forhold, der i almindeligt omdømme gør vedkommende

uværdig til at varetage hvervet, jf. § 4 i lov om kommunale og regionale valg.

3.4.1. Behov og betingelser for suspension på grund af tiltale for groft strafbart forhold

3.4.1.1. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har anbefalet, at der af hensyn til retsfølelsen og til effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret under visse nærmere betingelser bør være mulighed for at suspendere borgmesteren og udpege en fungerende borgmester, der skal varetage borgmesterhvervet, indtil straffesagens afslutning og spørgsmålet om borgmesterens valgbarhed er endeligt afklaret i Valgbarhedsnævnet.

Rejses der tiltale mod borgmesteren for et strafbart forhold, vil det efter omstændighederne, herunder navnlig hvis der er tale om et forhold af en vis alvorlig karakter, kunne virke stødende, at vedkommende, mens en afklaring af forholdet sker ved politi og domstole, desuagtet varetager hvervet som borgmester.

I forholdet indadtil i kommunestyret forudsætter en hensigtsmæssig varetagelse af borgmesterhvervet, at der i de kommunalpolitiske organer og den kommunale forvaltning, der har borgmesteren som sin øverste daglige leder, er tillid til, at borgmesteren er egnet til at varetage hvervet. Giver en tiltale mod borgmesteren anledning til tvivl herom, vil dette efter omstændighederne kunne give anledning til risiko for en sådan uro omkring borgmesterens person, at vedkommende ikke er i stand til på en hensigtsmæssig måde at varetage hvervet. Der vil herved kunne opstå risiko for effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret.

Endvidere vil borgmesterens fortsatte varetagelse af hvervet i en sådan situation efter omstændighederne kunne indebære, at der skabes mistillid til kommunen som myndighed, herunder fordi det som oftest er borgmesteren, der tegner kommunen udadtil i forhold til offentligheden.

Udvalget har ved sine anbefalinger om betingelserne for suspension på dette grundlag taget udgangspunkt i de nævnte overordnede hensyn som en adgang til suspension på grund af strafbart forhold bør omfatte, dvs. på den ene side hensynet til retsfølelsen samt til effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret og på den anden side hensynet til at sikre ro og kontinuitet omkring borgmesterens varetagelse af borgmesterhvervet. Hertil kommer hensynet til borgmesteren, der (endnu) ikke er dømt for det pågældende forhold.

Foruden borgmesteren har udvalget – under hensyn til at disse hvervsindehavere har del i den øverste administrative ledelse – anbefalet, at de hvervsindehavere i kommunestyret, der skal kunne suspenderes på grund af groft strafbart forhold, også bør omfatte magistratsmedlemmer i kommuner med magistratsstyre og udvalgsformænd i kommuner med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse. Udvalgets anbefalinger omfatter endvidere regionsrådets formand.

Det er udvalgets anbefaling, at det bør være en betingelse for suspension, at der er *rejst tiltale* mod borgmesteren for et groft strafbart forhold. Herved tages hensyn til, at der som betingelse for suspension af borgmesteren skal være en bestyrket mistanke mod borgmesteren.

Udvalget har endvidere anbefalet, at det under hensyn til indgrebets intensitet bør være en betingelse for suspension af borgmesteren, at tiltalen omfatter forhold med en strafferamme, der giver mulighed for fængselsstraf i fire år eller derover.

Suspension bør efter udvalgets anbefaling endvidere være betinget af, at der er tale om en forbrydelse, som – hvis borgmesteren bliver dømt i overensstemmelse med tiltalen – efter Valgbarhedsnævnets praksis må formodes at ville føre til fortabelse af valgbarhed og dermed udtræden af kommunalbestyrelsen.

Udvalget har endelig anbefalet, at det herudover bør være en betingelse, at det efter en konkret vurdering ikke kan anses for betænkeligt at suspendere borgmesteren, indtil vedkommende har fået endelig dom, og Valgbarhedsnævnet i givet fald har truffet afgørelse om valgbarhed. Udvalget har herved lagt vægt på indgrebets intensitet. Foreligger der en begæring fra kommunalbestyrelsen om suspension af borgmesteren, og er de øvrige betingelser for en afgørelse om suspension fundet opfyldt, herunder at der er tale om tiltale for en lovovertrædelse med en strafferamme på mindst fire års fængsel, vil der efter udvalgets opfattelse være formodning for, at det ikke kan anses for betænkeligt at suspendere borgmesteren.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 4.4.1.

3.4.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 b i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er enig med udvalget i, at der kan være behov for regler, der giver mulighed for suspension i sådanne tilfælde, som udvalget har anbefalet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er således enig med udvalget i de overordnede hensyn til kommunestyrets effektivitet og funktionsdygtighed, som udvalget har lagt til grund for sine anbefalinger om betingelserne for suspension af borgmesteren på grund af groft strafbart forhold. Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at de anbefalede betingelser, herunder betingelsen om, at der skal være tale om tiltale for en lovovertrædelse med en strafferamme med mindst fire års fængsel, imødekommer disse hensyn og samtidig sikrer, at suspension af borgmesteren har undtagelses karakter. Økonomi- og Indenrigsministeriet kan på denne baggrund støtte de anbefalede betingelser for suspension af borgmesteren på grund af groft strafbart forhold.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 b i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.4.2. Fremgangsmåden ved suspension på grund af tiltale for groft strafbart forhold

3.4.2.1. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har ved sine anbefalinger taget udgangspunkt i de overordnede hensyn, som processen for suspension af borgmesteren på grund af tiltale for groft strafbart forhold bør omfatte. Suspension af borgmesteren er et alvorligt indgreb. Det er udvalgets opfattelse, at processen for suspension af borgmesteren skal sikre, at betingelserne for indgrebet er opfyldt, og at suspensionen f.eks. ikke er politisk motiveret. Disse hensyn indebærer for det første, at spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne for suspension er opfyldt, må bedømmes af et andet organ end kommunalbestyrelsen, og for det andet, at borgmesteren bør have ret til at fortsætte i hvervet, indtil det ved denne bedømmelse er konstateret, om betingelserne for suspension er opfyldt.

Udvalget har anbefalet, at afgørelsen om suspension af borgmesteren på grund af groft strafbart forhold træffes af Valgbarhedsnævnet efter begæring fra kommunalbestyrelsen. Ved kravet om en begæring fra kommunalbestyrelsen understøttes kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed. Kommunalbestyrelsens begæring udgør i en sådan proces et nødvendigt procesledende skridt, der ikke i sig selv har retsvirkninger for borgmesteren.

Om valget af Valgbarhedsnævnet, som den myndighed, der skal træffe afgørelse om suspension, henvises til det, der er anført i afsnit 3.3.2.2. om anbefalingen om Valgbarhedsnævnet som afgørelsesmyndighed i sager om afsættelse på grund af pligttilsidesættelse. Det er endvidere indgået i udvalgets overvejelser, at der næppe vil kunne peges på et organ, der vil være bedre egnet til at bedømme, om der er tale om en lovovertrædelse, som – hvis borgmesteren bliver endelig dømt – efter Valgbarhedsnævnets praksis må formodes at ville medføre fortabelse af valgbarhed. Der henvises herved til afsnit 3.4.1.1. om udvalgets anbefaling om dette element som en betingelse for suspension.

Den anbefalede proces indebærer, at kommunalbestyrelsen kun kan fremsætte begæring over for Valgbarhedsnævnet om suspension, når der er rejst tiltale for strafbart forhold med en strafferamme på fire år eller derover. Den endelige vurdering af, om disse betingelser er opfyldt, foretages af Valgbarhedsnævnet.

Bedømmelsen af, om lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed i tilfælde af domfældelse i overensstemmelse med anklageskriftet, og at suspension i øvrigt ikke kan anses for betænkelig, sker alene i Valgbarhedsnævnet.

Udvalget har anbefalet, at der i grundlaget for afgørelsen om suspension af borgmesteren alene indgår retlige spørgsmål, og at det i tiltalen beskrevne hændelsesforløb, bør lægges til grund ved Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension.

Det er udvalgets anbefaling, at suspension af borgmesteren alene skal kunne ske på kommunalbestyrelsens foranledning, og at beslutningen om at indlede en suspensionsproces

skal træffes ved almindeligt stemmeflertal. Tilsvarende gælder beslutninger rettet mod magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse.

Udvalget har lagt til grund, at borgmesteren er inhabil ved kommunalbestyrelsens behandling af spørgsmålet om at begære borgmesteren suspenderet. Borgmesteren kan derfor ikke deltage i behandlingen af spørgsmålet i kommunalbestyrelsen.

Udvalget har anbefalet, at borgmesteren har krav på efter begæring at få eventuelle udgifter til advokat dækket af kommunen, herunder både udgifter hertil, der vedrører processen i kommunalbestyrelsen, og udgifter hertil, der vedrører processen hos Valgbarhedsnævnet.

Suspension af borgmesteren indebærer, at kommunalbestyrelsen skal udpege en fungerende borgmester, der skal varetage borgmesterhvervet, indtil straffesagens afslutning og spørgsmålet om borgmesterens valgbarhed er endeligt afklaret i Valgbarhedsnævnet. Dette sker ved flertalsvalg i kommunalbestyrelsen. Ved suspension af magistratsmedlemmer eller udvalgsformænd i kommuner med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse, bør der dog gives den gruppe, som har valgt det suspenderede magistratsmedlem/udvalgsformand, retten til at udpege den person, der midlertidigt skal fungere som hvervsindehaver.

Fratagelse af valgbarhed i Valgbarhedsnævnet efter endelig dom indebærer, at det medlem, der er udpeget som fungerende borgmester, må fortsætte i hvervet i resten af kommunalbestyrelsens funktionsperiode.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 4.4.2.

3.4.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 b i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan således støtte udvalgets anbefalinger om fremgangsmåden for suspension af borgmesteren på grund af tiltale for strafbart forhold og de overordnede hensyn til enkelhed i procesformen samt varetagelse af borgmesterens retssikkerhed, som ligger til grund for udvalgets anbefalinger.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 b i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.5. Ny adgang til afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid

Der er ikke efter gældende ret mulighed for at afsætte borgmesteren, selvom et flertal – eller et særligt kvalificeret flertal – af kommunalbestyrelsens medlemmer står bag et forslag herom. Borgmesteren er valgt for kommunalbestyrelsens funktionsperiode.

3.5.1. Behov og betingelser for afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid

3.5.1.1. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har anbefalet, at der gives mulighed for afsættelse af borgmesteren i situationer, hvor der i kommunalbestyrelsen opstår massiv mistillid til borgmesteren.

En sådan situation vil særligt, hvor et stort flertal af kommunalbestyrelsens medlemmer ikke har tillid til borgmesteren, kunne have alvorlige negative konsekvenser indadtil i kommunestyret, herunder både i forhold til forvaltningen, som har borgmesteren som sin øverste daglige leder, og i forhold til det politiske samarbejde i kommunen. Dette kan indebære risiko for, at effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret lider skade. Bl.a. kan der være risiko for, at den politiske beslutningsproces reelt i sådanne situationer ”rykker ud af byrådsalen” og finder sted i andre fora uden om borgmesteren og dermed også uden de spilleregler, der følger af lov om kommunernes styrelse.

Situationen vil endvidere kunne give anledning til negative konsekvenser udadtil, hvis borgmesteren reelt ikke har kommunalbestyrelsens opbakning.

Udvalget har ved sine anbefalinger om betingelserne for afsættelse taget udgangspunkt i de nævnte overordnede hensyn som en adgang til afsættelse ved særligt kvalificeret flertal bør omfatte, dvs. på den ene side hensynet til effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret, og på den anden side hensynet til at sikre ro og kontinuitet omkring borgmesterhvervet.

Foruden borgmesteren har udvalget – under hensyn til at disse hvervsindehavere har del i den øverste administrative ledelse – anbefalet, at også magistratsmedlemmer i kommuner med magistratsstyre og udvalgsformænd i kommuner med mellemformsstyre med delt administrativ ledelse bør kunne afsættes ved særligt kvalificeret flertal. Udvalgets anbefalinger omfatter endvidere regionsrådets formand.

Udvalget har under hensyn til den ro og kontinuitet omkring borgmesterposten, som er en forudsætning for en hensigtsmæssig varetagelse af hvervet, anbefalet, at der til afsættelse af borgmesteren kræves, at mindst 90 pct. af kommunalbestyrelsens medlemmer stemmer herfor, dog således, at det altid vil være tilstrækkeligt, at alle kommunalbestyrelsens medlemmer – ud over borgmesteren – stemmer for en afsættelse. Denne anbefaling omfatter også magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner med delt administrativ ledelse.

Udvalget har anbefalet, at borgmesteren kan deltage i afstemningen, jf. afsnit 3.5.2.1. Dette indebærer, at borgmesterens stemme tæller med ved beregningen af, om der er det fornødne flertal for afsættelse af borgmesteren.

Udvalget har anbefalet, at kravet om det særligt kvalificerede flertal suppleres med et krav om, at kommunalbestyrelsens mistillid til borgmesteren beror på forhold hos vedkommende, som indebærer, at borgmesteren ikke er værdig til den agtelse og tillid, som hvervet forudsætter. Hvorvidt dette er tilfældet, vil bero på en konkret vurdering. Det er ud-

valgets opfattelse, at også forhold, der har fundet sted uden for udøvelse af hvervet, og forhold, der efter sit emne ikke har sammenhæng hermed, kan indgå heri.

3.5.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er enig med udvalget i, at der kan være behov for regler, der giver mulighed for afsættelse af borgmesteren i tilfælde, hvor der i kommunalbestyrelsen er massiv mistillid til borgmesteren. Som borgmester varetager man et tillidshverv. Efter ministeriets opfattelse er det afgørende, at der i kommunalbestyrelsen rent faktisk også er tillid til vedkommende.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er således enig med udvalget i de betingelser, som udvalget har anbefalet for afsættelse af borgmesteren ved særligt kvalificeret flertal, og de overordnede hensyn, som ligger til grund for udvalgets anbefalinger. Efter ministeriets opfattelse er det af hensyn til ro og kontinuitet omkring borgmesterhvervet vigtigt, at afsættelse af borgmesteren også i denne situation har undtagelsens karakter. Ministeriet kan derfor tiltræde udvalgets anbefaling om, at mindst ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer skal stå bag et forslag om afsættelse af borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet bemærker i den forbindelse, at de processuelle rammer for afsættelse af borgmesteren, hvor der i kommunalbestyrelsen er massiv mistillid til vedkommende, efter ministeriets opfattelse har en særlig central funktion. Ministeriet kan således tilslutte sig et krav om to behandlinger i kommunalbestyrelsen samt et krav om, at begrundelsen for afsættelsen af borgmesteren indgår i kommunalbestyrelsens afstemningstema, jf. nedenfor i afsnit 3.5.2. Disse rammer giver således bl.a. det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem mulighed for grundige overvejelser om, hvorvidt vedkommende ikke har tillid til borgmesteren.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.5.2. Fremgangsmåden ved afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid

3.5.2.1. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har ved sine anbefalinger taget udgangspunkt i de overordnede hensyn, som processen for afsættelse af borgmesteren på grund af mistillid skal tilgodese. Afsættelse af borgmesteren er et alvorligt indgreb og må, herunder under hensyn til den ro og kontinuitet omkring borgmesteren, som er en forudsætning for en hensigtsmæssig varetagelse af hvervet, have undtagelsens karakter. Det er på den baggrund udvalgets opfattelse, at processen for afsættelse af borgmesteren bør tilrettelægges med henblik på bl.a. at give kommunalbestyrelsen og de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer mulighed for grundige overvejelser om, hvorvidt

vedkommende ikke har tillid til, at borgmesteren er værdig til at varetage hvervet.

Under hensyn til den intensitet, som indgrebet har, er det endvidere udvalgets opfattelse, at processen skal sikre, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. På denne baggrund bør beslutningen om afsættelse i et vist omfang kunne efterprøves af et andet organ.

Udvalget har på den baggrund anbefalet, at der stilles krav om, at begrundelsen for afsættelse af borgmesteren indgår i kommunalbestyrelsens afstemningstema, at begrundelsen for beslutningen om afsættelsen af borgmesteren indføres i kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, og at spørgsmålet om afsættelse af borgmesteren undergives to realitetsbehandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst seks dages og maksimalt 12 dages mellemrum.

Udvalget har lagt til grund, at borgmesteren efter gældende ret er inhabil ved kommunalbestyrelsens behandling af sagen. Udvalget har anbefalet, at der – under hensyn til det politiske element, som en afsættelse ved særligt kvalificeret flertal vil indebære – fastsættes regler, der giver borgmesteren adgang til at deltage i kommunalbestyrelsens behandling af sagen, herunder ved afstemningen om afsættelse.

Det er endvidere udvalgets anbefaling, at borgmesteren bør have krav på at få eventuelle advokatudgifter under en sag om afsættelse ved særligt kvalificeret flertal betalt af kommunen, herunder sådanne udgifter hertil, der måtte vedrøre en eventuel proces i Valgbarhedsnævnet, jf. nedenfor.

Udvalget har anbefalet, at borgmesteren bør have mulighed for at kræve efterprøvet ved Valgbarhedsnævnet, om de retlige betingelser for indgrebet er opfyldt. Udvalget har anbefalet, at temaet for den del af prøvelsen, der omhandler spørgsmålet om borgmesterens værdighed, bør være, om der er grundlag for at antage, at der ved beslutningen om afsættelsen er varetaget usaglige hensyn. Prøvelsen af spørgsmålet om borgmesterens værdighed bør således være tilbageholdende.

Under hensyn til det særligt kvalificerede flertal i kommunalbestyrelsen, som kræves for afsættelse af borgmesteren, har udvalget ikke anbefalet en obligatorisk prøvelse.

Udvalget har anbefalet Valgbarhedsnævnet som prøvelsesmyndighed bl.a. fordi nævnets eksisterende opgaver med vurdering af lokalpolitikeres valgbarhed eller fortabelse heraf, kan trække paralleller til vurderingen af, hvorvidt borgmesteren lever op til den værdighed, som bør kræves af vedkommende.

Udvalget har anbefalet, at kommunalbestyrelsens afgørelse om afsættelse af borgmesteren bør have virkning straks, således at borgmesteren fritages fra hvervet fra dette tidspunkt, og der umiddelbart foretages nyvalg til hvervet som borgmester efter de almindelige regler i lov om kommunernes styrelse. Udvalget har herved henvist til baggrunden for kommunalbestyrelsens indgreb – nemlig det forhold, at et massivt flertal af kommunalbestyrelsens medlemmer ikke har tillid til borgmesteren – samt til det behov, der i en sådan situation kan være for en hurtig genopretning af ro omkring borgmesterposten.

Udvalgets anbefalinger på disse punkter er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 5.4.3.

3.5.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget er på dette punkt i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger og forslag til en ny § 66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. udvalgets lovudkast § 1, nr. 9.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan således støtte udvalgets anbefalinger om fremgangsmåden for afsættelse af borgmesteren ved særligt kvalificeret flertal og de overordnede hensyn, som ligger til grund for udvalgets anbefalinger herom.

Ministeriet har herved hæftet sig ved hensynet til, at det særligt kvalificerede flertal er udtryk for grundige overvejelser i kommunalbestyrelsen (kravet om to behandlinger i kommunalbestyrelsen med begrundelsen for afsættelsen som en del af afstemningstemaet). Ministeriet har endvidere hæftet sig ved hensynet til hurtig genoprettelse af ro omkring borgmesterposten (således at afsættelsen bør have virkning straks), og ved hensynet til borgmesterens retssikkerhed (mulighed for efterprøvelse).

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

3.6. Valgbarhedsnævnets sammensætning

3.6.1. Gældende ret

Valgbarhedsnævnet, der efter reglerne herom i lov om kommunale og regionale valg (lovbekendtgørelse nr. 127 af 11. februar 2013) træffer afgørelse om kommunalbestyrelses- og regionsmedlemmers fortabelse af valgbarhed på grund af straf, er nedsat af økonomi- og indenrigsministeren med hjemmel i lovens § 105.

Valgbarhedsnævnet består af en formand og en næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 4 andre medlemmer, hvoraf regionsrådene i forening udpeger ét og KL tre. Formanden skal ved beskikkelsen være landsdommer eller højesteretsdommer.

Det nuværende Valgbarhedsnævn har siden dets nedsættelse 1. april 1966, ud over en formand og en næstformand, bestået af blandt andet fire medlemmer fra foreninger, der repræsenterede de lokale og regionale valgte forsamlinger. Ved nævnets nedsættelse drejede det sig om repræsentanter fra Amdsrådsforeningen i Danmark, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Den danske Købstadsforening og foreningen "Bymæssige Kommuner".

Nævnet blev oprettet for at sikre en mere ensartet bedømmelse af straffes betydning for personers valgbarhed til kommunale råd, i hvilken forbindelse det fandtes ønskeligt at henlægge denne vurdering til et særligt nævn, bestående af blandt andet et antal medlemmer udpeget af de kommunale organisationer. I forbindelse med kommunalreformen i 1970 blev de tre sidstnævnte organisationers indstillingsret overført til Kommunernes Landsforening. I forbindelse med kommunalreformen i 2005 blev den førstnævnte organisations indstillingsret overført til regionsrådene i forening.

3.6.2. Udvalgets anbefalinger

Udvalget har anbefalet, at Valgbarhedsnævnet i sager om afsættelse på grund af pligttilsidesættelse, jf. afsnit 3.2., i sager om suspension på grund af tiltale for strafbart forhold, jf. afsnit 3.4., og i sager om afsættelse ved særligt kvalificeret flertal på grund af mistillid, jf. afsnit 3.5., foruden nævnets formand og næstformand har følgende medlemmer: Et medlem, der udpeges af KL, et medlem, der udpeges af Danske Regioner, og et medlem, der udpeges af økonomi- og indenrigsministeren, og som er kyndigt i forvaltningsret.

Udvalgets anbefaling indebærer styrkelse af det juridiske element i nævnet i disse sager, som udvalget – henset til afgørelsernes retlige karakter – har anset for hensigtsmæssig. Samtidig bibeholdes ved den anbefalede sammensætning den lokalpolitiske repræsentation, som udvalget har fundet hensigtsmæssig i disse sager.

Under hensyn til, at det nuværende antal medlemmer i Valgbarhedsnævnet med en kommunal og regional baggrund skyldes historiske årsager, har udvalget endvidere ikke anset det for betænkeligt, at den lokalpolitiske repræsentation i nævnet i omhandlede sager, er relativt mindre.

Udvalgets anbefalinger på dette punkt er behandlet i betænkningens kapitel 3.2.2.3.f., 4.4.2.3.e. og 5.4.3.3.e.

3.6.3. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Lovforslaget indebærer på dette punkt en udbygning af udvalgets anbefalinger om Valgbarhedsnævnets sammensætning, der således alene vedrører Valgbarhedsnævnets sammensætning ved afgørelsen af de sager om suspension og afsættelse af borgmesteren, som udvalget har foreslået henlagt til nævnet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan således støtte den foreslåede sammensætning og begrundelsen herfor i disse sager, herunder at en styrkelse af det juridiske element i de omhandlede sager er hensigtsmæssig henset til afgørelsernes retlige karakter.

Det er endvidere Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at den anbefalede sammensætning i disse sager ud fra de samme hensyn er tilsvarende hensigtsmæssig i de sager om lokalpolitikeres valgbarhed og fortabelse heraf, som nævnet allerede i dag behandler.

Der kan således også i disse sager under hensyn til afgørelsernes retlige karakter argumenteres for en sammensætning af nævnet, der på den ene side indebærer en styrkelse af det juridiske element i nævnet, og på den anden side indebærer en nedbringelse men dog en bibeholdelse af den lokalpolitiske repræsentation i nævnet, som også i disse sager er væsentlig. Herved sikres endvidere en ensartet sammensætning af nævnet med den fornødne balance mellem juridisk og læg repræsentation, uanset hvilken sagstype nævnet behandler.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 105, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, jf. lovforslagets § 3, nr. 2.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

4.1. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det foreslåede fremrykkede begyndelsestidspunkt for formidling af materiale til kommunalbestyrelsesmøder og regionsråd (4 i stedet for 3 hverdage før mødet) og den foreslåede pligt til formidling af materiale forud for udvalgsmøder har ingen økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner. Den foreslåede pligt til udsendelse, og ikke blot tilgængeliggørelse, af materialet til medlemmerne indebærer bl.a. i kraft af kommunalbestyrelsens og regionsrådets adgang til at beslutte elektronisk formidling af materialet ingen økonomiske merudgifter af betydning for kommuner og regioner. Den foreslåede pligt til afholdelse af udvalgsmøder forud for fristens begyndelsestidspunkt forventes ikke at få administrative konsekvenser af betydning for tilrettelæggelsen af arbejdet i økonomiudvalget og stående udvalg. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 – 6 og nr. 8, og § 2, nr. 1.

Den foreslåede tydeliggørelse af betingelserne for afsættelse af en borgmester og tilsvarende kommunale og regionale hvervsindehavere for grov pligttilsidesættelse og den foreslåede nye adgang for suspension af en borgmester og tilsvarende kommunale og regionale hvervsindehavere for tiltale for groft strafbart forhold og for afsættelse af en borgmester ved særligt kvalificeret flertal, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, og § 2, nr. 3, vil have undtagelsens karakter og forventes, set i et mangeårigt perspektiv, kun at finde meget begrænset anvendelse. Der vil derfor for kommuner og regioner ikke være nogen merudgift af betydning ved kommunalbestyrelsens og regionsrådets behandling og godtgørelse af udgifter til advokat for de pågældende hvervsindehavere. Endvidere vil der ikke for staten være nogen merudgift af betydning ved Valgbarhedsnævnets behandling og sekretariatsbehandling af disse sager. For statens vedkommende vil der være en begrænset mindreudgift som følge af den foreslåede reduktion af Valgbarhedsnævnet fra seks til fem medlemmer, jf. lovforslagets § 3, nr. 2.

Lovforslaget skønnes derfor ikke at få økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for staten, regionerne og kommunerne.

4.2. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

4.3. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

4.4. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

4.5. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

4.6. Hørte myndigheder

Udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.: Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Ældreråd, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, DESA Dansk Erhvervssammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Domstolsstyrelsen, Forbrugerrå-

det, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, FSR – Danske Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landsforeningen Ældresagen, Landsorganisationen i Danmark, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Statsforvaltningen, Valgbarhedsnævnet, Vestre Landsret, Østre Landsret og Ældremobiliseringen.

4.7. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Lovforslaget skønnes ikke at få økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for staten, regionerne og kommunerne.	Lovforslaget skønnes ikke at få økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for staten, regionerne og kommunerne.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten		
	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at dagsorden og det fornødne materiale, herunder eventuelle udvalgsreklæringer, til sagernes bedømmelse skal udsendes til medlemmerne senest 4 hverdage inden møder i kommunalbestyrelsen. Det er borgmesteren, der som øverste daglige leder af kommunens administration over for kommunalbestyrelsen er ansvarlig for udsendelsen.

Bestemmelsen indebærer, at det kan lægges til grund, at der i tilfælde, hvor dagsorden og det fornødne materiale til sagens bedømmelse er udsendt 4 hverdage før fristen, altid har været den fornødne tid til at forberede sagen.

Bestemmelsen har navnlig til formål at beskytte mindretal i kommunalbestyrelsen, der ikke mener at have haft den fornødne tid til at forberede sagen. Derfor kan den angivne frist for udsendelse af dagsorden og materiale – ligesom visse andre regler om mindretalsbeskyttelse i lov om kommunernes styrelse – fraviges, hvis der er enighed i kommunalbestyrelsen herom.

Fristen på 4 hverdage er herudover som udgangspunkt bindende, således at kommunalbestyrelsens flertal kun kan

træffe beslutning i sager, hvis fristen er overholdt, jf. dog det ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, der giver hjemmel til, at kommunalbestyrelsens flertal kan træffe beslutning i sager, der ikke kan udsættes, selv om fristen ikke er overholdt.

Et medlem af kommunalbestyrelsen, der ikke mener, at det fornødne materiale til sagens bedømmelse har foreligget inden for fristen, kan protestere imod, at der træffes beslutning i sagen på det foreliggende grundlag. Hvis en sådan protest ikke imødekommes, f.eks. fordi flertallet mener, at det fornødne materiale har foreligget inden for den i loven angivne frist, eller at sagen ikke kan udsættes, kan medlemmet stemme imod beslutningen eller undlade at stemme med den begrundelse, at fristen ikke er overholdt, og eventuelt at sagen efter medlemmets opfattelse tåler udsættelse, samt forlange at få tilført beslutningsprotokollen en bemærkning herom, jf. § 13, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Ved det ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede § 8, stk. 5, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, fastsættes bestemte krav til dagsordenen i tilfælde, hvor fristen ikke er overholdt. Disse krav skal bl.a. give det enkelte medlem anledning til allerede inden mødet at overveje, om vedkommende vil protestere imod sagens behandling med den begrundelse, at dagsorden eller fornødent materiale er udsendt for sent.

Den dagsorden, som efter bestemmelsen skal udsendes, er et forslag til dagsorden, idet det er kommunalbestyrelsen,

som ved mødets begyndelse endeligt vedtager sin dagsorden.

Som anført kan et medlem protestere imod, at der træffes beslutning i en sag med den begrundelse, at fristen for udsendelse af materiale ikke er overholdt, selvom punktet er optaget på den godkendte dagsorden. Medlemmet behøver således ikke at protestere ved dagsordenens vedtagelse, men kan protestere også under drøftelsen af dagsordenspunktet. Dette skyldes, at medlemmets afgørelse af, om vedkommende finder grundlag for at protestere, vil kunne afhænge af indholdet af drøftelsen af dagsordenspunktet. Eksempelvis kan det være, at medlemmet vil protestere imod, at der træffes afgørelse i sagen, men ikke imod en procesbeslutning f.eks. om henvisning af sagen til fornyet udvalgsbehandling. Protest kan således fremsættes indtil vedtagelsen af dagsordenspunktet.

Fristen for udsendelse af materiale til bedømmelsen af sagerne omfatter kun det materiale, der er fornødent til bedømmelsen af sagen. Det forhold, at materiale, der indgår i en sag, ikke er blevet udsendt inden for fristen eller slet ikke er blevet udsendt, giver således ikke et medlem grundlag for at forlange, at behandlingen af en sag udsættes. Dette er kun tilfældet, hvis materialet må anses fornødent til sagens bedømmelse.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ingen ændringer i kravene til det materiale, som skal foreligge for, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse. Kommunalbestyrelsen er efter en kommunalretlig grundsætning forpligtet til at sørge for, at der foreligger det nødvendige oplysningsgrundlag, inden der skal træffes afgørelse i en sag. Spørgsmål om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelige oplysninger i en sag, afgøres inden for vide rammer endeligt af kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning. Det beror således på kommunalbestyrelsens beslutning, hvilke oplysninger og undersøgelser der skal fremskaffes til brug for behandlingen af en sag.

Officialprincippet indebærer ikke, at det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem over for borgmesteren eller kommunalbestyrelsen kan kræve bestemt materiale eller oplysninger tilvejebragt. Det er således kommunalbestyrelsen, der i første række har rådigheden over sagernes oplysningsniveau og dermed bestemmer, hvornår en sag er således oplyst, at der foreligger et forsvarligt oplysningsniveau. Princippet fastsætter imidlertid en ramme for kommunalbestyrelsens skøn over, hvilket oplysningsgrundlag det er nødvendigt at indhente. Kommunalbestyrelsens eventuelle manglende overholdelse heraf vil kunne påses af tilsynsmyndighederne og af ankeinstanser.

Det forudsættes, at den behandling af personoplysninger, der vil finde sted som følge af lovforslagets bestemmelser, sker under iagttagelse af persondatalovens regler, herunder reglerne om behandlingssikkerhed i persondatalovens kapitel 11. Det bemærkes i den forbindelse, at reglerne om behandlingssikkerhed er nærmere uddybet i sikkerhedsbekendtgørelsen og sikkerhedsvejledningen, der bl.a. stiller krav om, at der træffes særlige sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med transmission af oplysninger over åbne net.

Til det fornødne materiale til en sags oplysning hører normalt, at der indhentes en erklæring fra det eller de ansvarlige stående udvalg, inden kommunalbestyrelsen træffer beslutning i sagen, jf. nærmere bemærkningerne til det ved lovforslagets § 1, nr. 5, foreslåede nye 3. pkt., i § 20, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Det er i det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse fremhævet, at eventuelle udvalgserklæringer udgør en del af det til sagernes bedømmelse fornødne materiale.

Fristen for udsendelse af dagsorden og materiale opfyldes efter den foreslåede bestemmelse ved dagsordenens og materialets udsendelse. Der ligger ikke heri et krav om, at dagsordenen og materialet skal være kommet frem til medlemmerne, og der ligger heller ikke heri et krav til forsendelsesmåden (elektronisk forsendelse eller A- eller B-post). Valget af forsendelsesmåden skal dog være sagligt og må ikke have til formål at hindre medlemmernes forberedelse. At materialet ligger tilgængeligt for medlemmerne i forvaltningen, er ikke tilstrækkeligt.

Kommunalbestyrelsens adgang til efter § 8 a i lov om kommunernes styrelse at træffe beslutning om elektronisk formidling af materiale til medlemmerne omfatter dagsorden og materiale, der skal udsendes efter den foreslåede bestemmelse.

Ved beregningen af fristen i den foreslåede bestemmelse regnes lørdag som en hverdag, og dagen for kommunalbestyrelsesmødets afholdelse medregnes ikke i fristen. Afholdes kommunalbestyrelsesmødet eksempelvis en mandag, skal dagsordenen og det fornødne materiale være udsendt senest den forudgående onsdag. Dette gælder uanset, hvilken forsendelsesmetode der anvendes.

Den foreslåede bestemmelse finder ligesom den gældende § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse anvendelse på såvel ordinære som ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen. Efter lovens § 8, stk. 2, fastsætter borgmesteren tid og sted for ekstraordinære møder, der indkaldes, når borgmesteren finder det fornødent eller mindst 1/3 af kommunalbestyrelsens medlemmer forlanger det. Det er i den forbindelse borgmesterens ansvar at sikre, at de frister, som loven fastsætter i forbindelse med afholdelse af kommunalbestyrelsens møder, kan overholdes.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således sammen med det ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, at ekstraordinære møder mod et medlems protest kun kan indkaldes med kortere varsel end 4 hverdage, hvis sagen ikke kan udsættes. Tilsvarende vil der i sager på et ekstraordinært møde, hvor dagsorden eller materiale til sagernes bedømmelse er udsendt efter fristen, mod et medlems protest kun kunne træffes beslutning, hvis sagen ikke kan udsættes. Om afgørelsen af, hvornår en sag ikke kan udsættes, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det fornødne materiale til sagernes bedømmelse udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer. Derfor udgår det gældende § 8, stk. 4, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, hvorefter

medlemmerne med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, har ret til at gennemse fremlagt materiale sammen med personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen. Ændringen indebærer ingen ændringer i reglerne om kommunalbestyrelsesmedlemmers tavshedspligt.

Det følger af regionslovens § 10, stk. 2, at den foreslåede bestemmelse finder tilsvarende anvendelse for regionsrådets møder.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelses *1. pkt.* fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning i en sag, selvom dagsordenen og det fornødne materiale ikke er udsendt senest 4 hverdage inden mødet, hvis sagen ikke kan udsættes.

Bestemmelsen indebærer sammen med det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, at kommunalbestyrelsens flertal imod et mindretals protest, kan træffe beslutning i sager, der ikke kan udsættes, selv om fristen for udsendelse af dagsorden og materiale ikke er overholdt. I sager, der tåler udsættelse, kan flertallet ikke træffe beslutning.

En enig kommunalbestyrelse kan træffe beslutning i sager, selv om fristen for udsendelse af dagsorden og materiale ikke er overholdt, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Ved sager, der ikke kan udsættes, forstås sager, hvor formålet med en beslutning i kommunalbestyrelsen forspildes eller kommunens interesser væsentligt tilsidesættes, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan træffe beslutning inden for en vis tidsmæssig grænse. Dette kan være tilfældet i mange forskelligartede situationer. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis kommunalbestyrelsens flertal til et bestemt formål ønsker at afgive købstilbud på en ejendom, som andre købere også er interesserede i, og som må forventes at være solgt, hvis tilbud ikke afgives inden for kort tid. En anden situation kan være, at kommunalbestyrelsens flertal er forpligtet til eller ønsker at afgive en udtalelse til en anden myndighed, som forud for næste kommunalbestyrelsesmøde skal foreligge inden for en bestemt frist for, at kommunens udtalelse vil blive taget i betragtning i forbindelse med en afgørelse eller en anden disposition af væsentlig betydning for kommunen, som den anden myndighed skal træffe. For det tredje kan der være tale om tilfælde, hvor kommunen påføres et økonomisk tab, f.eks. morarenter, gebyr eller lønudgifter, hvis beslutningen ikke træffes. En fjerde situation kan f.eks. være, at det vil være af væsentlig betydning for en anden myndighed eller en borger, at kommunens udtalelse foreligger inden for en bestemt frist, der ligger før næste kommunalbestyrelsesmøde.

Det vil ikke i alle tilfælde være en konkret fastsat frist, som er afgørende for, om en sag kan udsættes eller ikke, og der må derfor efter omstændighederne gives flertallet en vis margin for at vurdere, om der kan træffes beslutning i en sag uanset fristoverskridelsen.

I sager, der ikke kan udsættes, og hvor det ikke har været muligt at overholde fristen, påhviler det borgmesteren at sørge for, at det fornødne materiale formidles til kommunalbestyrelsens medlemmer snarest muligt efter, at det er tilgængeligt.

Det er en retlig vurdering, som de kommunale tilsynsmyndigheder vil kunne foretage, om der har været tale om en sag, som ikke kunne udsættes.

Bestemmelsen indebærer sammen med det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, at en kommune ikke generelt kan tilrettelægge forberedelsen af kommunalbestyrelsens møder således, at fristen på 4 hverdage for udsendelse af dagsorden og materiale ikke kan overholdes. Se også det ved lovforslagets § 1, nr. 5, foreslåede nye 3. pkt. i § 20, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter udvalgmøder skal afholdes i så god tid inden møder i kommunalbestyrelsen, at eventuelle udvalgs-erklæringer kan udsendes til medlemmerne inden for den i § 1, nr. 1, foreslåede frist på 4 hverdage før møder i kommunalbestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse gælder ligesom det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, såvel ordinære som ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen, jf. herved bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Efter § 8, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse kan 1/3 af kommunalbestyrelsens medlemmer kræve, at der indkaldes et ekstraordinært møde. Vurderingen af, om en sag kan udsættes efter den foreslåede bestemmelses *1. pkt.*, er for sager, der er sat på dagsordenen for et ordinært møde, en vurdering af, om sagen kan udsættes til næste ordinære møde. Denne vurdering foretages af kommunalbestyrelsens flertal. I tilfælde, hvor fristen for udsendelse af materiale ikke er overholdt for en sag på et ordinært kommunalbestyrelsesmøde, men hvor en beslutning efter flertallets vurdering ikke kan udsættes til næste ordinære møde, vil 1/3 af kommunalbestyrelsens medlemmer således ikke kunne omgøre en flertalsbeslutning om at behandle sagen på det ordinære kommunalbestyrelsesmøde, hvor sagen er sat på dagsordenen, ved at kræve, at beslutningen udsættes til et med dette formål indkaldt ekstraordinært møde. Den foreslåede bestemmelses *1. pkt.* giver i sådanne tilfælde kommunalbestyrelsens flertal ret til at træffe beslutning i sagen på det ordinære møde, hvor sagen er sat på dagsordenen.

Den foreslåede bestemmelses *2. og 3. pkt.* fastsætter, at borgmesteren skal sørge for, at det fremgår af dagsordenen, hvis dagsorden eller fornødent materiale ikke udsendes inden for fristen på 4 hverdage, samt at begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes, ligeledes skal fremgå af dagsordenen.

Dette skal ses på baggrund af, at borgmesteren ikke antages at kunne undlade at sætte en sag på dagsordenen med den begrundelse, at vedkommende finder, at der bør tilvejebringes yderligere oplysninger. Borgmesteren vil derimod normalt være forpligtet til at gøre kommunalbestyrelsen op-

mærksom på, at der efter vedkommendes opfattelse ikke foreligger et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

De angivne oplysninger skal fremgå af det udkast til dagsordenen, som borgmesteren skal sørge for sendes til medlemmerne. Det skal fremgå, hvilke sager de for sent udsendte oplysninger vedrører. Såfremt det dagsordenspunkt, som forsinkelsen vedrører, fremgår af en dagsorden eller et tillæg til dagsordenen, der er udsendt efter fristens udløb, er det af denne dagsorden, fristoverskridelsen skal fremgå.

Bestemmelsens 2. pkt. indebærer, at det skal fremgå af dagsordenen, såfremt materiale, der er fornødent til en sags bedømmelse, vil blive udsendt efter fristens udløb. Dette skal bl.a. give det enkelte medlem anledning til allerede inden mødet at overveje, om vedkommende vil protestere imod sagens behandling med den begrundelse, at dagsorden eller fornødent materiale er udsendt for sent.

Kravet efter den foreslåede bestemmelses 3. pkt. om, at begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes, skal fremgå af dagsordenen, gælder kun sager, hvor det er borgmesterens opfattelse, at sagen ikke kan udsættes, og at der derfor skal træffes beslutning i sagen, uanset fristoverskridelsen. I sådanne sager skal begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes, angives. Det skal således fremgå, hvorledes det forventes, at formålet med beslutningen forspildes eller kommunens interesser væsentligt tilsidesættes, hvis behandlingen af sagen udsættes, jf. nærmere ovenfor i bemærkningerne til den foreslåede § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Den foreslåede bestemmelses 3. pkt. er ikke til hinder for, at en sag, hvor fristen ikke er overholdt, sættes på dagsordenen, selvom om den efter borgmesterens opfattelse kan udsættes. I så fald skal det fremgå, at fristen for udsendelse af materiale ikke er overholdt, jf. den foreslåede bestemmelses 2. pkt., men der skal ikke anføres nogen begrundelse for, at sagen er sat på dagsordenen. Bestemmelsen er heller ikke til hinder for, at et flertal i kommunalbestyrelsen træffer afgørelse i sagen, såfremt flertallet – uanset at dette ikke fremgår af dagsordenen – finder, at sagen ikke kan udsættes, jf. om denne vurdering nærmere ovenfor i bemærkningerne til den foreslåede § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Endvidere kan kommunalbestyrelsen i enighed træffe beslutning i sagen, uanset at den tåler udsættelse.

I tilfælde, hvor dagsordenen og det fornødne materiale til sagens bedømmelse er formidlet rettidigt, men hvor der efter fristens udløb fremkommer nyt materiale, som borgmesteren vurderer også er nødvendigt til bedømmelsen af sagen, vil oplysning om fristens tilsidesættelse ikke kunne ske på dagsordenen. I disse tilfælde forudsætter den foreslåede bestemmelse, at borgmesteren senest i forbindelse med vedtagelsen af kommunalbestyrelsens dagsorden på mødet oplyser om, at materialet er formidlet for sent, og – hvis det er relevant – om, hvorfor sagen efter vedkommendes opfattelse ikke kan udsættes.

Det følger af regionslovens § 10, stk. 2, at den foreslåede bestemmelse finder tilsvarende anvendelse for regionsrådets møder.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvens af det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter såvel dagsorden og mødemateriale skal udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer.

Efter regionslovens § 10, stk. 2, gælder ændringen tilsvarende for regionsrådets møder.

Til nr. 4

Ændringen er en konsekvens af den under § 1, nr. 3, foreslåede ændring.

Til nr. 5

Den foreslåede bestemmelse angiver, at udvalgmøder skal afholdes i så god tid inden møder i kommunalbestyrelsen, at eventuelle udvalgsberetninger kan udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer senest 4 hverdage før møder i kommunalbestyrelsen, jf. det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter det fremgår, at eventuelle udvalgsberetninger udgør en del af det til sagerens bedømmelse fornødne materiale.

Bestemmelsen skal overholdes af økonomiudvalget og de stående udvalg ved fastlæggelsen af deres mødeplan, jf. § 20, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Den foreslåede bestemmelse indebærer ingen ændringer i, i hvilke sager det er et krav, at en eller flere udvalgsindstillinger skal foreligge, før kommunalbestyrelsen tager stilling til sagen.

Det følger af § 18, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at økonomiudvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører de økonomiske og almindelige administrative forhold inden for samtlige kommunens administrationsområder, inden sagen forelægges kommunalbestyrelsen til beslutning.

De stående udvalgs varetagelse af den umiddelbare forvaltning, jf. § 17, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsens beslutninger som udgangspunkt skal forberedes ved udvalgsbehandling.

Sager vedrørende kommunalbestyrelsens egne forhold, f.eks. sager om vederlæggelse af kommunalbestyrelsens medlemmer, sager om fritagelse af medlemmer for hverv, indkaldelse af stedfortræder mv., hører dog ikke under økonomiudvalget eller noget stående udvalg og kan ikke kræves forelagt et af disse udvalg før kommunalbestyrelsens behandling. Sådanne sager må forberedes og forelægges for kommunalbestyrelsen af borgmesteren. Det samme gælder sager om ændring af kommunens styrelsesvedtægt.

Kravet om udvalgsbehandling indebærer med de angivne undtagelser, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke kan træffe beslutning om at efterkomme eller afvise et forslag, uden at der foreligger erklæring fra det eller de relevante udvalg. Kommunalebestyrelsen vil derimod godt kunne træffe en proceduremæssig beslutning om et forslag, uden at udvalgsberetning foreligger, herunder om at henvise forslaget til udvalgsbehandling eller indhente supplerende oplys-

ninger. En udvalgsindstilling kræves således normalt ikke for, at der foreligger et tilstrækkeligt grundlag for at træffe en sådan procedurmæssig beslutning.

En kommunalbestyrelse kan i øvrigt kun undlade at forelægge en sag for et stående udvalg, hvis det er åbenbart, at der ikke herved kan tilføres sagen nye, relevante oplysninger, eller hvis sagen er af så hastende karakter, at udvalgsbehandling ikke kan nås.

Hensigten med den foreslåede bestemmelse er at understrege, at afholdelsen af udvalgsmøder skal tilrettelægges således i forhold til kommunalbestyrelsens møder, at fristen for udsendelse af valgserklæringerne til kommunalbestyrelsens møder kan overholdes. Dette vil skulle ske generelt i forbindelse med fastlæggelsen af udvalgets årlige mødeplan, jf. § 20, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Bestemmelsen fastsætter ikke nogen særskilt frist for vedtagelse af udvalgsindstillinger, der som det øvrige fornødne materiale skal udsendes til medlemmerne senest 4 hverdage før kommunalbestyrelsens møder. Bestemmelsen understreger imidlertid, at den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede frist for udsendelse af mødemateriale til kommunalbestyrelsen er til hinder for, at arbejdet i udvalgene tilrettelægges således, at fristen ikke kan overholdes.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at vedtagelse af en udvalgsindstilling i en sag, der ikke kan udsættes til næste ordinære møde i kommunalbestyrelsen, vedtages på et ekstraordinært udvalgsmøde, herunder eventuelt et telefonmøde, selv om indstillingen i et sådant tilfælde ikke kan udsendes inden for fristen på 4 hverdage. Se nærmere bemærkningerne til det ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse,

Bestemmelsen er heller ikke til hinder for, at en udvalgsindstilling i en sag, der ikke kan udsættes, og som skal behandles på et ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen, vedtages kortere tid end 4 hverdage inden det ekstraordinære møde. Se om indkaldelse af ekstraordinære møder i kommunalbestyrelsen med kortere varsel end 4 hverdage bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Det foreslåede nye 3. pkt. i § 20, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse knytter sig til det gældende § 20, stk. 1, 2. pkt., om fastlæggelse af en årlig mødeplan for udvalgenes møder, der kun gælder for økonomiudvalget og de stående udvalg.

I tilfælde, hvor en indstilling fra et særligt udvalg nedsat af kommunalbestyrelsen efter § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, udgør materiale, som er fornødent til kommunalbestyrelsens bedømmelse af en sag, vil sådant materiale være omfattet af fristen i det ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse. Sidstnævnte bestemmelse vil – medmindre sagen ikke kan udsættes – være til hinder for, at mødet i det særlige udvalg afholdes så sent, at fristen ikke kan overholdes.

Det følger af regionslovens § 15, stk. 1, at den foreslåede bestemmelse finder tilsvarende anvendelse for forretningsudvalget, for hvilket loven også stiller krav om fastlæggelse af en årlig mødeplan. Udvalg nedsat af regionsrådet efter re-

gionslovens § 13, stk. 6, er særlige udvalg efter § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. herom ovenfor.

Til nr. 6

Efter den foreslåede bestemmelse skal det fornødne materiale til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen for udvalgenes møder, udsendes til medlemmerne forud for mødet.

Herefter skal såvel en dagsorden som mødemateriale efter § 20, stk. 3, 3. pkt., i lov om kommunernes styrelse udsendes til medlemmerne inden udvalgsmøder. Det er udvalgsformandens opgave at sikre, at der udsendes dagsorden og materiale til udvalgsmøderne.

Der ligger ikke i kravet om udsendelse et krav om, at dagsordenen og materialet skal være kommet frem til medlemmerne, og der ligger heller ikke heri et krav til forsendelsesmåden (elektronisk forsendelse eller A- eller B-post). Valget af forsendelsesmåden skal dog være sagligt og må ikke have til formål at hindre medlemmernes forberedelse.

Der er ikke i loven fastsat en frist for udsendelse af dagsorden og materiale, men efter almindelige kommunalretlige grundsætninger skal dagsorden og det fornødne materiale til sagernes bedømmelse foreligge i så god tid, at medlemmerne har en rimelig tid til at forberede deres stillingtagen til sagerne. Dette indebærer f.eks., at materialet ikke kan udsendes med post til medlemmerne samme dag som mødet afholdes, idet det ikke giver medlemmerne mulighed for at sætte sig ind i materialet.

Der kan være hastende tilfælde, hvor det ikke er muligt at udsende materialet forinden et udvalgsmøde. I sådanne tilfælde er det udvalgsformandens opgave at sikre, at medlemmerne alligevel har en rimelig tid til at forberede deres stillingtagen til sagerne.

Ved vurderingen af, om lovgivningen vedrørende udsendelse af dagsorden og mødemateriale er tilsidesat, må der lægges vægt på såvel sagens karakter som på karakteren og omfanget af det oplysningsmateriale, der ikke er udsendt, og karakteren og omfanget af det oplysningsmateriale, som er blevet udsendt

Det tilkommer i første række udvalgets flertal at beslutte både, hvilket materiale der udgør det fornødne grundlag for en udvalgsbeslutning, og om udvalgets medlemmer har haft rimelig tid til at forberede sig.

Et udvalgsmedlem, der ikke mener, at der er det fornødne grundlag for en udvalgsbeslutning i en sag eller ikke mener, at der har været tilstrækkelig tid til at forberede sagen, må svarende til, hvad der gælder i kommunalbestyrelsen, fremsætte forslag om, at nærmere angivne oplysninger tilvejebringes, eller at beslutningen i sagen udsættes, så der er tid til at forberede sagen. Såfremt dette forkastes, må vedkommende stemme imod beslutningen eller undlade at stemme med den begrundelse, at der ikke har været det fornødne materiale eller rimelig tid til at forberede sagen, og anmode om at få sin mening tilført udvalgets beslutningsprotokol, jf. § 20, stk. 3, 6. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Et udvalgsmedlem, der ikke mener, at der har været det fornødne grundlag for en udvalgsbeslutning i en sag, hvis udvalgsbehandling vedkommende har deltaget i, vil efter lovens § 23 endvidere kunne standse beslutningens udførelse ved til beslutningsprotokollen at erklære, at vedkommende ønsker sagen indbragt for kommunalbestyrelsen. Dette forpligter kommunalbestyrelsen til at træffe en afgørelse i sagen, der i det mindste skal tage stilling til, om udvalgets beslutning skal udføres.

Kommunalbestyrelsens adgang til efter § 8 a i lov om kommunernes styrelse at træffe beslutning om elektronisk formidling af materiale til medlemmerne omfatter også dagsorden og materiale, der skal udsendes efter § 20, stk. 3, 3. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Kravet om udsendelse af dagsorden og mødemateriale gælder for økonomiudvalget og de stående udvalg. Kravet vil også gælde for særlige udvalg nedsat af kommunalbestyrelsen efter § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, medmindre kommunalbestyrelsen træffer beslutning om noget andet.

Det følger af regionslovens § 15, stk. 1, at den foreslåede ændring finder tilsvarende anvendelse for forretningsudvalget. For udvalg nedsat af regionsrådet efter regionslovens § 13, stk. 6, gælder kravet om udsendelse af dagsorden og mødemateriale, medmindre regionsrådet træffer beslutning om noget andet.

Til nr. 7

Som en konsekvens af den ved lovforslagets § 1, nr. 11, foreslåede ophævelse af § 66 i lov om kommunernes styrelse og indsættelse af bestemmelserne i §§ 66-66 d i lov om kommunernes styrelse om borgmesterens afsættelse eller suspension foreslås det endvidere, at den fungerende borgmester, kommunalbestyrelsen udpeger, når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet om suspension af borgmesteren som følge af tiltale for groft strafbart forhold, jf. den foreslåede § 66 b, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, vederlægges som en borgmester i funktionsperioden (inkl. efterløn og egenpension), jf. § 34, stk. 3, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 8

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at indkaldelse og det fornødne materiale til revisionens forelæggelse af en revisionsberetning efter § 42 c i lov om kommunernes styrelse, medmindre forelæggelsen ikke kan udsættes, skal udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer senest 4 hverdage inden forelæggelsen.

Hermed ændres fristen og metoden for formidling (udsendelse) af indkaldelse og materiale til revisionens forelæggelse af beretninger, således at reglerne herom svarer til det, som er foreslået i lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, vedrørende dagsorden og materiale til kommunalbestyrelsens møder.

Efter § 42 c i lov om kommunernes styrelse har revisionen adgang til at forelægge sine beretninger mundtligt for kommunalbestyrelsen. Dette skal også ske, hvis mindst en fjerdedel af kommunalbestyrelsens medlemmer anmoder om det. Borgmesteren fastsætter tid og sted for forelæggelsen, der er en orientering om revisionens beretning, hvor der ikke kan træffes beslutninger, og som ikke er åben for offentligheden. Forelæggelsen er således ikke et møde i kommunalbestyrelsen. Det antages, at borgmesteren skal indkalde til fremlæggelsen så hurtigt som muligt efter at have modtaget revisionens eller mindst en fjerdedel af medlemmernes anmodning herom.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at indkaldelse til revisionens forelæggelse af en beretning skal ske med mindst 4 hverdages varsel, medmindre forelæggelsen ikke kan udsættes.

Undtagelse fra fristen vil f.eks. kunne ske, hvis der skal afholdes møde i økonomiudvalget eller kommunalbestyrelsen, hvor kommunalbestyrelsen og/eller økonomiudvalget eventuelt skal træffe beslutning om eventuelle dispositioner på baggrund af revisionens beretning, umiddelbart efter anmodningen til borgmesteren om at forelægge beretningen for kommunalbestyrelsen. Der er ved denne fortolkning af fristen lagt vægt på, at mundtlig forelæggelse af revisionsberetninger alene forventes at finde sted i ekstraordinære situationer, hvor det kan være af væsentlig betydning for kommunens interesser, at der hurtigt træffes beslutning om eventuelle dispositioner på baggrund af revisionsberetningen.

I tilfælde, hvor forelæggelsen ikke kan udsættes, og hvor det ikke har været muligt at overholde fristen, påhviler det borgmesteren at sørge for, at det fornødne materiale formidles til kommunalbestyrelsens medlemmer snarest muligt efter, at det er tilgængeligt.

Det følger af regionslovens § 29, at den foreslåede ændring finder tilsvarende anvendelse for revisionens forelæggelse af beretninger for regionsrådet.

Til nr. 9

Der er tale om en redaktionel ændring.

Bestemmelsen, der blev indsat ved lov nr. 224 af 8. april 2008, indeholder i sin gældende affattelse en henvisning til lov om Klagenævnet for Udbud, uanset at loven om Klagenævnet for Udbud ved lov nr. 392 af 12. maj 2010 blev ophævet og erstattet af lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.

Det foreslås derfor, at lovtekstens henvisning til loven om Klagenævnet for Udbud fjernes og erstattes af en henvisning til lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.

Lovtekstens henvisning til forskrifter udstedt i medfør heraf indebærer, at også regler udstedt i medfør af lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. er omfattet.

En tilsvarende ændring af regionslovens § 35 a foreslås i lovforslagets § 2, nr. 2.

Til nr. 10

Det følger af § 64 a, stk. 3, 2. pkt. i lov om kommunernes styrelse, at reglerne i lovens § 66 finder tilsvarende anvendelse på udvalgsformænd, i kommuner der har del i den øverste administrative ledelse, jf. bestemmelsens stk. 1, og som styres efter reglerne i lovens § 65. Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.1. Bestemmelsen ophæves som en konsekvens af, at lovens § 66 ophæves.

De indgrebsmuligheder, som de i § 1, nr. 11, foreslåede bestemmelser giver mulighed for – dvs. ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse, afsættelse ved særlig grov pligttilsidesættelse, suspension på grund af tiltale for strafbart forhold og afsættelse ved særligt kvalificeret flertal, omfatter – foruden borgmesteren og magistratsmedlemmer – en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i §§ 64 a og 65 i forening, jf. herved de foreslåede § 66, stk. 2, § 66 a, stk. 6, § 66 b, stk. 8, samt § 66 c, stk. 9.

Til nr. 11

Ad § 66

De gældende regler om suspension – ad hoc og generel – og afsættelse af borgmesteren er tillige med gældende administrativ praksis herom beskrevet i betænkningens kapitel 3.1.1.3.-3.1.4.4.

Om baggrunden for en ophævelse af den gældende § 66 og for bestemmelserne i de foreslåede §§ 66 og 66 a i lov om kommunernes styrelse henvises til betænkningens kapitel 3.2.1.3. og 3.3.1.2., hvori udvalgets overvejelser om hensigtsmæssigheden af de betingelser, der stilles efter gældende ret for generel suspension og afsættelse, henholdsvis ad hoc suspension, er nærmere beskrevet. Der henvises endvidere til betænkningens kapitel 3.2.2. for udvalgets overvejelser om processen for afsættelse af borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget fundet det hensigtsmæssigt, at lovens bestemmelser om suspension og afsættelse af borgmesteren på en række punkter tydeliggøres. Ministeriet er endvidere enig i udvalgets anbefaling om en forenkling af processen for afsættelse af borgmesteren. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 66 a.

Sondringen mellem borgmesterens pligttilsidesættelse, jf. herved den foreslåede § 66, og borgmesterens særligt grove pligttilsidesættelse, jf. herved den foreslåede § 66 a, og de forskellige reaktionsmuligheder, som de to bestemmelser giver mulighed for, er udtryk for en videreførelse af den opfattelse, der ligger til grund for stk. 1, henholdsvis stk. 2-4, i den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse om, at der, afhængig af vægningens karakter eller omfang, kan være behov for indgreb af forskellig karakter.

Ved borgmesterens pligttilsidesættelse giver bestemmelsen i den foreslåede § 66 således mulighed for at udpege et andet af kommunalbestyrelsens medlemmer til at varetage en enkeltstående opgave, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, mens bestemmelsen i den foreslåede § 66 a ved borgmesterens særligt grove pligttilsidesættelse giver

mulighed for at afsætte borgmesteren, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

Til stk. 1

De overordnede hensyn, som skal varetages ved ad hoc suspension efter den foreslåede § 66, er hensynet til muligheden for opretholdelsen af kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed samt effektiviteten, funktionsdygtigheden og lovmedholdeligheden i kommunens styrelse. Der henvises til betænkningens kapitel 3.3.1.1.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget fundet, at den gældende § 66, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse og formuleringen heri om en borgmester, der »vægrer« sig, på flere punkter er uhensigtsmæssig. Der henvises for en nærmere redegørelse for udvalgets overvejelser om hensigtsmæssigheden af betingelserne for ad hoc suspension efter gældende ret til betænkningens kapitel 3.3.1.2. og de her nævnte henvisninger til betænkningens kapitel 3.2.1.3.a.

Den foreslåede bestemmelse omhandler tilfælde, hvor borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt har tilsidesat en pligt, der påhviler vedkommende i medfør af lov om kommunernes styrelse.

Der skal være tale om en *pligttilsidesættelse* fra borgmesterens side. Med andre ord skal det kunne konstateres, at borgmesteren ved en handling eller undladelse, der kan henføres til borgmesteren, har tilsidesat en forpligtelse, der påhviler borgmesteren i medfør af lov om kommunernes styrelse. Det blotte forhold, at borgmesteren kunne have gjort det bedre eller mere effektivt for at varetage sine embedsopgaver, er ikke tilstrækkeligt. Også tilsidesættelse af flere pligter fra borgmesterens side, der hver især opfylder betingelserne for ad hoc suspension, vil være omfattet af bestemmelsen, og vil kunne danne grundlag for en eller flere beslutninger om ad hoc suspension.

Der skal være tale om en tilsidesættelse af en pligt, *der påhviler borgmesteren*. Dette indebærer, at den blotte tilsidesættelse af en pligt, som alene påhviler kommunen som myndighed og ikke specifikt kommunens borgmester, vil falde uden for adgangen til ad hoc suspension.

Kravet om, at der skal foreligge en tilsidesættelse af en pligt, der påhviler borgmesteren, indebærer også, at det skal fremgå af loven eller af kommunalbestyrelsens beslutning, hvorledes den opgave, som pligttilsidesættelsen vedrører, skal føres ud i livet.

Suspension ad hoc kan alene ske, hvor borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører en pligt, der påhviler vedkommende *i medfør af lov om kommunernes styrelse*, herunder udførelsen af kommunalbestyrelsens lovligt truffe beslutninger og pligter, der følger direkte af lov om kommunernes styrelse eller regler udstedt i medfør heraf uden mellemkommende anmodning fra andre. Omfattet af den foreslåede lovbestemmelses udtryk »i medfør af denne lov« er således også de af ministeriet eller kommunalbestyrelsen udstedte retsfor skrifter i henhold til lov om kommunernes styrelse, f.eks.

den af kommunalbestyrelsen fastsatte forretningsorden og styrelsesvedtægt.

Derimod kan borgmesterens tilsidesættelse af eventuelle pligter, der påhviler vedkommende i medfør af anden lovgivning, ikke føre til suspension ad hoc. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at sådanne pligter næppe vil have betydning for funktionsdygtigheden, effektiviteten eller lovmedholdeligheden i kommunestyret.

Borgmesterens tilsidesættelse af en pligt, der påhviler vedkommende i medfør af lov om kommunernes styrelse, vil uanset pligtens art kunne begrunde ad hoc suspension, forudsat at de øvrige betingelser er opfyldt. Også borgmesterens tilsidesættelse af en pligt til en handling (f.eks. en pligt til at forelægge visse dispositioner for kommunalbestyrelsen forud for deres udførelse) eller en undladelse (f.eks. en pligt til ikke at afgive vildledende oplysninger til kommunalbestyrelsen eller økonomiudvalget), som borgmesteren efter lov om kommunernes styrelse eller regler udstedt i medfør heraf skal udføre eller overholde af egen drift, vil således kunne begrunde ad hoc suspension.

Som et eksempel på en pligttilsidesættelse, der efter omstændighederne vil kunne danne baggrund for en ad hoc suspension af borgmesteren, kan nævnes et tilfælde, hvor borgmesteren meddeler som sit endelige standpunkt, at vedkommende ikke agter at medvirke til udførelsen af en beslutning, som kommunalbestyrelsen har truffet. En sådan pligttilsidesættelse vil efter omstændighederne endvidere kunne danne baggrund for en afsættelse af borgmesteren efter bestemmelsen i den foreslåede § 66 a.

Der henvises til betænkningens kapitel 3.3.1.3.b. og den her nævnte henvisning til betænkningens kapitel 3.2.1.4.b.

Suspension ad hoc forudsætter endvidere, at pligttilsidesættelsen vedrører en opgave, hvis udførelse ikke på tidspunktet for suspensionen allerede er forpasset.

Suspension ad hoc er i modsætning til afsættelse efter den foreslåede bestemmelse i § 66 a ikke betinget af, at der foreligger en kvalificeret pligttilsidesættelse, jf. herved den betingelse, der stilles efter denne bestemmelse om, at borgmesterens pligttilsidesættelse er af en *særlig grovhed*.

Således indebærer en begrænset overladelse af borgmesterens opgaver til et andet af kommunalbestyrelsens medlemmer ikke i samme grad som afsættelse af borgmesteren et brud på den ro og kontinuitet omkring borgmesterens varetagelse af borgmesterhvervet, der er en forudsætning for en hensigtsmæssig varetagelse af hvervet. Dette indebærer, at adgangen til at suspendere borgmesteren ad hoc er videre end adgangen til at afsætte borgmesteren.

Det følger dog af det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip, at karakteren af den opgave, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, sammenholdt med de hensyn, som skal varetages ved ad hoc suspension af borgmesteren, herunder effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunens styrelse, må indgå i vurderingen af, om ad hoc suspension af borgmesteren konkret er berettiget. Det skal endvidere indgå, om disse hensyn kan tilgodeses på an-

den og mindre indgribende måde. Der henvises til betænkningens kapitel 3.3.1.3.e.

Ad hoc suspension af borgmesteren kræver efter gældende ret, at borgmesteren ved sin handling eller undladelse bevidst har forsømt sine pligter. For en nærmere beskrivelse af forsætskravet efter gældende ret henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.4.

Suspension ad hoc efter den foreslåede bestemmelse kræver, at pligttilsidesættelsen kan tilregnes borgmesteren som *forsættelig eller groft uagtsom*. Dette indebærer en mindre udvidelse af anvendelsesområdet for ad hoc suspension i forhold til gældende ret. Grov uagtsomhed betegner en høj grad af uagtsomhed, dvs. en særlig klar eller forkastelig objektiv tilsidesættelse af de handlenormer, der anses for rimelige i forhold til den pågældende. Vejledende ved bedømmelsen af, om uagtsomheden kan karakteriseres som grov, kan bl.a. være praksis for anvendelsen af § 61 i lov om kommunernes styrelse.

Til grund herfor ligger hensynet til kommunens funktionsdygtighed mv., hvor konsekvenserne for den opgave, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, er de samme, uanset om borgmesteren har haft forsæt hertil eller ej. Simple uagtsomhed kan ikke medføre suspension ad hoc. Der er herved lagt vægt på indgrebets intensitet.

Der henvises for en uddybning af udvalgets overvejelser om hensigtsmæssigheden af forsætskravet efter gældende ret til betænkningens kapitel 3.3.1.2. og den heri nævnte henvisning til kapitel 3.2.1.3.c. For en uddybning af udvalgets overvejelser om tilregnelseskravet fremadrettet henvises til betænkningens kapitel 3.3.1.3.d. og de her nævnte henvisninger til betænkningens kapitel 3.2.1.4.d.

Den *proces*, der efter gældende ret skal iagttages ved ad hoc suspension af borgmesteren, videreføres med bestemmelsen.

Ad hoc suspension af borgmesteren kan således fortsat alene ske på kommunalbestyrelsens foranledning. Herved understøttes kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed.

I modsætning til afgørelse om afsættelse af borgmesteren, jf. herved den foreslåede § 66 a, der træffes af Valgbarhedsnævnet efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, træffes afgørelsen om ad hoc suspension af borgmesteren af kommunalbestyrelsen. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at ad hoc suspension af borgmesteren er af mindre alvorlig karakter end afsættelse af borgmesteren. Der er endvidere lagt vægt på, at ad hoc suspension ofte vil være presserende, og at formålet hermed ville forspildes, hvis en anden myndigheds afgørelse skulle afventes.

Beslutningen om fritagelse af borgmesteren for den enkeltstående opgave træffes ved almindeligt stemmeflertal.

Det lægges til grund, at kommunalbestyrelsens beslutning om fritagelse af borgmesteren for den enkeltstående opgave er en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Det lægges til grund, at borgmesteren for så vidt angår kommunalbestyrelsens beslutning om at fritage borgmeste-

ren for den enkeltstående opgave er inhabil efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, og efter bestemmelsens stk. 3 således ikke må ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af sagen. Der henvises til betænkningens kapitel 3.3.2.2.

Borgmesteren må således forlade lokalet, når kommunalbestyrelsen skal behandle og stemme om dette punkt på dagsordenen, jf. normalforretningsordenens § 8. Der vil derimod ikke være noget til hinder for, at borgmesteren indkalder medlemmerne og udsender udkast til dagsorden og det fornødne materiale til det pågældende kommunalbestyrelsesmøde. Således må det lægges til grund, at der ikke ved en lovlig varetagelse af disse funktioner vil være fare for, at kommunalbestyrelsens afgørelse i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 2.

Ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen skal afholdes, hvis mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det, jf. § 8, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Unnlader borgmesteren at indkalde medlemmerne til et ordinært eller ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen, kan statsforvaltningen efter en konkret vurdering pålægge borgmesteren tvangsbøder, jf. § 50 b, stk. 1 og 3, i lov om kommunernes styrelse.

Det følger af § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, at borgmesteren som led i sin mødeforberedelse bl.a. skal udsende udkast til dagsorden. Har et medlem af kommunalbestyrelsen benyttet retten til efter § 11, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse - den såkaldte initiativret - at indbringe spørgsmål om ad hoc suspension af borgmesteren, har borgmesteren pligt til at sætte et rettidigt indkommet forslag herom på det udkast til dagsorden, som borgmesteren har pligt til at udsende til brug for førstkomende kommunalbestyrelsesmøde. Unnlader borgmesteren at sætte punktet på dagsordenen, kan det optages på dagsordenen på selve mødet, hvis der er enighed blandt mødedeltagerne - herunder også borgmesteren - herom. Er der ikke enighed blandt mødedeltagerne, kan der enten indkaldes til ekstraordinært møde, hvis det hertil fornødne antal medlemmer forlanger det, jf. ovenfor, eller punktet kan behandles, hvis kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning vurderer, at sagen er uopsættelig, jf. § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsens beslutning herom er undergivet det kommunale tilsyn.

Udpegningen af det medlem, der skal varetage den enkeltstående opgave, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, foretages af kommunalbestyrelsen ved flertalsvalg, jf. § 24, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Det lægges til grund, at borgmesteren ikke er inhabil, hvis kommunalbestyrelsen foretager udpegningen ved særskilt beslutning. Det vil være hensigtsmæssigt, men er ikke noget lovkrav, at kommunalbestyrelsens beslutning om fritagelse af borgmesteren samt kommunalbestyrelsens udpegning af et andet medlem sker ved særskilte beslutninger bl.a. af hensyn til beslutningernes forskellige indhold og den forskellige inhabilitetsvurdering. Træffes beslutningen om fritagelse og be-

slutningen om udpegning af det medlem, der skal varetage den enkeltstående opgave, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, ved to særskilte beslutninger, kan borgmesteren ikke deltage i den førstnævnte beslutning, men godt i den sidstnævnte beslutning. Træffes de to beslutninger under ét, kan borgmesteren ikke deltage overhovedet.

Kommunalbestyrelsens beslutning om ad hoc suspension af borgmesteren, herunder at lade et andet af kommunalbestyrelsens medlemmer udføre den opgave, som borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører, kan efterprøves af de kommunale tilsynsmyndigheder, jf. herved lovens kapitel VI-VII. Kommunalbestyrelsens beslutning om ad hoc suspension af borgmesteren kan endvidere efterprøves af domstolene.

Kommunalbestyrelsen *kan* i visse situationer være forpligtet til at foretage ad hoc suspension af borgmesteren. Dette kan være tilfældet, hvor borgmesterens pligttilsidesættelse ikke (alene) indebærer en tilsidesættelse af en kommunalbestyrelsesbeslutning, men (også) af en pligt, der påhviler borgmesteren i medfør af lov om kommunernes styrelse i øvrigt, jf. om disse pligter ovenfor, og såfremt anvendelse af ad hoc suspension må anses for påkrævet frem for anvendelse af mindre vidtgående reaktionsmuligheder. Bestemmelsen er herved i overensstemmelse med gældende administrativ praksis. Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.4.1. Kommunalbestyrelsens overholdelse af denne forpligtelse vil kunne efterprøves af de kommunale tilsynsmyndigheder.

For en nærmere redegørelse for udvalgets overvejelser om processen for ad hoc suspension på grund af pligttilsidesættelse henvises til betænkningens kapitel 3.3.2.2.

Der er efter den foreslåede bestemmelse ikke som efter gældende ret, jf. herved den gældende § 66, stk. 5, 1. og 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, mulighed for i forbindelse med ad hoc suspension af borgmesteren at foretage en reduktion i vederlaget til borgmesteren. Baggrunden herfor er, at det vanskeligt vil kunne beregnes en rimelig reduktion i vederlaget, idet en sådan reduktion i givet fald måtte forudsættes at modsvare den opgave, som pligttilsidesættelsen vedrører.

Til stk. 2

De indgrebsmuligheder, som den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse hjemler, retter sig mod borgmesteren samt for kommuner med magistratsstyre efter § 64 i lov om kommunernes styrelse mod magistratsmedlemmer, der vægter sig ved at udføre deres opgaver. Det følger endvidere af den gældende bestemmelse i § 64 a, stk. 3, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, at reglerne i lovens § 66 tillige finder anvendelse på en udvalgsformand, der har del i den øverste administrative ledelse, hvor kommunen styres efter reglerne i lovens § 65 (såkaldt mellemformsstyre med delt administrativ ledelse). Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.1. og de her nævnte forarbejder til lovens § 64 a, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres ef-

ter reglerne i lovens §§ 64 a og 65 i forening (såkaldt medlemformsstyre med delt administrativ ledelse), på lige fod med borgmesteren vil kunne suspenderes ad hoc, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Bestemmelsen indebærer herved en videreførelse af gældende ret for så vidt angår den kreds af hvervsindehavere, der kan suspenderes ad hoc. Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.1.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget ikke fundet grundlag for at foreslå kredsene af de hvervsindehavere, der skal kunne suspenderes ad hoc, ændret. Der henvises for en nærmere redegørelse for udvalgets overvejelser herom til betænkningen kapitel 3.3.1.3.a. og de her nævnte henvisninger til betænkningens kapitel 3.2.1.4.a.

Beslutningen om ad hoc suspension af de hvervsindehavere, der er omfattet af bestemmelsen i stk. 2, træffes af kommunalbestyrelsen som kommunens øverste myndighed. Kommunalbestyrelsen er således – uanset valg af styreform – kommunens øverste myndighed.

Beslutningen træffes i lighed med beslutning om ad hoc suspension af borgmesteren ved almindeligt stemmeflertal. Tilsvarende foretages udpegningen af det medlem, der skal varetage den enkeltstående opgave, som magistratsmedlemets/udvalgsformandens pligttilsidesættelse vedrører, af hensyn til effektiviteten i kommunestyret af kommunalbestyrelsen ved flertalsvalg.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget således ikke fundet, at der for de hvervsindehavere, der er omfattet af bestemmelsen, bør gælde særlige regler om disse forhold. For en uddybning af udvalgets overvejelser herom henvises til betænkningens kapitel 3.3.2.1.a. og b.

Ad § 66 a

I lighed med den foreslåede bestemmelse i § 66 giver den foreslåede bestemmelse i § 66 a i lov om kommunernes styrelse mulighed for at kommunalbestyrelsen kan reagere over for borgmesterens tilsidesættelse af sine pligter som borgmester. Bestemmelsen giver således mulighed for afsættelse af en borgmester, der forsætligt eller groft uagtsomt har tilsidesat pligter, der påhviler vedkommende i medfør af denne lov, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov.

Om baggrunden for den foreslåede bestemmelse, for bestemmelsen i den foreslåede § 66 og for ophævelsen af den gældende § 66 henvises til de indledende bemærkninger til bestemmelsen i § 66. Der henvises endvidere til betænkningens kapitel 3.2.1.3. og 3.3.1.2., der indeholder en nærmere beskrivelse af udvalgets overvejelser om hensigtsmæssigheden af de betingelser, der stilles efter gældende ret for generel suspension og afsættelse, henholdsvis ad hoc suspension. Der henvises endvidere til betænkningens kapitel 3.2.2. for udvalgets overvejelser om processen for afsættelse af borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er enig med udvalget i udvalgets anbefaling om behovet for en tydeliggørelse af reglerne om afsættelse af borgmesteren. Bestemmelsen indebærer derfor i overensstemmelse med de anbefalinger,

som udvalget er fremkommet med, en tydeliggørelse af reglerne om afsættelse af borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er endvidere enig med udvalget i udvalgets anbefaling om en forenkling af processen for afsættelse af borgmesteren. Bestemmelsen indebærer derfor i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger en forenkling af processen for afsættelse af borgmesteren. Dette omfatter bl.a., at der ikke som et foreløbigt skridt skal ske suspension af borgmesteren.

Til stk. 1

Bestemmelsen giver i lighed med den foreslåede bestemmelse i § 66 i lov om kommunernes styrelse mulighed for at gribe ind over for en borgmester, der forsætligt eller groft uagtsomt tilsidesætter en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov.

Bestemmelsen skal for så vidt angår kravet om, at borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt tilsidesætter en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, forstås i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 66, hvortil der henvises.

Disse lighedspunkter er afspejlet i de nedenstående bemærkninger til bestemmelsen, således at der på de nævnte punkter i vidt omfang henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 66.

De overordnede hensyn, som skal varetages ved afsættelse af borgmesteren efter den foreslåede § 66 a, er på den ene side hensynet til muligheden for opretholdelsen af kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed samt effektiviteten, funktionsdygtigheden og lovmedholdeligheden i kommunens styrelse og på den anden side at sikre ro og kontinuitet omkring borgmesterens varetagelse af borgmesterhvervet. Det er således forudsat, at afsættelse af borgmesteren kun undtagelsesvis kan komme på tale.

Den gældende § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse og formuleringen heri om borgmesterens vægring er på flere punkter fundet uhensigtsmæssig. Der henvises til betænkningens kapitel 3.2.1.3.

Med hensyn til hvad der nærmere forstås ved borgmesterens forsætlige eller groft uagtsomme tilsidesættelse af en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov henvises til det, der er anført herom i bemærkningerne til bestemmelsen i § 66 samt til den her nævnte henvisning til betænkningens kapitel 3.2.1.4 b. -d.

Der skal således være tale om en *pligttilsidesættelse* fra borgmesterens side, dvs. at det skal kunne konstateres, at borgmesteren ved en handling eller undladelse, der kan henføres til borgmesteren, har tilsidesat en forpligtelse, der påhviler borgmesteren i medfør af lov om kommunernes styrelse. Det blotte forhold, at borgmesteren kunne have gjort det bedre eller mere effektivt for at varetage sine embedsopgaver, er ikke tilstrækkeligt.

Der skal være tale om en *tilsidesættelse af en pligt, der påhviler borgmesteren*. Dette indebærer, at den blotte tilsidesættelse af en pligt, som alene påhviler kommunen som

myndighed og ikke specifikt kommunens borgmester, vil falde uden for adgangen til afsættelse.

Kravet om, at der skal foreligge en tilsidesættelse af en pligt, der påhviler borgmesteren, indebærer også, at det skal fremgå af loven eller af kommunalbestyrelsens beslutning, hvorledes den opgave, som pligttilsidesættelsen vedrører, skal føres ud i livet.

Afsættelse kan alene ske, hvor borgmesterens pligttilsidesættelse vedrører en pligt, der påhviler vedkommende *i medfør af lov om kommunernes styrelse*, herunder udførelsen af kommunalbestyrelsens lovligt truffne beslutninger og pligter, der følger direkte af lov om kommunernes styrelse eller regler udstedt i medfør heraf uden mellemkommende anmodning fra andre. Omfattet af den foreslåede bestemmelses udtryk ”i medfør af denne lov” er således også de af ministeriet eller kommunalbestyrelsen udstedte retsfor skrifter i henhold til lov om kommunernes styrelse. Derimod kan borgmesterens tilsidesættelse af eventuelle pligter, der påhviler vedkommende i medfør af anden lovgivning, ikke føre til afsættelse. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at sådanne pligter næppe vil have betydning for funktionsdygtigheden, effektiviteten eller lovmedholdeligheden i kommunestyret.

Borgmesterens tilsidesættelse af en pligt, der påhviler vedkommende i medfør af lov om kommunernes styrelse, vil uanset pligtens art kunne begrunde afsættelse, forudsat at de øvrige betingelser er opfyldt. Også borgmesterens tilsidesættelse af en pligt til en handling eller en undladelse, som borgmesteren efter lov om kommunernes styrelse eller regler udstedt i medfør heraf skal udføre eller overholde af egen drift, vil således kunne begrunde afsættelse, jf. bemærkningerne til § 66, stk. 1.

Det er efter bestemmelsen en betingelse for afsættelse af borgmesteren, at borgmesterens pligttilsidesættelse er af en *særlig grovhed*.

Det er således forudsat, at afsættelse af borgmesteren kun undtagelsesvis kan komme på tale. Dette indebærer, at der må være tale om en meget kvalificeret pligttilsidesættelse, før afsættelse er muligt.

Det følger heraf, at der skal være tale om krænkelse af meget væsentlige interesser, og at grov pligttilsidesættelse, der vil kunne straffes efter § 61 i lov om kommunernes styrelse, ikke er tilstrækkelig til afsættelse af borgmesteren.

Det vil bero på en konkret vurdering, om pligttilsidesættelsen har den fornødne grovhed til at danne grundlag for afsættelse. Heri indgår ikke blot karakteren af den pligt, der er tilsidesat, men også de øvrige omstændigheder omkring pligttilsidesættelsen. Eksempelvis vil lånoptagelse uden forelæggelse for kommunalbestyrelsen efter lovens regler herom efter omstændighederne i sig selv kunne udgøre en særlig grov pligttilsidesættelse. I den konkrete vurdering af, om en sådan lånoptagelse vil kunne berettige til afsættelse af borgmesteren, kan indgå en række omstændigheder, herunder eksempelvis lånets størrelse. Tilsvarende vil afgivelse af vildledende oplysninger til kommunalbestyrelsen eller et udvalg efter omstændighederne kunne udgøre en særlig grov pligttilsidesættelse. Det samme vil f.eks. kunne gælde borg-

mesterens afvisning af at tildele et medlem eller et mindretal en retting, medlemmet eller mindretallet har efter lov om kommunernes styrelse.

Som et led i kravet om, om pligttilsidesættelsen har den fornødne grovhed til at danne grundlag for afsættelse, skal afsættelsen være begrundet i saglige hensyn og således f.eks. ikke motiveret af politiske hensyn.

Det følger af proportionalitetsprincippet – der indgår som et led i grovhedsvurderingen – at formålet med afsættelsen ikke må kunne tilgodeses ved mindre indgribende foranstaltninger. Endelig skal indgrebet stå i et rimeligt forhold til karakteren af borgmesterens pligttilsidesættelse. Heri indgår bl.a. vurderingen af, om en overladelse af borgmesterens enkelte opgaver til et andet medlem, jf. herved den foreslåede bestemmelse i lovens § 66, vil være tilstrækkelig til at imødekomme de hensyn, der ellers skulle forfølges ved en afsættelse af borgmesteren.

I grovhedsvurderingen vil der kunne lægges vægt på, om kommunalbestyrelsen ved en beslutning eller på anden måde har givet borgmesteren grund til at tro, at kommunalbestyrelsen udtrykkeligt eller stiltiende har godkendt borgmesterens pligttilsidesættelse. Endvidere vil der i denne vurdering kunne lægges vægt på, om muligheden for afsættelse som følge af den tid, der er gået, fra kommunalbestyrelsen fik kendskab til pligttilsidesættelsen, til kommunalbestyrelsen traf beslutningen om at indstille til Valgbarhedsnævnet at træffe afgørelse om afsættelse af borgmesteren, er fortabt ved passivitet. I sådanne tilfælde kan borgmesteren have fået en beskyttelsesværdig forventning om, at kommunalbestyrelsen ikke vil foretage sig yderligere.

Som den gældende bestemmelse i § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse er affattet, kan borgmesterens gentagne vægring give kommunalbestyrelsen mulighed for suspension og afsættelse af borgmesteren.

Gentagen pligttilsidesættelse er ikke i sig selv tilstrækkeligt til afsættelse af borgmesteren efter den foreslåede bestemmelse i § 66 a. Udgør pligttilsidesættelserne således ikke en trussel mod kommunens funktionsdygtighed mv., kan dette ikke medføre afsættelse. Gentagelse af pligttilsidesættelserne kan – hvad enten de vedrører pligter af samme eller forskellig art – derimod indgå i vurderingen af, om forholdene samlet set har en sådan særlig grovhed, at det kan begrunde afsættelse af borgmesteren.

Der henvises til betænkningens kapitel 3.2.1.4.e., hvori udvalgets overvejelser om grovhedskriteriet er nærmere behandlet.

Afsættelse af borgmesteren kræver efter gældende ret, at borgmesteren ved sin handling eller undladelse bevidst har forsømt sine pligter. For en nærmere beskrivelse af forsætskravet efter gældende ret henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.4.

Afsættelse efter den foreslåede bestemmelse kræver – i lighed med ad hoc suspension efter bestemmelsen i § 66 – at borgmesterens særligt grove pligttilsidesættelse kan tilregnes borgmesteren som *forsætlig eller groft uagtsom*. Dette indebærer en mindre udvidelse af anvendelsesområdet for

afsættelse af borgmesteren i forhold til gældende ret. Grov uagtsomhed betegner en høj grad af uagtsomhed, dvs. en særlig klar eller forkastelig objektiv tilsidesættelse af de handlenormer, der anses for rimelige i forhold til den pågældende. Vejledende ved bedømmelsen af, om uagtsomheden kan karakteriseres som grov, kan bl.a. være praksis for anvendelsen af § 61 i lov om kommunernes styrelse.

Til grund herfor ligger hensynet til kommunens funktionsdygtighed mv. Økonomi- og Indenrigsministeriet har således ligesom udvalget fundet, at konsekvenserne for kommunestyrets funktionsdygtighed, effektivitet og lovmedholdelighed af borgmesterens særligt grove tilsidesættelse af sine pligter som borgmester kan være de samme, uanset om pligttilsidesættelsen er sket med forsæt eller ej.

Der henvises for en uddybning af udvalgets overvejelser om hensigtsmæssigheden af forsætskravet efter gældende ret til betænkningens kapitel 3.2.1.3.c. For en uddybning af udvalgets overvejelser om tilregnelseskravet fremadrettet henvises til betænkningens kapitel 3.2.1.4.d.

Borgmesterens særligt grove pligttilsidesættelse kan have forskellig *tidsmæssig placering* i forhold til kommunalbestyrelsens overvejelser om, hvordan der skal reageres heroverfor: Forudsat, at de øvrige betingelser herfor er opfyldt, vil afsættelse af borgmesteren kunne ske, hvor pligttilsidesættelsen er af løbende karakter. Afsættelse vil endvidere – forudsat, at de øvrige betingelser herfor er opfyldt – kunne ske, hvor der er tale om en pligttilsidesættelse, der allerede har fundet sted, og som er afsluttet på tidspunktet for kommunalbestyrelsens overvejelser om, hvordan der skal reageres heroverfor, hvis borgmesterens pligttilsidesættelse kan begrunde mistillid til, om borgmesteren i varetagelsen af borgmesterhvervet fremover kan/vil bidrage til kommunestyrets funktionsdygtighed, effektivitet og lovmedholdelighed.

Bestemmelsen er hermed i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets praksis vedrørende den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse, jf. herved betænkningens kapitel 3.1.3.1.

Det forudsættes i den forbindelse, at pligttilsidesættelsen har fundet sted i borgmesterens nuværende funktionsperiode.

Afsættelse vil endelig – forudsat, at de øvrige betingelser herfor er opfyldt – i særlige tilfælde kunne ske, hvor pligttilsidesættelsen endnu ikke har fundet sted på tidspunktet for kommunalbestyrelsens overvejelser. Efter omstændighederne vil det f.eks. kunne være tilfældet, hvor borgmesteren tilkendegiver sit endelige standpunkt i forhold til en endnu ikke afgjort sag, og at borgmesteren – hvis kommunalbestyrelsens beslutning i sagen får et bestemt udfald, der går borgmesteren imod – ikke agter at medvirke til udførelsen heraf.

For en uddybning af udvalgets overvejelser om det tidsmæssige aspekt af pligttilsidesættelsen, herunder behovet for at tydeliggøre reglerne om afsættelse af borgmesteren på dette punkt henvises til betænkningens kapitel 3.2.1.3.b. og 3.2.1.4.c.

Processen for afsættelse af borgmesteren efter gældende ret indebærer, at borgmesteren som et foreløbigt skridt sus-

penderes. Det følger således af den gældende bestemmelse i § 66, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at kommunalbestyrelsen kan udpege et af sine medlemmer til at fungere som formand indtil videre. Kommunalbestyrelsens beslutning skal herefter stadfæstes af økonomi- og indenrigsministeren og træder først i kraft herefter. En således stadfæstet beslutning om indskriden skal herefter indbringes for domstolene til efterprøvelse af, om betingelserne for indskriden er til stede. Finder domstolene, at betingelserne for indskriden efter stk. 2 er til stede, anses borgmesteren som fritaget for sit hverv.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er enig med udvalget i udvalgets anbefaling om en forenkling af processen for afsættelse af borgmesteren. Den foreslåede bestemmelse indebærer således i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger herom en forenkling af processen for afsættelse af borgmesteren i forhold til den proces, der efter gældende ret skal iagttages herved. Der er ved udvalgets anbefalinger herom taget udgangspunkt i de overordnede hensyn, som processen for afsættelse af borgmesteren bør varetage. Disse omfatter, at muligheden for afsættelse af borgmesteren skal understøtte kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed, at processen skal sikre, at betingelserne for afsættelsen er opfyldt, og f.eks. ikke er politisk motiveret, og at processen af hensyn til kommunestyrets funktionsdygtighed og effektivitet ikke er unødigt kompliceret og langtrukket. Der henvises til betænkningens kapitel 3.2.2.1.

Bestemmelsens 2. og 3. pkt. indebærer, at kommunalbestyrelsen indgiver en begrundet indstilling om afsættelse af borgmesteren til det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg, jf. herved nedenfor. Finder Valgbarhedsnævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes.

Bestemmelsen indebærer herved, at det endelige ansvar for, at betingelserne for afsættelse af borgmesteren er opfyldt og for, at de retsgarantier, som forvaltningslovens partsrettigheder indebærer, iagttages, påhviler en anden – politisk uafhængig – myndighed end kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen indebærer imidlertid, at det fortsat er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om der skal tages initiativ til at iværksætte en proces, der kan lede frem til borgmesterens afsættelse. Herved understreges kommunalbestyrelsens ansvar som kommunens øverste myndighed og som led heri opgaven med at føre tilsyn med hele den kommunale forvaltning, herunder borgmesterens virksomhed.

Kommunalbestyrelsens beslutning herom træffes ved almindeligt stemmeflertal, jf. lovens § 11, stk. 3.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at indstille til Valgbarhedsnævnet at afsætte borgmesteren, er en nødvendig forudsætning for afsættelse af borgmesteren. Derimod har kommunalbestyrelsens beslutning ikke i sig selv retsvirkninger i forhold til borgmesteren. Udvalget har derfor lagt til grund, at kommunalbestyrelsens beslutning om at indstille til Valgbarhedsnævnet at afsætte borgmesteren ikke er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at

forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring og begrundelsespligt ikke finder anvendelse ved processen i kommunalbestyrelsen. Der er i stk. 2 fastsat regler om kommunalbestyrelsens underretning af borgmesteren om indstillingen til Valgbarhedsnævnet om afsættelse.

Kommunalbestyrelsen skal ved sin indstilling til Valgbarhedsnævnet foretage en vurdering af, om de retlige betingelser for afsættelse af borgmesteren er opfyldt. Dette krav følger af, at kommunalbestyrelsen skal foretage en *indstilling*, jf. bestemmelsens 2. pkt. Afgørelsen om, hvorvidt dette er tilfældet, påhviler imidlertid Valgbarhedsnævnet.

Det lægges til grund, at borgmesteren ved kommunalbestyrelsens indstilling til Valgbarhedsnævnet er inhabil efter principperne i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, og efter principperne i bestemmelsens stk. 3 således ikke må ikke træffe beslutning, deltage i beslutningen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af sagen.

Borgmesteren må således forlade lokalet, når kommunalbestyrelsen skal behandle og stemme om dette punkt på dagsordenen, jf. normalforretningsordenens § 8. Der vil derimod ikke være noget til hinder for, at borgmesteren indkalder medlemmerne og udsender udkast til dagsorden og det fornødne materiale til det pågældende kommunalbestyrelsesmøde. Således må det lægges til grund, at der ikke ved en lovlig varetagelse af disse funktioner vil være fare for, at kommunalbestyrelsens beslutning i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn, jf. principperne i forvaltningslovens § 3, stk. 2.

Ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen skal afholdes, hvis mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det, jf. § 8, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Undlader borgmesteren at indkalde medlemmerne til et ordinært eller ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen, kan statsforvaltningen efter en konkret vurdering pålægge borgmesteren tvangsbøder, jf. § 50 b, stk. 1 og 3, i lov om kommunernes styrelse.

Det følger af § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, at borgmesteren som led i sin mødeforberedelse bl.a. skal udsende udkast til dagsorden. Har et medlem af kommunalbestyrelsen benyttet retten til efter § 11, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse – den såkaldte initiativret – at indbringe spørgsmål om at indstille borgmesteren afsat, har borgmesteren pligt til at sætte et rettidigt indkommet forslag herom på det udkast til dagsorden, som borgmesteren har pligt til at udsende til brug for førstkomende kommunalbestyrelsesmøde. Undlader borgmesteren at sætte punktet på dagsordenen, kan det optages på dagsordenen på selve mødet, hvis der er enighed blandt mødedeltagerne – herunder også borgmesteren – herom. Er der ikke enighed blandt mødedeltagerne, kan der enten indkaldes til ekstraordinært møde, hvis det hertil fornødne antal medlemmer forlanger det, jf. ovenfor, eller punktet kan behandles, hvis kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning vurderer, at sagen er uopsættelig, jf. § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsens beslutning herom er undergivet det kommunale tilsyn.

I kravet om, at kommunalbestyrelsens indstilling til Valgbarhedsnævnet skal være *begrundet*, jf. bestemmelsens 2. pkt., ligger bl.a., at kommunalbestyrelsen skal henvise til de faktiske omstændigheder, som kommunalbestyrelsen har lagt til grund for sin indstilling, og til den retsregel eller den kommunalbestyrelsesbeslutning, som kommunalbestyrelsen mener, borgmesteren har overtrådt.

Det følger af officialmaksimen, at kommunalbestyrelsen, inden beslutning træffes om at indstille til Valgbarhedsnævnet at træffe afgørelse om afsættelse af borgmesteren, må sørge for at fremskaffe de fornødne oplysninger af såvel faktisk som retlig karakter til sagens behandling. Det endelige ansvar for, at de oplysninger, som kræves til afsættelse af borgmesteren, foreligger, påhviler imidlertid Valgbarhedsnævnet som den myndighed, der træffer afgørelse i sagen.

De forhold, som kommunalbestyrelsen har anført i sin begrundede indstilling til Valgbarhedsnævnet om afsættelse af borgmesteren, udgør rammen for nævnets bedømmelse af sagen. Dette indebærer, at nævnet alene kan afsætte borgmesteren som følge af de grunde, som kommunalbestyrelsen har anført i sin indstilling.

Kommunalbestyrelsen *kan* i visse situationer være forpligtet til at foretage indstilling til Valgbarhedsnævnet om afsættelse af borgmesteren. Dette kan være tilfældet, hvor borgmesterens pligttilsidesættelse ikke (alene) indebærer en tilsidesættelse af en kommunalbestyrelsesbeslutning, men (også) af en pligt, der påhviler borgmesteren i medfør af lov om kommunernes styrelse i øvrigt, jf. om disse pligter ovenfor, og såfremt anvendelse af den mere vidtgående reaktionsmulighed, som en afsættelse af borgmesteren udgør, må anses for påkrævet frem for anvendelse af mindre vidtgående reaktionsmuligheder. Bestemmelsen er herved i overensstemmelse med gældende administrativ praksis om ad hoc suspension. Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.4.1.

Kommunalbestyrelsens overholdelse af denne forpligtelse vil kunne efterprøves af de kommunale tilsynsmyndigheder.

For en uddybning af udvalgets overvejelser om processen i kommunalbestyrelsen henvises til kapitel 3.2.2.2.

Den myndighed, som efter den foreslåede bestemmelse skal træffe afgørelse i spørgsmålet om afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse, er *Valgbarhedsnævnet*, jf. bestemmelsens 3. pkt.

Der er ved valget af Valgbarhedsnævnet som den myndighed, der træffer afgørelse om afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse bl.a. lagt vægt på den uafhængighed som generelt kendetegner nævnensformen, og den repræsentation af forskellige relevante kompetencer, som kollegiale myndigheder giver mulighed for. Der er endvidere lagt vægt på den parallelitet, der konkret er mellem Valgbarhedsnævnets eksisterende opgaver med vurdering af lokalpolitikeres fortabelse af valgbarhed og vurderingen af borgmesterens pligttilsidesættelse, og om betingelserne for afsættelse på denne baggrund er opfyldt. Der henvises til kapitel 3.2.2.3.b. - e. samt litra g, hvori udvalgets overvejelser om valg af afgørelsesmyndighed er beskrevet.

Valgbarhedsnævnet skal efter den foreslåede bestemmelse alene vurdere, om betingelserne for afsættelse af borgmesteren er opfyldt, jf. bestemmelsens 3. pkt. Heri indgår, om en afsættelse af borgmesteren vil indebære en tilsidesættelse af de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, herunder grundsætningen om saglighed og proportionalitet samt forbuddet mod magtfordrejning.

Endvidere indgår i Valgbarhedsnævnets afgørelse om lovgivningens krav til processen i kommunalbestyrelsen er overholdt, herunder om dagsordenspunktet om at indstille til Valgbarhedsnævnet at træffe afgørelse om afsættelse af borgmesteren er optaget på dagsordenen i overensstemmelse med § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse.

Finder Valgbarhedsnævnet, at lovgivningens krav til processen i kommunalbestyrelsen er tilsidesat, og indebærer dette efter Valgbarhedsnævnets opfattelse, at der er tale om så væsentlige mangler ved kommunalbestyrelsens indstilling, at nævnet af denne grund ikke kan realitetsbehandle kommunalbestyrelsens indstilling om afsættelse, kan Valgbarhedsnævnet hjemvise sagen til fornyet behandling i kommunalbestyrelsen. I denne vurdering indgår, om den procesregel, der er tilsidesat, efter sin karakter er egnet til at påvirke indholdet af kommunalbestyrelsens beslutning.

Kommunalbestyrelsen vil ikke i tilfælde af hjemvisning være forpligtet til at behandle sagen på ny, medmindre andet følger af lovgivningen, jf. ovenfor.

Valgbarhedsnævnet skal ikke foretage en vurdering af hensigtsmæssigheden af en afsættelse af borgmesteren. Baggrunden herfor er, at det alene er vedkommende kommunalbestyrelse, der kan vurdere, om det – hvis de retlige betingelser herfor i øvrigt er opfyldt – er et hensigtsmæssigt skridt at tage at afsætte borgmesteren.

Dette indebærer, at der vil skulle ske en afsættelse af borgmesteren, hvis Valgbarhedsnævnet vurderer, at betingelserne for afsættelse af borgmesteren er opfyldt.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget lagt til grund, at Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer bl.a. at forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse finder anvendelse. Det endelige ansvar for, at de oplysninger, som kræves til afsættelse af borgmesteren, foreligger, påhviler Valgbarhedsnævnet som den myndighed, der træffer afgørelse i sagen.

Der henvises til betænkningens kapitel 3.2.2.3.i.

Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren kan ikke indbringes for andre administrative myndigheder, jf. § 105, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, der ved denne lovs § 3, nr. 1, bliver stk. 4.

Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren kan i henhold til grundlovens § 63 indbringes for domstolene efter de almindelige regler herom. Processen for afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse indebærer derimod ikke som efter den gældende § 66 en obligatorisk domstolsbehandling. Der henvises til betænkningens

kapitel 3.2.2.4. for udvalgets overvejelser om disse spørgsmål.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal underrette borgmesteren skriftligt om kommunalbestyrelsens indstilling efter stk. 1 til Valgbarhedsnævnet om at afsætte borgmesteren.

Offentliggørelsen af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, jf. § 8, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse, der ved dette forslag bliver stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og som led heri kommunalbestyrelsens beslutning om at indstille til Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren afsættes, jf. § 13, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, er således ikke tilstrækkeligt til at imødekomme det hensyn til underretning af den person, borgmesteren, som beslutningen retter sig imod.

Underretningen skal ske straks, dvs. senest næste arbejdsdag efter kommunalbestyrelsens beslutning om at indstille til Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren afsættes.

Til stk. 3

Bestemmelsens 1. pkt. giver Valgbarhedsnævnet mulighed for i lighed med de mulighed, som de kommunale tilsynsmyndigheder har efter lovens § 49, stk. 5, og § 56, stk. 5, for, når dette er påkrævet, at forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Dette indebærer, at relevante vidner kan afhøres under strafansvar for en dommer, og at retsplejelovens regler om vidnepligt, vidnefritagelse og vidneudelukkelse finder tilsvarende anvendelse. Det er forudsat, at muligheden for indenretslig afhøring kun kan benyttes, hvor dette i den konkrete sag er et nødvendigt sagsskridt, for at få skaffet de oplysninger, som nævnet skal bruge, og at Valgbarhedsnævnet foretager en nøje vurdering i hvert enkelt tilfælde af, om anvendelsen af indenretslig afhøring er nødvendig.

Adgangen til at afhøre personer under vidneansvar omfatter principielt enhver, der må formodes at have oplysninger af betydning for sagen. Det forudsættes imidlertid, at alene personer, der må antages at bidrage med oplysninger af væsentlig betydning for sagen, vil blive indkaldt til indenretslig afhøring.

Også borgmesteren er principielt omfattet af adgangen til at blive afhørt under vidneansvar. Et vidne har imidlertid bl.a. ikke pligt til at afgive forklaring, såfremt forklaringen antages at ville udsætte vidnet selv for straf eller tab af velvære eller anden væsentlig skade (i sidstnævnte tilfælde dog med visse undtagelser), jf. retsplejelovens § 171. Det er retten, der træffer afgørelse herom. Det forudsættes, at Valgbarhedsnævnet i disse tilfælde særligt nøje overvejer værdien af anvendelsen af indenretslig afhøring.

De betingelser, der gælder for de kommunale tilsynsmyndigheders anvendelse af dette sagsoplysningsmiddel, finder også anvendelse her.

Den foreslåede bestemmelse har således undtagelsens karakter, og det forudsættes, at Valgbarhedsnævnet foretager en overvejende skriftlig forberedelse af sagen.

Bestemmelsens 2. pkt. giver borgmesteren krav på at afgive sin eventuelle udtalelse til Valgbarhedsnævnet ved foretræde for nævnet, jf. udtrykket »skal... gives lejlighed til mundtligt at«. En sådan ret følger således ikke af forvaltningslovens partshøringsregler. Den ret, borgmesteren har efter bestemmelsen til at få foretræde for nævnet, kræver en begæring fra borgmesteren, der skal indgives til nævnet. Nævnet kan fastsætte en frist herfor, og nævnet fastsætter tid og sted for borgmesterens foretræde, jf. udtrykket »efter nævnets nærmere bestemmelse«. På mødet får borgmesteren ret til »mundtligt at forelægge sin sag« for Valgbarhedsnævnet. Heri ligger dels retten til at afgive forklaring om sagens nærmere faktiske hændelsesforløb dels retten til at give udtryk for borgmesterens egen opfattelse af, hvorvidt de retlige betingelser for afsættelse er opfyldt. Borgmesteren vil have ret til at lade sig bistå eller repræsentere af en anden under dette møde, jf. forvaltningslovens § 8.

Borgmesteren kan dog ikke i medfør af 2. pkt. forpligtes til at give møde for nævnet med henblik på afgivelse af en mundtlig forklaring. Det eventuelle behov, som nævnet måtte have for at få belyst sagens faktum ved en mundtlig forklaring, vil i givet fald kunne opfyldes ved indenretlig afhøring af borgmesteren i medfør af bestemmelsens 1. pkt. Der er endvidere intet til hinder for, at nævnet anmoder en borgmester, der ikke har fremsat begæring herom, til at møde frem for nævnet at afgive mundtlig forklaring. Borgmesteren er dog ikke forpligtet til at give fremmøde, og nævnet skal i forbindelse med indkaldelsen vejlede borgmesteren herom.

Baggrunden for bestemmelsen er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 3.2.2.3.h.-i.

Til stk. 4

Valget af ny borgmester foretages først, når der foreligger en afgørelse efter stk. 1 i Valgbarhedsnævnet om afsættelse af borgmesteren. Kommunalbestyrelsen kan altså ikke f.eks. samtidig med sin beslutning om at indstille, at borgmesteren afsættes, vælge, hvem der – hvis Valgbarhedsnævnet følger kommunalbestyrelsens indstilling og træffer afgørelse om afsættelse af borgmesteren – skal være ny borgmester.

Det lægges til grund, at den afsatte borgmester ikke vil være inhabil ved kommunalbestyrelsens beslutning herom.

Nyvalg til borgmesterposten efter bestemmelsen sker efter lovens § 24, stk. 1, dvs. ved flertalsvalg.

Valget af en pågældende har virkning for den resterende del af kommunalbestyrelsens funktionsperiode.

Til stk. 5

Det følger af bestemmelsen i den gældende § 66, stk. 5, 1. og 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, at kommunalbestyrelsen – med økonomi- og indenrigsministerens godkendelse – kan beslutte, at vederlaget til borgmesteren nedsættes. En sådan reduktion kan højst udgøre en tredjedel af ve-

derlaget, medmindre omstændighederne taler for et fuldstændigt bortfald.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at vederlaget til en afsat borgmester *obligatorisk* bortfalder med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1. Der er med bestemmelsen således ikke mulighed for, at vederlæggelsen af den afsatte borgmester enten slet ikke ophører, eller at vederlaget alene reduceres. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at borgmesterens vederlag ophører inden Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse efter stk. 1, hvis der efter de almindelige regler er grundlag herfor. Borgmesterens vederlag vil således som hidtil ophøre, hvis borgmesteren i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget hvervet, jf. § 30, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1461 af 19. december 2005 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv,

Den foreslåede bestemmelse vedrører alene ophør af vederlag og berører ikke retten til efterløn, der i en overgangsperiode ydes til fratrådte borgmestre, samt egenpension.

Til stk. 6

De indgrebsmuligheder, som den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse hjemler, herunder muligheden for generel suspension og afsættelse, retter sig mod borgmesteren samt for kommuner med magistratsstyre efter § 64 i lov om kommunernes styrelse, mod magistratsmedlemmer, der vægrer sig ved at udføre deres opgaver. Det følger endvidere af lovens § 64 a, stk. 3, 2. pkt., at reglerne i lovens § 66 tillige finder anvendelse på en udvalgsformand, der har del i den øverste administrative ledelse, hvor kommunen styres efter reglerne i lovens § 65 (såkaldt mellemformsstyre med delt administrativ ledelse). Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.1. og de her nævnte forarbejder til lovens § 64 a, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i 1. pkt. indebærer, at et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lovens §§ 64 a og 65 i forening (mellem formstyre med delt administrativ ledelse), på lige fod med borgmesteren vil kunne afsættes, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Bestemmelsen indebærer herved en videreførelse af gældende ret for så vidt angår den kreds af hvervsindehavere, der kan afsættes. Der henvises til betænkningens kapitel 3.1.2.1.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget ikke fundet grundlag for at foreslå kredsen af de hvervsindehavere, der skal kunne afsættes, ændret. Der henvises for en nærmere redegørelse for udvalgets overvejelser herom til betænkningens kapitel 3.2.1.4.a.

Bestemmelsen indebærer, at de materielle betingelser, der er fastsat i stk. 1, for afsættelse af borgmesteren, gælder tilsvarende for afsættelse af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lovens §§ 64 a og 65 i forening.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at de procesregler, der er fastlagt i stk. 1-3 for afsættelse af borgmesteren, gælder tilsvarende ved afsættelse af et magistratsmedlem eller

en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lovens §§ 64 a og 65 i forening. Det indebærer bl.a., at beslutningen om ved indstilling herom til Valgbarhedsnævnet at indlede den proces, der kan lede til afsættelse af de hvervsindehavere, der er omfattet af bestemmelsen i stk. 6, træffes af kommunalbestyrelsen som kommunens øverste myndighed. Kommunalbestyrelsen er således – uanset valg af styreform – kommunens øverste myndighed. Beslutningen herom træffes i lighed med den tilsvarende beslutning om at indstille til Valgbarhedsnævnet at træffe afgørelse om afsættelse af borgmesteren ved almindeligt stemmeflertal. Der henvises om disse spørgsmål til betænkningens kapitel 3.2.2.2.a. og b.

Bestemmelsens 2. pkt. er en kodificering af det princip, der følger af lovens § 28, stk. 1. Bestemmelsen indebærer i sammenhæng med stk. 4, at det, når der foreligger en afgørelse efter stk. 1 i Valgbarhedsnævnet om afsættelse af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lovens §§ 64 a og 65 i forening, tilkommer den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet. Det forudsættes herved, at afsættelse af en udvalgsformand indebærer, at formanden også mister hvervet som medlem af udvalget, således at der er en ledig udvalgsplads at besætte. Såfremt valggruppen vælger at besætte den ledige formandspost med et andet medlem af udvalget, tilkommer det valggruppen at besætte den nye ledigblevne post efter reglerne i lovens § 28, stk. 1. Valggruppen kan i den forbindelse vælge at besætte den nu ledigblevne post med den afsatte udvalgsformand.

Bestemmelsen indebærer herved, at den balance, som kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til de hverv, som bestemmelsen omhandler – i modsætning til, hvad der følger af den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse – fastholdes under *hele* afsættelsesprocessen. Der henvises for en beskrivelse af gældende ret om dette spørgsmål til betænkningens kapitel 3.1.4.2. Udvalgets anbefaling om spørgsmålet er behandlet i betænkningens kapitel 3.2.2.5.b.

Bestemmelsen indebærer endelig, at vederlaget til et afsat magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1. Der henvises til bemærkningerne til stk. 5.

Ad § 66 b

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget fundet, at der bør gives kommunalbestyrelsen mulighed for suspension af borgmesteren på grund af tiltale for et strafbart forhold. Bestemmelsen indebærer derfor en udmøntning af den anbefaling, som udvalget er fremkommet med om, at der bør gives kommunalbestyrelsen mulighed for suspension af borgmesteren på grund af tiltale for strafbart forhold. Udvalget har herved bl.a. lagt vægt på den risiko for effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret, en sådan tiltale efter omstændighederne vil kunne give anledning til. Den uro omkring vedkommendes person, som det strafbare

forhold kan afstedkomme, kan således betyde, at vedkommende ikke er i stand til på en hensigtsmæssig måde at varetage hvervet. Der henvises for en uddybning af udvalgets overvejelser om behovet for at kunne suspendere borgmesteren på grund af strafbart forhold til betænkningens kapitel 4.4.1.1.

Til stk. 1

De overordnede hensyn, som skal varetages ved suspension på grund af strafbart forhold, er på den ene side hensynet til retsfølelsen samt til effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret og på den anden side hensynet til at sikre ro og kontinuitet omkring borgmesterens varetagelse af borgmesterhvervet. Hertil kommer hensynet til borgmesteren, der (endnu) ikke er dømt for det pågældende forhold.

Bestemmelsens 1. pkt. giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen over for Valgbarhedsnævnet kan begære, at borgmesteren suspenderes, hvis en række nærmere betingelser herfor er opfyldt:

En begæring om suspension forudsætter, at der er *rejst tiltale* mod borgmesteren. Herved sikres en tilstrækkelig grad af mistanke mod borgmesteren. Det følger således af objektivitetsprincippet i retsplejelovens § 96, stk. 2, at anklagemyndigheden ikke må rejse tiltale, medmindre det skønnes, at tiltalerejsning vil føre til domfældelse. Kravet om, at der skal være rejst tiltale, indebærer, at f.eks. en sigtelse mod borgmesteren ikke vil kunne danne baggrund for suspension. Det er ikke en betingelse, at borgmesteren er varetægtsfængslet. Der henvises for en uddybning af udvalgets overvejelser om disse spørgsmål til betænkningens kapitel 4.4.1.2.b.

Det er ingen betingelse, at det strafbare forhold er begået eller tiltalerejsning er sket i borgmesterens funktionsperiode. Er dette ikke tilfældet, vil dette kunne indgå i Valgbarhedsnævnets vurdering af, om suspension kan anses for betænkelig, jf. nedenfor.

En begæring om suspension forudsætter endvidere, at der tale om *et forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover*. Grænsedragningen for hvilke strafbare forhold, der kan danne grundlag for suspension, er fastsat under hensyn til, at suspension af borgmesteren, før endelig dom foreligger, er af indgribende karakter. Endvidere er i denne grænsedragning inddraget en vurdering af, at en strafferamme, der giver mulighed for fængsel i fire år eller derover, er udtryk for en generel vurdering af det pågældende forhold som relativt groft.

Den henvises til betænkningens kapitel 4.4.1.2.c. for en nærmere uddybning af, hvilke forhold, der på baggrund af den strafferamme, der er fastsat herfor, kan, henholdsvis ikke kan, danne grundlag for suspension.

Hvilken straf der *konkret* må forventes, er ikke afgørende. Giver den strafferamme, der er fastsat for det pågældende forhold således mulighed for fængsel i 4 år eller derover, kan dette danne grundlag for suspension, forudsat at de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

Er der tale om tiltale for flere lovovertrædelser, er det et krav, at der for mindst en af disse gælder en strafferamme, der giver mulighed for fængselsstraf i fire år eller derover. Det følger således af straffelovens § 88, stk. 1, 1. pkt., at der, hvor nogen ved en eller flere handlinger har begået flere lovovertrædelser, for disse fastsættes en fælles straf inden for den foreskrevne strafferamme eller, hvis flere strafferammer kommer i betragtning, den strengeste af disse.

Efter straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., kan straffen under sædeles skærpende omstændigheder overstige den højeste for nogen af lovovertrædelserne foreskrevne straf med indtil det halve. I sådanne tilfælde vil det således være et krav, at den af lovovertrædelserne, som giver den strengeste straf, har en strafferamme som – forhøjet med indtil det halve – giver mulighed for en fængselsstraf i fire år eller derover. Det vil fremgå af anklageskriftet, om tiltalen omfatter straf-fastsættelse efter straffelovens § 88, jf. herved retsplejelovens § 834, stk. 2, nr. 5, jf. § 895.

Tiltale for overtrædelse af § 61 i lov om kommunernes styrelse, hvorefter et kommunalbestyrelsesmedlem, der (forsætligt eller groft uagtsomt) gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde, kan ikke medføre suspension.

Processen for suspension af borgmesteren efter den foreslåede bestemmelse 1. pkt. indebærer i overensstemmelse med udvalgets anbefalinger herom, at kommunalbestyrelsen overfor Valgbarhedsnævnet, jf. herved nedenfor, kan begære, at borgmesteren suspenderes.

Bestemmelsen indebærer, at det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om der skal tages initiativ til at iværksætte en proces, der kan lede frem til borgmesterens suspension. Herved understreges kommunalbestyrelsens rolle som kommunens øverste myndighed og det ansvar, der følger heraf.

Kommunalbestyrelsen kan kun fremsætte begæring over for Valgbarhedsnævnet om suspension, når der er rejst tiltale for strafbart forhold med en strafferamme på fire år eller derover, jf. ovenfor. Den endelige vurdering heraf foretages af Valgbarhedsnævnet, jf. nedenfor.

Suspension på grund af tiltale for strafbart forhold forudsætter endvidere, at lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed i tilfælde af domfældelse i overensstemmelse med anklageskriftet, og at suspension i øvrigt ikke kan anses for betænkelig. Bedømmelsen af, om disse betingelser er opfyldt, sker alene i Valgbarhedsnævnet, jf. nedenfor.

Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgive begæring til Valgbarhedsnævnet om suspension af borgmesteren.

Kommunalbestyrelsens beslutning herom træffes ved almindeligt stemmeflertal, jf. lovens § 11, stk. 3.

Kommunalbestyrelsens beslutning om over for Valgbarhedsnævnet at begære, at borgmesteren suspenderes, er en nødvendig forudsætning for, at borgmesteren suspenderes. Derimod har kommunalbestyrelsens beslutning ikke i sig selv retsvirkninger i forhold til borgmesteren.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget derfor lagt til grund, at kommunalbestyrelsens beslutning om over for Valgbarhedsnævnet at begære borgmesteren suspenderet ikke er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring og begrundelsespligt ikke finder anvendelse ved processen i kommunalbestyrelsen. Der er i stk. 2 fastsat regler om kommunalbestyrelsens underretning af borgmesteren om begæringen om suspension.

Det lægges til grund, at borgmesteren er inhabil efter principperne i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, og efter principperne i bestemmelsens stk. 3 således ikke må træffe beslutning, deltage i beslutningen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af sagen i kommunalbestyrelsen. Der henvises til betænkningens kapitel 4.4.2.2.f.

Borgmesteren må således forlade lokalet, når kommunalbestyrelsen skal behandle og stemme om dette punkt på dagsordenen, jf. normalforretningsordenens § 8. Der vil derimod ikke være noget til hinder for, at borgmesteren indkalder medlemmerne og udsender udkast til dagsorden og det fornødne materiale til det pågældende kommunalbestyrelsesmøde. Således må det lægges til grund, at der ikke ved en lovlig varetagelse af disse funktioner vil være fare for, at kommunalbestyrelsens beslutning i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn, jf. principperne i forvaltningslovens § 3, stk. 2.

Ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen skal afholdes, hvis mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det, jf. § 8, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Undlader borgmesteren at indkalde medlemmerne til et ordinært eller ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen, kan statsforvaltningen efter en konkret vurdering pålægge borgmesteren tvangsbøder, jf. § 50 b, stk. 1 og 3, i lov om kommunernes styrelse.

Det følger af § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, at borgmesteren som led i sin mødeforberedelse bl.a. skal udsende udkast til dagsorden. Har et medlem af kommunalbestyrelsen benyttet retten til efter § 11, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse - den såkaldte initiativret – at indbringe spørgsmål om at begære borgmesteren suspenderet, har borgmesteren pligt til at sætte et rettidigt indkommet forslag herom på det udkast til dagsorden, som borgmesteren har pligt til at udsende til brug for førstkommende kommunalbestyrelsesmøde. Undlader borgmesteren at sætte punktet på dagsordenen, kan det optages på dagsordenen på selve mødet, hvis der er enighed blandt mødedeltagerne – herunder også borgmesteren – herom. Er der ikke enighed blandt mødedeltagerne, kan der enten indkaldes til ekstraordinært møde, hvis det hertil fornødne antal medlemmer forlanger det, jf. ovenfor, eller punktet kan behandles, hvis kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning vurderer, at sagen er uopsættelig, jf. § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsens beslutning herom er undergivet det kommunale tilsyn.

Spørgsmål om offentliggørelse af sagsfortegnelse og beslutningsprotokol afgøres efter de almindelige regler herom

i lov om kommunernes styrelse § 8, stk. 6, der ved dette forslag bliver stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Tilsvarende behandles spørgsmål om dørlukning efter de almindelige regler herom i lov om kommunernes styrelse § 10, stk. 1. Det bemærkes, at oplysning om, at borgmesteren er tiltalt for strafbart forhold, som hovedregel vil være fortrolig.

Der henvises til betænkningens kapitel 4.4.2.2.a. -b., d. og f.

De afgørelser, som efter den foreslåede bestemmelse skal træffes om suspension af en borgmester på grund af strafbart forhold, foreslås henlagt til *Valgbarhedsnævnet*, jf. bestemmelsens 2. pkt.

Der er ved valget af Valgbarhedsnævnet som den myndighed, der træffer afgørelse om suspension af borgmesteren på grund af strafbart forhold, bl.a. lagt vægt på nævnets eksisterende opgaver med vurdering af kommunalbestyrelsesmedlemmers valgbarhed og fortabelse heraf på grund af straf. Disse opgaver indebærer, at der vanskeligt vil kunne peges på et organ, der er bedre egnet til at bedømme, om tiltalen omhandler en forbrydelse, som – hvis borgmesteren bliver endeligt dømt for forholdet – efter Valgbarhedsnævnets praksis må formodes at ville føre til fortabelse af valgbarhed, som er en betingelse for suspension. Der henvises til betænkningens kapitel 4.4.2.3.b. -d., f. og g., hvori udvalgets overvejelser om valg af afgørelsesmyndighed er beskrevet.

I Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension af borgmesteren indgår, om de retlige betingelser herfor er opfyldt. En afgørelse i Valgbarhedsnævnet om suspension af borgmesteren forudsætter således for det første, at Valgbarhedsnævnet selvstændigt må efterprøve, om kommunalbestyrelsens begæring om suspension af borgmesteren har baggrund i en tiltale for et strafbart forhold, der efter loven kan medføre fængsel i fire år eller derover. Valgbarhedsnævnet skal ikke herved foretage en vurdering af faktum, men skal lægge det i tiltalen beskrevne hændelsesforløb til grund ved afgørelsen om suspension. Der henvises til betænkningens kapitel 4.4.2.3.a.

En afgørelse om suspension i Valgbarhedsnævnet forudsætter for det andet, at lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed, og at suspension i øvrigt ikke kan anses for betænkelig.

Valgbarhedsnævnet skal således foretage en bedømmelse af, *om den lovovertrædelse, som begæringen om suspension støttes på, må formodes at føre til fortabelse af valgbarhed, hvis borgmesteren bliver dømt i overensstemmelse med tiltalen.*

Der henvises om baggrunden for denne betingelse for suspension til betænkningens kapitel 4.4.1.2.d.

Valgbarhedsnævnet skal ved denne bedømmelse lægge sin praksis vedrørende tilsvarende forhold til grund for sin vurdering. Vedrører det forhold, som begæringen om suspension støttes på, en forbrydelse, hvorom der ikke findes praksis i nævnet, skal nævnet foretage en vurdering, der svarer til den vurdering, der foretages i nævnet efter reglerne herom i § 101, jf. § 4, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, i sager om lokalpolitikeres valgbarhed eller fortabelse heraf.

Dette indebærer en vurdering af, om der er tale om forhold, der i almindeligt omdømme gør borgmesteren uværdig til at være medlem af kommunalbestyrelsen. Valgbarhedsnævnets kompetence og praksis i sager om valgbarhed og fortabelse heraf er nærmere beskrevet i betænkningens kapitel 4.2.1.

Endelig er det en forudsætning for en afgørelse om suspension i Valgbarhedsnævnet, at *det ikke kan anses for betænkeligt at suspendere borgmesteren*, indtil borgmesteren har fået endelig dom og Valgbarhedsnævnet i givet fald har truffet afgørelse om borgmesterens valgbarhed.

Foreligger der en begæring fra kommunalbestyrelsen om suspension af borgmesteren, og finder Valgbarhedsnævnet, at de øvrige betingelser for en afgørelse om suspension er opfyldt, vil der være formodning for, at det ikke kan anses for betænkeligt at suspendere borgmesteren. Giver omstændighederne i sagen imidlertid anledning til, at Valgbarhedsnævnet anser det for betænkeligt at suspendere borgmesteren, kan der ikke træffes afgørelse om suspension.

Hvorvidt dette er tilfældet, vil bero på en konkret vurdering på grundlag af omstændighederne i sagen. I denne vurdering kan bl.a. indgå den tid, der er gået, fra kommunalbestyrelsen fik kendskab til tiltalen, typisk i kraft af anklagemyndighedens underretning, jf. stk. 6, eller på anden måde fik kendskab til det strafbare forhold, og til kommunalbestyrelsen traf beslutningen om at indlede en suspensionsproces.

Valgbarhedsnævnet skal ikke foretage en vurdering af, hvorvidt suspension af borgmesteren vil være hensigtsmæssig. Baggrunden herfor er, at det alene er vedkommende kommunalbestyrelse, der kan vurdere, om det – hvis de retlige betingelser herfor i øvrigt er opfyldt – er et hensigtsmæssigt skridt at tage at suspendere borgmesteren.

Dette indebærer, at der vil skulle ske en suspension af borgmesteren, hvis Valgbarhedsnævnet vurderer, at betingelserne for suspension er opfyldt.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget lagt til grund, at Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension af borgmesteren er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer bl.a., at forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse finder anvendelse.

Valgbarhedsnævnets forberedelse af sagen sker på skriftligt grundlag med henblik på, at afgørelse kan træffes på et møde i nævnet. Bestemmelsen giver ikke mulighed for, at Valgbarhedsnævnet kan foranstalte indenretslig afhøring af vidner. Bestemmelsen giver endvidere ikke borgmesteren krav på foretræde for nævnet med henblik på over for nævnet mundtligt at forelægge sin sag.

Udvalgets overvejelser og anbefalinger om de her omhandlede spørgsmål er behandlet i betænkningens kapitel 4.4.2.3.e.

Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension af borgmesteren kan ikke indbringes for andre administrative myndigheder, jf. § 105, stk. 3, i lov om kommunale og regionale valg, der ved denne lovs § 3, nr. 1, bliver stk. 4. Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension af borgmesteren kan i henhold til grundlovens § 63 indbringes for domstolene efter de almindelige regler herom. Derimod indebærer processen

for suspension af borgmesteren ikke en obligatorisk domstolsbehandling.

Det præciseres i bestemmelsens 3. pkt., at suspensionen gælder, indtil borgmesteren enten udtræder af kommunalbestyrelsen som følge af Valgbarhedsnævnets afgørelse om, at borgmesteren har mistet sin valgbarhed, jf. stk. 4, eller indtil borgmesteren genindtræder i borgmesterhvervet som følge af frifindelse ved endelig dom, opgivelse af forfølgning, eller Valgbarhedsnævnets afgørelse om, at borgmesteren er valgbar, jf. de nærmere regler herom i stk. 5. Det følger af bestemmelsen, at suspensionen gælder i suspensionsperioden uden særskilt fornyet beslutning herom. Hvis en byretsdom ankes inden ankefristens udløb, opretholdes suspensionen således under anken uden særskilt beslutning herom. I perioden fra endelig domfældelse og frem til Valgbarhedsnævnets afgørelse opretholdes suspensionen ligeledes uden særskilt beslutning herom.

Til stk. 2

Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal underrette borgmesteren skriftligt om en begæring efter stk. 1 til Valgbarhedsnævnet om at suspendere borgmesteren.

Offentliggørelsen af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, jf. § 8, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse, der ved dette forslag bliver stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og som led heri kommunalbestyrelsens beslutning om over for Valgbarhedsnævnet at begære borgmesteren suspenderet, jf. § 13, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, er således ikke tilstrækkeligt til at imødekomme det hensyn til underretning af den person, borgmesteren, som beslutningen retter sig imod.

Underretningen skal ske straks, dvs. senest næste arbejdsdag efter kommunalbestyrelsens beslutning om over for Valgbarhedsnævnet at begære borgmesteren suspenderet.

Til stk. 3

Udpegningen af det medlem, der skal fungere som borgmester, foretages først, når der foreligger en afgørelse efter stk. 1 i Valgbarhedsnævnet om suspension af borgmesteren. Kommunalbestyrelsen kan altså ikke f.eks. samtidig med sin beslutning om at begære, at borgmesteren suspenderes, udpege det medlem, der – hvis Valgbarhedsnævnet imødekommer kommunalbestyrelsens begæring og træffer afgørelse om suspension af borgmesteren – skal fungere som borgmester.

Det lægges til grund, at den suspenderede borgmester ikke vil være inhabil ved kommunalbestyrelsens beslutning herom.

Udpegningen af det medlem, der skal fungere som borgmester, sker efter lovens § 24, stk. 1, dvs. ved flertalsvalg.

Det medlem, der skal varetage funktionen som borgmester, overtager samtlige opgaver, som påhviler den nu suspenderede borgmester.

Om vederlæggelse af den fungerende borgmester henvises til § 34, stk. 3, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Til stk. 4

Det følger af § 100, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, at mister et medlem sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen.

Bestemmelsen i stk. 4 indebærer, at det medlem, der efter stk. 3 er udpeget som fungerende borgmester, fortsætter som borgmester i den resterende del af funktionsperioden, hvis borgmesteren mister sin valgbarhed på grund af straf for det forhold, der dannede grundlag for suspensionen. Bestemmelsen indebærer herved en undtagelse til bestemmelsen i lovens § 7, stk. 3, der ellers ville indebære, at der ved borgmesterens udtræden af kommunalbestyrelsen skulle foretages nyvalg til borgmesterposten. Der henvises til betænkningens kapitel 4.4.2.4.b.

Til stk. 5

Bestemmelsen omfatter *for det første* den situation, hvor borgmesteren frifindes ved endelig dom. I en sådan situation genindtræder den suspenderede borgmester efter bestemmelsen automatisk i hvervet i den resterende del af funktionsperioden. Efter en frifindende dom i landsretten genindtræder den suspenderede borgmester dog først i hvervet, efter at den ordinære frist for at ansøge om 3. instansbevilling er udløbet, jf. nærmere nedenfor.

En frifindende straffedom anses i almindelighed for endelig, når den ikke kan ankes uden særlig tilladelse. For en straffedom afsagt i byretten vil det som udgangspunkt betyde efter udløbet af en ankefrist på 14 dage efter dommens afsigelse (retsplejelovens § 904, stk. 1). For en straffedom afsagt i landsretten vil det som udgangspunkt betyde ved domsafsigelsen.

Retsplejeloven indeholder imidlertid mulighed for, at en endelig straffedom efter særlig tilladelse kan ankes til en højere ret. Det drejer sig bl.a. om Procesbevillingsnævnets adgang til at meddele 3. instansbevilling. En ansøgning om 3. instansbevilling skal indgives til Procesbevillingsnævnet inden 14 dage efter dommens afsigelse (retsplejelovens § 932, stk. 2, 1. pkt.). Procesbevillingsnævnet kan dog undtagelsesvist meddele 3. instansbevilling, hvis ansøgningen er indgivet senere, men inden et år efter dommens afsigelse (retsplejelovens § 932, stk. 2, 3. pkt.).

Såfremt en suspenderet borgmester frifindes i byretten, og ankefristen udløber, uden at byretsdommen ankes, genindtræder vedkommende fra ankefristens udløb automatisk i borgmesterhvervet i den resterende del af funktionsperioden.

Hvis byretsdommen ankes, og borgmesteren frifindes i landsretten, og ansøgning om 3. instansbevilling ikke er indgivet inden 14 dage efter domsafsigelsen, genindtræder den suspenderede borgmester fra dette tidspunkt (14 dage efter domsafsigelsen i landsretten) automatisk i borgmesterhvervet i den resterende del af funktionsperioden, jf. bestemmelsens 2. pkt., 1. led.

Hvis ansøgning om 3. instansbevilling er indgivet inden 14 dage efter domsafsigelsen, genindtræder den suspenderede borgmester først i borgmesterhvervet fra det tidspunkt,

hvor borgmesteren er endeligt frifundet, jf. bestemmelsens 2. pkt., 2. led, dvs. fra det tidspunkt, hvor Procesbevillingsnævnet har meddelt afslag på 3. instansbevilling eller på anden måde endeligt har afvist at behandle sagen, eller, såfremt Procesbevillingsnævnet har meddelt 3. instansbevilling, fra det tidspunkt, hvor anklagemyndigheden har opgivet forfølgningen, Højesteret har afvist ankebehandling eller afsagt en frifindende dom.

Har byretten afsagt en frifindende straffedom over en suspenderet borgmester, som ikke er blevet anket inden ankefristens udløb, genindtræder den suspenderede borgmester således i borgmesterhvervet fra ankefristens udløb, selvom landsretten efter undtagelsesbestemmelsen i retsplejelovens § 910, stk. 2, måtte tillade anke, som ikke har fundet sted inden for udløbet af ankefristen i lovens § 904. En suspenderet borgmester, der er blevet frifundet i landsretten som 2. instans, genindtræder også i borgmesterhvervet 14 dage efter domsafsigelsen, jf. ovenfor, uanset at Procesbevillingsnævnet efter bestemmelsen i retsplejelovens § 932, stk. 2, 3. pkt., undtagelsesvist meddeler tilladelse til anke til Højesteret på grundlag af en ansøgning indgivet efter udløbet af fristen i § 932, stk. 2, 1. pkt., men inden et år efter dommens afsigelse.

I situationer, hvor borgmesteren er frifundet og således efter bestemmelsen genindtræder i hvervet, og hvor anklagemyndigheden efterfølgende meddeles en særlig tilladelse til at anke, fortsætter den genindtrådte borgmester i hvervet, selvom straffesagen ikke har fundet sin afslutning. Der er herved lagt vægt på, at der i sådanne situationer ikke – inden straffesagens endelige afslutning og Valgbarhedsnævnets stillingtagen til borgmesterens valgbarhed – bør ske endnu et skifte på borgmesterposten.

Bestemmelsen omhandler *for det andet* de situationer, hvor anklagemyndigheden, efter at have rejst tiltale mod en borgmester for strafbart forhold med en strafferamme på mindst fire år, vælger at opgive videre forfølgning. Efter retsplejelovens § 728 kan forfølgning opgives, så længe der ikke er afsagt dom eller afsagt kendelse om skyldsspørgsmålet i en nævningesag. En sådan beslutning kan træffes af den myndighed, som efter reglerne i retsplejelovens kapitel 65 om påtalen er påtaleberettiget. Efter reglerne i retsplejelovens kapitel 10 om anklagemyndigheden kan en overordnet anklagemyndighed endvidere give pålæg til en underordnet del af anklagemyndigheden om behandlingen af konkrete sager, herunder om at undlade eller standse forfølgning.

Det forudsættes herved, at anklagemyndighedens afgørelse er endelig, dvs. at omgørelsesfristen i retsplejelovens § 724, stk. 2, er udløbet.

Bestemmelsen omhandler *for det tredje* den situation, hvor en suspenderet borgmester ved endelig dom domfældes for strafbart forhold eller vedtager en bøde herfor, og hvor Valgbarhedsnævnet herefter træffer afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, jf. § 4 i lov om kommunale og regionale valg. I denne situation genindtræder den suspenderede borgmester i hvervet for den resterende del af funktionsperioden.

Sker der alene delvis domfældelse af de forhold, borgmesteren er tiltalt for, følger det af reglerne herom i kommunale og regionale valglov, at Valgbarhedsnævnet foretager en bedømmelse af det forhold, der er domfældt for. Fører afgørelsen i Valgbarhedsnævnet om borgmesterens valgbarhed ikke til fortabelse heraf, indebærer denne afgørelse, at borgmesteren genindtræder i hvervet.

Til stk. 6

Bestemmelsen indebærer, at anklagemyndigheden har pligt til at underrette kommunalbestyrelsen om, at der er rejst tiltale mod borgmesteren og om indholdet af tiltalen. Underretningen herom skal sikre, at kommunalbestyrelsen har kendskab til, at der er rejst tiltale mod borgmesteren for et strafbart forhold, der kan danne grundlag for suspension, således at kommunalbestyrelsen får mulighed for at træffe beslutning om, hvorvidt iværksættelse af en suspensionsproces skal ske.

Underretningspligten gælder alene i tilfælde, hvor tiltalen omfatter forhold med en strafferamme, der giver mulighed for fængselsstraf i fire år eller derover. Underretningspligten kan f.eks. opfyldes ved oversendelse af kopi af anklageskriftet til kommunalbestyrelsen.

Underretningspligten gælder alene tilfælde, hvor tiltalte var borgmester for tidspunktet for tiltalerejsning. Dette gælder, uanset om tiltalte på tidspunktet for de begående strafbare forhold var borgmester eller ej.

Det er forudsat, at videregivelsen vil kunne ske inden for persondatalovens rammer.

Der henvises til betænkningens kapitel 4.4.2.2.e.

Til stk. 7

Bestemmelsens 1. pkt. indebærer, at vederlaget til en suspenderet borgmester *obligatorisk* ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om suspension efter stk. 1. Der er med bestemmelsen således ikke mulighed for, at vederlæggelsen af den suspenderede borgmester enten slet ikke ophører, eller at vederlaget alene reduceres. Bestemmelsen vedrører alene ophør af vederlag og berører ikke retten til efterløn og egenpension, der beregnes med udgangspunkt i vedkommendes funktionstid på fratrædelsestidspunktet.

Bestemmelsens 2. pkt. giver en suspenderet borgmester, der genindtræder i hvervet efter bestemmelsen i stk. 5, herunder fordi vedkommende er frifundet ved endelig dom eller fordi forfølgningen er opgivet, krav på efterbetaling af vederlaget, som efter bestemmelsens 1. pkt., var ophørt i suspensionsperioden.

Til stk. 8

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 indebærer, at et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening (mellemformsstyre med delt administrativ ledelse), på lige fod med borgmesteren vil kunne suspenderes

på grund af tiltale for strafbart forhold, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Således vil den mistillid, som tiltale for et strafbart forhold efter omstændighederne vil kunne give anledning til, kunne være særlig problematisk for disse hvervsindehavere, der har del i den øverste administrative ledelse af den kommunale forvaltning. Den uro omkring vedkommendes person, som det strafbare forhold kan afstedkomme, kan således betyde, at vedkommende ikke er i stand til på en hensigtsmæssig måde at varetage hvervet. Hertil kommer, at de pågældende ikke – eller ikke uden at bestemte betingelser herfor er opfyldt, jf. herved bestemmelserne i de foreslåede §§ 66 a og 66 c – kan afsættes.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget ikke fundet grundlag for, at kredsen af de hvervsindehavere, der skal kunne suspenderes, skal omfatte andre hvervsindehavere i kommunestyret. Der henvises for en nærmere redegørelse for udvalgets overvejelser herom til betænkningen kapitel 4.4.1.2.a.

Medlemmer af kommunalbestyrelsen, der ikke beklæder et hverv, der kan danne grundlag for suspension ved tiltale for strafbart forhold, vil kunne fortsætte som medlem af kommunalbestyrelsen, indtil Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om vedkommendes fortabelse af valgbarhed på baggrund af en endelig straffedom. Tilsvarende gælder for en hvervsindehaver, der er suspenderet efter stk. 1, jf. stk. 8.

Bestemmelsen indebærer, at de materielle betingelser, der er fastsat i stk. 1 for suspension af borgmesteren på grund af tiltale for strafbart forhold gælder tilsvarende for suspension af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at de procesregler mv., der er fastlagt i stk. 1-7 for suspension af borgmesteren på grund af tiltale for strafbart forhold, gælder tilsvarende ved suspension af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening. Det indebærer bl.a., at beslutningen om ved begæring herom til Valgbarhedsnævnet at indlede den proces, der kan lede til suspension af de hvervsindehavere, der er omfattet af bestemmelsen i stk. 8, træffes af kommunalbestyrelsen som kommunens øverste myndighed. Kommunalbestyrelsen er således – uanset valg af styreform – kommunens øverste myndighed.

Beslutningen herom træffes ved almindeligt stemmeflertal. Der henvises om disse spørgsmål til betænkningens kapitel 4.4.2.2.a. og b.

Bestemmelsens 2. pkt. er en kodificering af det princip, der følger af lovens § 28, stk. 2. Bestemmelsen indebærer i sammenhæng med stk. 3, at det, når der foreligger en afgørelse efter stk. 1 i Valgbarhedsnævnet om suspension af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lovens §§ 64 a og 65 i forening, tilkommer den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det suspenderede medlem, at udpege det medlem, der midlertidigt skal varetage hvervet. Det forudsættes her-

ved, at suspension af en udvalgsformand indebærer, at formanden i suspensionsperioden også suspenderes fra hvervet som medlem af udvalget, således at der er en ledig udvalgsplads at besætte, jf. bemærkningerne til § 66 a, stk. 6.

Bestemmelsen indebærer herved, at den balance, som kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til de hverv, som bestemmelsen omhandler, fastholdes i suspensionsperioden. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at suspension medfører en fuldstændig fratagelse af de opgaver, der følger af hvervet. Uanset, at der alene er tale om en midlertidig situation, er det således rigtigst, at suspension af borgmesteren ikke medfører forrykkelse af den politiske balance. Udvalgets anbefaling om spørgsmålet er behandlet i betænkningens kapitel 4.4.2.4.b.

Ad § 66 c

Økonomi- og Indenrigsministeriet er enigt med udvalget i, at der bør gives et meget stort flertal i kommunalbestyrelsen mulighed for at afsætte borgmesteren i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke har tillid til borgmesteren. Bestemmelsen indebærer derfor en udmøntning af den anbefaling, som udvalget er fremkommet med herom. Udvalget har herved bl.a. lagt vægt på, at massiv mistillid til borgmesteren i kommunalbestyrelsen vil kunne have alvorlige negative konsekvenser indadtil i kommunestyret, herunder både i forhold til forvaltningen, som har borgmesteren som sin øverste daglige leder, og i forhold til det politiske samarbejde i kommunen med risiko for, at effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret lider skade. Der henvises for en uddybning af udvalgets overvejelser om behovet for at kunne afsætte borgmesteren på grund af mistillid til betænkningens kapitel 5.4.1.

Til stk. 1

De overordnede hensyn, som skal varetages ved afsættelse ved særligt kvalificeret flertal, er på den ene side hensynet til effektiviteten og funktionsdygtigheden i kommunestyret og på den anden side hensynet til at sikre ro og kontinuitet omkring borgmesterens varetagelse af borgmesterhvervet.

Bestemmelsen indebærer, at afgørelse om afsættelse af borgmesteren efter den foreslåede bestemmelse træffes af kommunalbestyrelsen, idet det netop er den massive mistillid i *kommunalbestyrelsen*, der begrunder afsættelse efter bestemmelsen. Processen for afsættelse af borgmesteren involverer på denne baggrund ikke obligatorisk prøvelse hos andre myndigheder. Der henvises til betænkningens kapitel 5.4.2.2.b. for en uddybning af udvalgets overvejelser om kommunalbestyrelsens rolle og kompetence i disse sager.

Bestemmelsen giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen under visse betingelser kan afsætte borgmesteren, hvis kommunalbestyrelsen ikke har tillid til borgmesteren. Disse omfatter ikke blot, at den massive mistillid i kommunalbestyrelsen har manifesteret sig således, at det fornødne kvalificerede flertal, jf. stk. 2, for afsættelse af borgmesteren er til stede, men også at den mistillid til borgmesteren, som ligger bag kommunalbestyrelsens ønske om afsættelse af borgmesteren har baggrund i en tilsidesættelse af den agtelse og

værdighed, som hvervet kræver. En hensigtsmæssig varetagelse af de centrale opgaver, som borgmesteren er tillagt i kommunestyret forudsætter således tillid til borgmesteren.

Hvorvidt borgmesteren ved sine forhold har tilsidesat *værdighedskravet* er i første række op til kommunalbestyrelsen at vurdere og begrunde, jf. herved stk. 2. Kommunalbestyrelsen er ikke ved denne vurdering bundet af det værdighedskrav, der følger af tjenestemandslovens § 10.

I vurderingen kan bl.a. indgå karakteren og grovheden af det pågældende forhold. Det kan endvidere indgå, om forholdet er sket under udøvelsen af hvervet eller om det i øvrigt har nogen sammenhæng med udførelsen af et borgmesterhverv. Dette er imidlertid ikke en betingelse, idet også forhold, der har fundet sted uden for udøvelsen af hvervet eller som ikke i øvrigt har sammenhæng hermed – eksempelvis gentagne tilfælde af meget upassende opførsel i det offentlige rum – efter omstændighederne kan være egnede til at vække tvivl om, hvorvidt borgmesteren er værdig til at varetage hvervet.

Også forhold, der er begået, inden borgmesteren har tiltrådt hvervet som borgmester, vil kunne inddrages. Men den tid, der er gået, fra kommunalbestyrelsen fik kendskab til forholdet, til kommunalbestyrelsen behandler spørgsmålet om afsættelse, vil kunne indgå i vurderingen.

Afsættelse af borgmesteren kan – forudsat at betingelserne herfor er opfyldt – ske efter bestemmelsen, uanset om det forhold, der har givet anledning til kommunalbestyrelsens mistillid til borgmesteren tillige rejser spørgsmål om pligttilsidesættelse og/eller strafbart forhold, der ellers er reguleret i de specifikke regler herom i bestemmelserne i de foreslåede §§ 66 a og 66 b. Dette gælder uanset, om de betingelser, der kræves til indgreb efter disse regler, er opfyldt eller ej.

Det følger af bestemmelsen, at en vedtagelse i kommunalbestyrelsen om afsættelse af borgmesteren indebærer, at borgmesteren anses fritaget for hvervet. Det er under hensyn til baggrunden for kommunalbestyrelsens vedtagelse om afsættelse – nemlig det forhold, at et massivt flertal af kommunalbestyrelsens medlemmer ikke har tillid til borgmesteren – anset for væsentligt, at kommunalbestyrelsens afgørelse om afsættelse af borgmesteren har virkning straks, således at der kan ske en hurtig genopretning af ro omkring borgmesterposten. Der henvises til betænkningens kapitel 5.4.3.4.

Til stk. 2

Til grund for det krav, der er fastsat i bestemmelsen om, at et flertal på ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer står bag en vedtagelse efter stk. 1 og begrundelsen herfor, ligger hensynet til den ro omkring borgmesterposten, som en hensigtsmæssig varetagelse af hvervet forudsætter.

Således ville en mulighed for, at et almindeligt flertal i kommunalbestyrelsen (eller evt. et kvalificeret flertal, som dog er mindre end de foreslåede ni tiendedele) kunne afsætte borgmesteren på grund af mistillid indebære en risiko for, at den fornødne ro omkring borgmesterposten ikke ville være til stede.

Bestemmelsen stiller derfor krav om, at mindst ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer står bag en vedtagelse om afsættelse af borgmesteren efter stk. 1. Dog er det altid tilstrækkeligt, at samtlige af kommunalbestyrelsens medlemmer ud over borgmesteren stemmer herfor. Der er herved taget højde for, at afsættelse af borgmesteren efter stk. 1 også er muligt i kommuner med kommunalbestyrelser med færre end ti medlemmer.

Det fornødne kvalificerede flertal skal tælles blandt kommunalbestyrelsens *samlige* medlemmer. Borgmesteren skal regnes med i dette antal. Ved beregningen af hvor mange stemmer, der skal til for vedtagelse af et forslag om afsættelse af borgmesteren, skal der, hvis dette ikke giver et helt tal, rundes op. Har kommunalbestyrelsen således 27 medlemmer, skal der således være mindst 25 stemmer for et forslag om afsættelse af borgmesteren.

Det beskrives om, at det fornødne flertal skal tælles blandt kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer, indebærer, at afsættelse efter stk. 1 ikke vil kunne vedtages, hvis der i kommunalbestyrelsen er (stort) forfald blandt kommunalbestyrelsens medlemmer, hvilket heller ikke under hensyn til indgrebets betydning bør være en mulighed. Bestemmelsen udgør herved en undtagelse til § 11, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse om, at kommunalbestyrelsen er beslutningsdygtig, når (blot) halvdelen af medlemmerne er til stede.

Afsættelse af borgmesteren kræver, at der ved begge kommunalbestyrelsens to behandlinger af sagen, jf. stk. 3, er det fornødne flertal for afsættelse af borgmesteren og for begrundelsen herfor. Det er imidlertid ikke en betingelse, at de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der udgør det kvalificerede flertal ved 2. behandlingen af forslaget om afsættelse, skal være identisk med den kreds af kommunalbestyrelsesmedlemmer, der udgjorde det kvalificerede flertal ved 1. behandlingen af forslaget. Det afgørende er således, at der ved begge behandlinger er det fornødne kvalificerede flertal for en afsættelse.

Det er under hensyn til indgrebets betydning for kommunestyret fundet hensigtsmæssigt, at de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der står bag en vedtagelse om afsættelse af borgmesteren, også er enige om begrundelsen herfor. Det er derfor efter bestemmelsen en betingelse, at der ved begge behandlinger i kommunalbestyrelsen, jf. stk. 3, er det fornødne kvalificerede flertal ikke blot til vedtagelsen efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren men også til begrundelsen herfor. Bestemmelsen forudsætter herved, at begrundelsen for kommunalbestyrelsens afsættelse af borgmesteren ved begge behandlinger indgår i afstemningstemaet for kommunalbestyrelsen. Der henvises til betænkningens kapitel 5.4.3.2.a.

Der gælder ingen *karensperiode* efter at spørgsmål om afsættelse af borgmesteren har været sat til afstemning i kommunalbestyrelsen, men ikke har opnået det til vedtagelse fornødne flertal. En sådan karensperiode ville således kunne give anledning til u hensigtsmæssigheder, hvis der viser sig nye forhold hos borgmesteren, som giver kommunalbestyrelsen anledning til mistillid til vedkommende, eller hvis der

fremkommer nye aspekter af det eller de forhold, der dannede grundlag for kommunalbestyrelsens tidligere behandling af spørgsmålet om afsættelse.

Om baggrunden for kravet om særligt kvalificeret flertal henvises til betænkningens kapitel 5.4.2.2.c.

Til stk. 3

Det kræves efter bestemmelsens 1. pkt., at forslag om afsættelse af borgmesteren efter stk. 1 undergives to realitetsbehandlinger i kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen tager sigte på at sikre en grundig behandling i kommunalbestyrelsen af spørgsmålet om afsættelse af borgmesteren.

Bestemmelsen tager endvidere med sit krav om *realitetsbehandlinger* sigte på hensynet til at kunne konstatere, om kommunalbestyrelsen er fast besluttet på afsættelse af borgmesteren, hvilket under hensyn til indgrebets intensitet er en betingelse.

Tidsrummet for kommunalbestyrelsens to realitetsbehandlinger af sagen – efter bestemmelsen med mindst 6 og højst 12 dages mellemrum – er fastsat med henblik på på den ene side at give kommunalbestyrelsen og de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer en reel mulighed for grundig overvejelse af spørgsmålet om afsættelse, og på den anden side til at varetage hensynet til muligheden for en hurtig genopretning af ro omkring borgmesterposten samt til den belastning, det kan være for borgmesteren, at der pågår overvejelser om afsættelse på grund af mistillid til vedkommende.

Efter bestemmelsens 2. pkt. stilles krav om, at kommunalbestyrelsens begrundelse, jf. stk. 2, om afsættelse efter hver behandling indføres i beslutningsprotokollen efter § 13, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse. Bestemmelsen indebærer herved et supplerende krav til bestemmelsen i § 13, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvoraf bl.a. følger, at kommunalbestyrelsens beslutninger indføres i en beslutningsprotokol.

Indførelsen i beslutningsprotokollen af begrundelsen for afsættelsen skal sikre, at der ikke opstår tvivl om formuleringen af den begrundelse, som kommunalbestyrelsen har tilsluttet sig ved beslutningen om afsættelse af borgmesteren, herunder i forhold til en efterfølgende eventuel prøvelse, jf. stk. 6. Endvidere sikres i medfør af § 8, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse, der ved forslaget bliver til stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, offentlighed herom med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt. Der henvises til betænkningens kapitel 5.4.3.2.b.

Der er intet krav om, at begrundelsen for afsættelsen i et og alt skal være den samme ved begge behandlinger. Begrundelsens kerne og overordnede formål skal imidlertid fastholdes ved begge behandlinger. Ellers har der i realiteten ikke været to behandlinger af spørgsmålet om borgmesterens afsættelse, hvilket er i strid med lovens krav om to behandlinger. Dette retlige spørgsmål vil kunne efterprøves af Valgbarhedsnævnet, hvis den afsatte borgmester indbringer sagen for nævnet, jf. stk. 6.

Efter bestemmelsens 3. pkt. skal kommunalbestyrelsen straks underrette borgmesteren skriftligt om kommunalbe-

styrelsens vedtagelse efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren.

Offentliggørelsen af kommunalbestyrelsens beslutningsprotokol, jf. § 8, stk. 6, i lov om kommunernes styrelse, der ved dette forslag bliver stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, og som led heri kommunalbestyrelsens vedtagelse om afsættelse af borgmesteren, jf. § 13, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, er således ikke tilstrækkeligt til at imødekomme det hensyn til underretning af den person, borgmesteren, som beslutningen retter sig imod.

Underretningspligten gælder, selvom borgmesteren deltager i kommunalbestyrelsens behandling og afstemning efter stk. 4.

Underretningen skal ske straks, dvs. senest næste arbejdsdag efter kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1.

Det skriftlighedskrav, der med bestemmelsen stilles til kommunalbestyrelsens afgørelse, indebærer, at borgmesteren har krav på en skriftlig begrundelse og klagevejledning efter de nærmere bestemmelser herom i forvaltningslovens §§ 24 og 25.

Til stk. 4

Bestemmelsen udgør en modifikation til forvaltningslovens § 3, stk. 3, som indebærer, at den, der er inhabil i forhold til en sag, ikke må træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget lagt til grund, at borgmesteren efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1, er inhabil som følge af en særlig personlig interesse i sagens udfald.

Der er imidlertid fundet naturligt, at borgmesteren har adgang til at deltage i kommunalbestyrelsens behandling af sagen, herunder ved afstemningen om afsættelse. Der er herved lagt vægt på det væsentlige politiske præg, som en afsættelse efter bestemmelsen har – uanset kravet om tab af værdighed.

Borgmesteren skal som formand for kommunalbestyrelsen indkalde kommunalbestyrelsens medlemmer til kommunalbestyrelsesmøder, jf. § 30 i lov om kommunernes styrelse. Ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen skal afholdes, hvis mindst en tredjedel af medlemmerne forlanger det, jf. § 8, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Undlader borgmesteren at indkalde medlemmerne til et ordinært eller ekstraordinært møde i kommunalbestyrelsen, kan statsforvaltningen efter en konkret vurdering pålægge borgmesteren tvangsbøder, jf. § 50 b, stk. 1 og 3, i lov om kommunernes styrelse.

Det følger af § 8, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, at borgmesteren som led i sin mødeforbereelse bl.a. skal udsende udkast til dagsorden. Har et medlem af kommunalbestyrelsen benyttet retten til efter § 11, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse - den såkaldte initiativret – at indbringe spørgsmål om afsættelse af borgmesteren, har borgmesteren pligt til at sætte et rettidigt indkommet forslag herom på det udkast til dagsorden, som borgme-

steren har pligt til at udsende til brug for førstkommende kommunalbestyrelsesmøde. Undlader borgmesteren at sætte punktet på dagsordenen, kan det optages på dagsordenen på selve mødet, hvis der er enighed blandt mødedeltagerne – herunder også borgmesteren – herom. Er der ikke enighed blandt mødedeltagerne, kan der enten indkaldes til ekstraordinært møde, hvis det hertil fornødne antal medlemmer forlanger det, jf. ovenfor, eller punktet kan behandles, hvis kommunalbestyrelsen ved almindelig flertalsbeslutning vurderer, at sagen er uopsættelig, jf. § 8, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsens beslutning herom er undergivet det kommunale tilsyn.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget lagt til grund, at kommunalbestyrelsens afgørelse om afsættelse af borgmesteren på grund af mistillid er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Dette indebærer, at forvaltningslovens bestemmelser om bl.a. partshøring, begrundelse og vejledning af borgmesteren om muligheden for indbringelse af spørgsmålet om afgørelsens lovlighed for Valgbarhedsnævnet, jf. stk. 6, finder anvendelse.

Til stk. 5

Det følger af stk. 1, at en vedtagelse i kommunalbestyrelsen om afsættelse af borgmesteren indebærer, at borgmesteren anses fritaget for hvervet. Bestemmelsen i stk. 5 indebærer, at valg af ny borgmester skal foretages umiddelbart efter, at en vedtagelse efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren foreligger.

Valget af ny borgmester kan først foretages, når der foreligger en vedtagelse efter stk. 1 i kommunalbestyrelsen om afsættelse af borgmesteren, dvs. valget kan tidligst foretages på det møde, hvor kommunalbestyrelsen har 2. behandling af forslaget til vedtagelse om afsættelse af borgmesteren, og valget kan tidligst foretages på et dagsordenspunkt, der ligger efter denne 2. behandling. Valget kan ikke foretages på samme dagsordenspunkt på grund af de særlige proceskrav, der stilles til dokumentation af vedtagelsen efter stk. 1.

Valget af ny borgmester sker efter lovens § 24, stk. 1, dvs. ved flertalsvalg. Valget har virkning for den resterende del af funktionsperioden.

Det lægges til grund, at den afsatte borgmester ikke vil være inhabil ved kommunalbestyrelsens beslutning herom.

Til stk. 6

Bestemmelsen indebærer, at lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 på borgmesterens begæring kan indbringes for Valgbarhedsnævnet. Processen for afsættelse af borgmesteren efter stk. 1 indebærer således ikke en obligatorisk prøvelse af kommunalbestyrelsens afgørelse i sagen.

Det er alene borgmesteren som den, vedtagelsen om afsættelse retter sig mod, der har mulighed for at indbringe kommunalbestyrelsens vedtagelse for Valgbarhedsnævnet. Klage skal efter bestemmelsens 2. pkt. indgives til nævnet senest 14 dage efter kommunalbestyrelsens 2. behandling af

forslag om afsættelse. Der er henset til kommunestyrets effektivitet ikke mulighed for at dispensere fra klagefristen. Den person, der vælges som borgmester efter kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1, og som herefter straks varetager de funktioner, der er knyttet til borgmesterhvervet, skal som øverste daglige leder af kommunens administration, jf. § 31, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, sørge for, at kommunen giver den afsatte borgmester vejledning om klagefristen i overensstemmelse med forvaltningslovens § 25.

Valgbarhedsnævnet kan efter bestemmelsen alene foretage en prøvelse af afgørelsens lovlighed. Dette omfatter en prøvelse af, om de retlige betingelser for afsættelsen er opfyldt, og om en afsættelse vil indebære en tilsidesættelse af de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Prøvelsen omfatter endvidere, om de procesregler, der gælder for kommunalbestyrelsens afsættelse af borgmesteren, er fulgt, herunder kravet om to behandlinger i kommunalbestyrelsen, jf. stk. 3.

Med hensyn til den betingelse, der vedrører kommunalbestyrelsens manglende tillid til borgmesteren, må nævnet på baggrund af kommunalbestyrelsens vedtagelse med det hertil påkrævede flertal af et forslag om afsættelse af borgmesteren lægge til grund, at kommunalbestyrelsen ikke har tillid til borgmesteren.

I nævnets prøvelse skal endvidere indgå en prøvelse af den betingelse, der omhandler borgmesterens værdighed til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, jf. stk. 1. Under hensyn til, at en afsættelse imidlertid tager sigte på at afværge de negative konsekvenser, det kan have for kommunestyrets effektivitet og funktionsdygtighed, at kommunalbestyrelsen ikke har tillid til borgmesteren, skal nævnet imidlertid udvise tilbageholdenhed ved denne del af prøvelsen. Det indebærer, at prøvelsen skal angå, om der foreligger omstændigheder, der giver grundlag for at antage, at kommunalbestyrelsens beslutning reelt har baggrund i andre forhold end borgmesterens værdighed, og at der således ved beslutningen er varetaget usaglige hensyn. Der henvises til betænkningens kapitel 5.4.3.3.c.

Der er ved valget af Valgbarhedsnævnet som prøvelsesmyndighed for kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1, bl.a. lagt vægt på, at nævnets eksisterende opgaver med vurdering af lokalpolitikeres valgbarhed eller fortabelse heraf kan trække paralleller til vurderingen af, hvorvidt borgmesteren lever op til den værdighed, som bør kræves af vedkommende.

Der henvises til betænkningens kapitel 5.4.3.3.d., f. og g., hvori udvalgets overvejelser om valg af prøvelsesmyndighed er beskrevet.

Nævnets forberedelse af sagen sker på skriftligt grundlag med henblik på, at nævnets afgørelse kan træffes i et møde i nævnet. Bestemmelsen giver ikke mulighed for, at Valgbarhedsnævnet kan foranstalte indenretslig afhøring af vidner. Bestemmelsen giver endvidere ikke borgmesteren krav på foretræde for nævnet med henblik på over for nævnet mundtligt at forelægge sin sag.

Til stk. 7

Bestemmelsen tager højde for en situation, hvor Valgbarhedsnævnet ved en prøvelse efter stk. 6 kommer frem til, at kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren ikke har været lovlig. I sådanne tilfælde følger det af bestemmelsen, at den afsatte borgmester genindtræder i hvervet for resten af funktionsperioden.

Til stk. 8

Bestemmelsens 1. pkt. indebærer, at vederlaget til en afsat borgmester *obligatorisk* bortfalder med udgangen af den måned, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1. Der er med bestemmelsen således ikke mulighed for, at vederlæggelsen af den afsatte borgmester enten slet ikke ophører, eller at vederlaget alene reduceres. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at borgmesterens vederlag ophører inden Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse efter stk. 1, hvis der efter de almindelige regler er grundlag herfor. Borgmesterens vederlag vil således som hidtil ophøre, hvis borgmesteren i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget hvervet, jf. § 30, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1461 af 19. december 2005 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv,

Den foreslåede bestemmelse vedrører alene ophør af vederlag og berører ikke retten til efterløn, der i en overgangsperiode ydes til fratrådte borgmestre, samt egenpension.

Bestemmelsens 2. pkt. stiller vederlæggelsesmæssigt en borgmester, der er genindtrådt i hvervet på baggrund af en afgørelse efter stk. 7 i Valgbarhedsnævnet, som om afsættelse ikke var sket. Der skal således ske efterbetaling til borgmesteren af vederlaget for den periode, hvor vedkommende har været afsat. Der skal tillige ske tilbagebetaling af eventuel efterløn, som måtte være udbetalt til borgmesteren efter kommunalbestyrelsens afgørelse om afsættelse efter stk. 1. Tilbagebetaling af efterløn vil kunne ske ved modregning i efterbetalingen af vederlaget for den periode, hvor vedkommende har været afsat, samt i fremtidige vederlag, forudsat at de almindelige modregningsbetingelser i øvrigt er opfyldt. Endelig vil beregning af borgmesterens funktionstid i forhold til efterløn og egenpension ved senere fratræden skulle foretages, som om afsættelse ikke havde fundet sted.

Til stk. 9

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indebærer, at et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening (mellemskifte med delt administrativ ledelse), på lige fod med borgmesteren vil kunne afsættes ved særligt kvalificeret flertal, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Mistillid vil kunne være særlig problematisk for disse hvervsindehavere, der har del i den øverste administrative ledelse af den kommunale forvaltning. Den uro omkring vedkommendes person, som mistillid til de nævnte hvervsindehavere vil kunne indebære, kan således betyde, at ved-

kommende ikke er i stand til på en hensigtsmæssig måde at varetage hvervet.

Hertil kommer, at de pågældende ikke – eller ikke uden at bestemte betingelser herfor er opfyldt, jf. herved bestemmelsen i den foreslåede § 66 a – kan afsættes.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ligesom udvalget ikke fundet grundlag for, at kredsen af de hvervsindehavere, der skal kunne afsættes ved særligt kvalificeret flertal, skal omfatte andre hvervsindehavere i kommunestyret. Der henvises for en nærmere redegørelse for udvalgets overvejelser herom til betænkningen kapitel 5.4.2.2.a.

Bestemmelsen indebærer, at de materielle betingelser, der er fastsat i stk. 1 for afsættelse af borgmesteren, gælder tilsvarende for suspension af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i §§ 64 a og 65 i forening.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at de procesregler mv., der er fastlagt i stk. 1-8 for afsættelse af borgmesteren ved særligt kvalificeret flertal, gælder tilsvarende ved afsættelse af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i §§ 64 a og 65 i forening.

Det indebærer bl.a., at afgørelsen om afsættelse af de hvervsindehavere, der er omfattet af bestemmelsen i stk. 9, træffes af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen er således – uanset valg af styreform – kommunens øverste myndighed. Til vedtagelse herom kræves i lighed den tilsvarende beslutning om afsættelse af borgmesteren, at mindst ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer stemmer herfor. Der henvises om disse spørgsmål til betænkningens kapitel 5.4.4.2.b. og c.

Bestemmelsens 2. pkt. er en kodificering af det princip, der følger af lovens § 28, stk. 1. Bestemmelsen indebærer i sammenhæng med stk. 5, at det, når der foreligger en afgørelse efter stk. 1 om afsættelse af et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening, tilkommer den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet. Det forudsættes herved, at afsættelse af en udvalgsformand indebærer, at formanden også mister hvervet som medlem af udvalget, således at der er en ledig udvalgsplads at besætte, jf. bemærkningerne til § 66 a, stk. 6.

Ad § 66 d

Til stk. 1

Gældende administrativ praksis om borgmesterens mulighed for at få dækket udgifter til advokat i forbindelse med en sag efter den gældende § 66 i lov om kommunernes styrelse er beskrevet i betænkningens kapitel 3.1.4.1. Som nævnt er der mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at godtgøre borgmesterens udgifter til advokat under en sådan sag. Disse regler vil fortsat være gældende for så vidt angår spørgsmålet om advokatbistand i forbindelse med en sag om ad hoc suspension efter den foreslåede § 66.

Der er ikke i gældende ret regler, hvorefter borgmesteren vil kunne gøre krav på at få eventuelle udgifter til advokat i forbindelse med en sag efter de foreslåede §§ 66 a-66 c dækket af kommunen.

Det er under hensyn til den alvorlige reaktion, som en afsættelse eller en suspension udgør for borgmesteren, ikke fundet naturligt, at borgmesterens muligheder herfor skal afhænge af kommunalbestyrelsens (flertallets) beslutning herom.

Bestemmelsen giver derfor borgmesteren krav på at få udgifter til en advokat, som borgmesteren vælger til at repræsentere sig eller lade sig bistå af i en sag efter de foreslåede §§ 66 a-66 c betalt af kommunen efter bestemmelserne i stk. 2 og 3.

Der henvises til betænkningens kapitel 3.2.2.2.f., 3.2.2.3.i., 4.2.2.2.f., 4.4.2.3.e., 5.4.3.2.d. og 5.4.3.3.e.

Til stk. 2

Borgmesteren har efter bestemmelsen kun krav på at få advokatudgifter efter stk. 1 betalt af kommunen, hvis udgiften har tilknytning til en sag om afsættelse eller suspension efter de foreslåede bestemmelser i §§ 66 a-66 c. Hvis udgiften har den påkrævede tilknytning, følger det af bestemmelsen, at kravet på udgiftsdækning mv. omfatter alle opgaver, som advokaten udfører i den forbindelse, herunder udfærdigelse af indlæg i sagen, deltagelse i møder mv.

Har udgiften f.eks. tilknytning til opgaver, som hører under den beskikkede forsvarer i en straffesag, har borgmesteren ikke krav på at få dækket udgiften efter den foreslåede bestemmelse. Det samme gælder eventuelle udgifter til opgaver, der vedrører erstatningsretlige spørgsmål i forbindelse med et strafbart forhold, herunder f.eks. erstatningskrav fra forurettede.

De advokatudgifter, som efter bestemmelsen dækkes af kommunen, omfatter både sådanne udgifter, som vedrører advokatbistand under processen i kommunalbestyrelsen, og sådanne udgifter, som vedrører advokatbistand under processen i Valgbarhedsnævnet.

Til stk. 3

Efter bestemmelsen er det kommunalbestyrelsen, der skal fastsætte salær og godtgørelse til advokaten. Fastsættelsen skal ske efter de takster, der gælder for salær og godtgørelse til forsvarere i straffesager. Det indebærer, at salæret fastsættes på grundlag af landsretspræsidenternes meddelelse om vejledende takster for salær til forsvarere i straffesager mv.

Til stk. 4

Bestemmelsen indebærer, at et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i lov om kommunernes styrelse §§ 64 a og 65 i forening (mellemformsstyre med delt administrativ ledelse), har krav på, at kommunen i en sag efter de foreslåede §§ 66 a-66 c mod den pågældende dækker vedkommendes udgifter til advokat

efter de samme regler, som gælder for borgmesteren i sådanne sager.

Til § 2

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af den ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede ændring af § 8 i lov om kommunernes styrelse.

Ændringen af regionslovens § 10, stk. 2, indebærer, at reglerne i § 8, stk. 2-7, om indkaldelse til og afholdelse af kommunalbestyrelsens møder mv., herunder de ændringer som foreslås ved lovforslagets § 1, nr. 1-3, herefter finder tilsvarende anvendelse for regionsrådets møder. Om ændringerne henvises til bemærkningerne til de nævnte bestemmelser i lovforslaget.

Til nr. 2

Der er tale om en redaktionel ændring.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvens af forslaget til §§ 66-66 d i lov om kommunernes styrelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 11. Ændringen indebærer, at de foreslåede regler finder tilsvarende anvendelse på regionsrådsformænd.

Til § 3

Til nr. 1

Valgbarhedsnævnets opgave med at træffe afgørelse i spørgsmål om bl.a. kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmers fortabelse af valgbarhed på grund af straf er fastlagt i § 105, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg. Den foreslåede bestemmelse udgør et supplement til nævnets eksisterende opgaver, og er en konsekvens af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 11.

Det følger således af forslaget om en ny § 66 a i lov om kommunernes styrelse, at Valgbarhedsnævnet har kompetence til på baggrund af kommunalbestyrelsens indstilling herom at træffe afgørelse om afsættelse af borgmesteren på grund af pligttilsidesættelse. Det følger endvidere af forslaget om en ny § 66 b i lov om kommunernes styrelse, at Valgbarhedsnævnet har kompetence til på baggrund af kommunalbestyrelsens begæring herom at træffe afgørelse om suspension af borgmesteren på grund af tiltale for strafbart forhold. Endelig følger det af forslaget om en ny § 66 c, stk. 6, at Valgbarhedsnævnet, hvis borgmesteren indbringer spørgsmålet om lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse om afsættelse af borgmesteren ved særligt kvalificeret flertal efter § 66 c, stk. 1, træffer afgørelse i sagen.

Valgbarhedsnævnets kompetence i sådanne sager omfatter også en tilsvarende afgørelse rettet mod et magistratsmedlem eller en udvalgsformand i en kommune, der styres efter

reglerne i §§ 64 a og 65 i forening og en tilsvarende afgørelse rettet mod en regionsrådsformand.

Til nr. 2

Bestemmelsen fastlægger i *1. pkt.* Valgbarhedsnævnets sammensætning. Den foreslåede sammensætning finder anvendelse såvel i de valgbarhedssager, hvor Valgbarhedsnævnet efter den gældende bestemmelse i § 105, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg træffer afgørelse, som i de nye beføjelser, Valgbarhedsnævnet foreslås tildelt efter de i lovforslagets § 1, nr. 11, foreslåede regler i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38, som affattet ved lovforslagets § 2.

Bestemmelsen udmønter for så vidt angår den foreslåede sammensætning i sagerne om suspension og afsættelse af borgmesteren mv. de anbefalinger, som udvalget er fremkommet med herom i sager om afsættelse af borgmesteren mv. på grund af pligttilsidesættelse, suspension på grund af tiltale for strafbart forhold og afsættelse ved særligt kvalificeret flertal. Det foreslås endvidere, at nævnet også i de typer af valgbarhedssager, nævnet behandler i dag, får en tilsvarende sammensætning. Herved sikres en ensartet sammensætning af nævnet med den fornødne balance mellem juridisk og læg repræsentation, uanset hvilken sagstype nævnet behandler.

Det foreslås således, at nævnet i alle sager tæller følgende 5 medlemmer: Nævnets formand, nævnets næstformand, et medlem, der udpeges af KL, ét medlem, der udpeges af Danske Regioner, og et medlem, der udpeges af økonomi- og indenrigsministeren, og som er kyndigt i forvaltningsret. Beskikkelserne for valget af alle nævnets medlemmer gælder som hidtil for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret, jf. bestemmelsens sidste pkt., som ikke ændres ved lovforslaget.

Nævnets formand skal som hidtil ved beskikkelsen være en landsdommer eller en højesteretsdommer, jf. bestemmelsens 3. pkt., der med lovforslaget bliver 4. pkt., og som ikke ændres ved lovforslaget. Vedkommende udpeges af økonomi- og indenrigsministeren efter indstilling fra Domstolsstyrelsen.

Nævnets næstformand forudsættes som hidtil at være en embedsmand fra vedkommende ressortministerium.

Det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret, kan være eller have været universitetsprofessor eller universitetsansat med et virkefelt blandt andet inden for forvaltningsretten, men der er intet krav om (nuværende eller tidligere) universitetsansættelse. Det forudsættes, at medlemmet har den fornødne uafhængighed i forhold til centraladministrationen.

De to medlemmer af nævnet, der hver for sig udpeges af KL henholdsvis af Danske Regioner, forudsættes i overensstemmelse med gældende praksis at være et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd.

Denne sammensætning, som indebærer en styrkelse af det juridiske element, er anset for hensigtsmæssig under hensyn til afgørelsernes retlige karakter. Denne sammensætning in-

debærer dog samtidig en bibeholdelse af den lokalpolitiske repræsentation, som er hensigtsmæssig i disse sager.

Under hensyn til, at det nuværende antal medlemmer i Valgbarhedsnævnet med en kommunal og regional baggrund skyldes historiske årsager, er det endvidere ikke anset betænkeligt, at den lokalpolitiske repræsentation i nævnet er relativt mindre.

Det forudsættes, at Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse ved stemmeflertal. Hvert medlem har én stemme.

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til betænkningens kapitel 3.2.2.3.f, 4.4.2.3.e. og 5.4.3.3.e.

Bestemmelsen i *2. pkt.* indebærer, at KL henholdsvis Danske Regioner, udpeger hver sin stedfortræder for det medlem, den pågældende organisation udpeger.

Bestemmelsen i *3. pkt.*, indebærer som noget nyt, at økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, som er kyndigt i forvaltningsret. Også stedfortræderen skal være kyndig i forvaltningsret, jf. ovenfor.

Til § 4

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2014 på samme tidspunkt, som de nyvalgte kommunalbestyrelser og regionsråds nye 4-årige funktionsperiode påbegyndes.

De foreslåede ændrede frister for udsendelse af materiale til møder i kommunalbestyrelsen og de foreslåede ændrede regler om konsekvenserne af manglende fristoverholdelse, jf. § 1, nr. 1, 2 og 8, finder først anvendelse, når den dag, hvor de foreslåede ændrede frister begynder at løbe, (4 hverdage inden mødet) ligger på ikrafttrædelsesdatoen eller senere. Afholdes der et møde i kommunalbestyrelsen efter ikrafttrædelsen, men ligger fristens begyndelsestidspunkt forud for ikrafttrædelsen, gælder de hidtidige frister for tilgængeliggørelse af materiale.

De foreslåede ændrede regler for tidspunktet for afholdelse af udvalgs møder, jf. § 1, nr. 5, finder anvendelse på udvalgs møder, der afholdes fra ikrafttrædelsesdatoen, forudsat at den seneste dag for afholdelse af udvalgs møde, som er den dag, hvor fristen for udsendelse af materiale til møder i kommunalbestyrelse begynder at løbe, (4 hverdage inden mødet) ligger på ikrafttrædelsesdatoen eller senere.

De foreslåede ændrede regler for udsendelse af materiale forud for udvalgs møder, jf. § 1, nr. 6, finder anvendelse på udvalgs møder, der afholdes fra ikrafttrædelsesdatoen.

Den foreslåede adgang til suspension og afsættelse af borgmesteren eller anden tilsvarende kommunal hvervsindehaver, jf. § 1, nr. 11, henholdsvis af regionsrådsformanden, jf. tillige § 2, nr. 3, kan først anvendes af kommunalbestyrelsen henholdsvis af regionsrådet fra ikrafttrædelsesdatoen. De forhold, der begrunder anvendelsen af reaktionsmulighederne, kan godt ligge før ikrafttrædelsesdatoen.

De nye beføjelser om suspension og afsættelse af borgmesteren eller anden tilsvarende kommunal hvervsindehaver, jf. § 1, nr. 11, henholdsvis af regionsrådsformanden, jf. tillige § 2, nr. 3, Valgbarhedsnævnet foreslås tildelt, kan tilsva-

rende kun anvendes i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efter ikrafttrædelsen har anvendt kommunalbestyrelsens henholdsvis regionsrådets nye beføjelser.

Det forudsættes, at såfremt kommunalbestyrelsen eller regionsrådet inden ikrafttrædelsesdatoen efter de forud for lovforslagets ikrafttræden gældende regler har truffet beslutning om suspension af en borgmester eller anden tilsvarende kommunal hvervsindehaver henholdsvis en regionsrådsformand på grund af dennes vægning ved udførelsen af opgaver, der påhviler vedkommende, jf. § 66, stk. 2, efter de hidtil gældende regler i lov om kommunernes styrelse, vil denne beslutning bortfalde ved udgangen af 2013, hvor funktionsperioden for den suspenderede borgmester ophører. Af tilsvarende grund forudsættes det, at en hos økonomi- og indenrigsministeren eventuelt verserende sag om eventuel stadfæstelse af en sådan beslutning, jf. § 66, stk. 3, efter de hidtil gældende regler i lov om kommunernes styrelse, bortfalder ved udgangen af 2013.

Til § 5

Til stk. 1

I bestemmelsen slås fast, at de nye medlemmer og stedfortrædere af Valgbarhedsnævnet, som skal beskikkes efter de foreslåede nye regler om Valgbarhedsnævnets sammensætning, jf. lovens § 3, nr. 2, beskikkes første gang for perioden 1. april 2014 til 31. marts 2018.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den gældende bestemmelse i § 105, stk. 5, stk. 2, 4, pkt., i lov om kommunale og regionale valg, der med lovforslaget bliver 5. pkt., og som ikke ændres ved lovforslaget. Efter denne bestemmelse gælder beskikkelserne og valgene for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Baggrunden for bestemmelsen er, at den fire-årige beskikkelsesperiode for udpegelse af medlemmer og stedfortrædere til Valgbarhedsnævnet udløber den 31. marts 2014, og at det ikke vil være muligt ved lovforslagets ikrafttræden den 1. januar 2014 at få beskikkelserne af nye medlemmer og stedfortrædere på plads. Det forudsættes herved, at økonomi- og indenrigsministeren i perioden fra lovforslagets ikrafttræden indtil ultimo marts 2014 vil kunne beskikke medlemmer og stedfortrædere til Valgbarhedsnævnet med den foreslåede nye sammensætning.

Til stk. 2

I bestemmelsen slås fast, at de foreslåede nye regler om Valgbarhedsnævnets sammensætning, jf. lovens § 3, nr. 2, ikke finder anvendelse på afgørelser, Valgbarhedsnævnet træffer senest den 31. marts 2014. For de afgørelser, Valgbarhedsnævnet træffer senest den 31. marts 2014, finder de

hidtil gældende regler om Valgbarhedsnævnets sammensætning anvendelse, jf. § 105, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, som affattet forud for denne lovs ikrafttræden.

Det betyder, at ikke blot de valgbarhedssager, nævnet behandler i dag, men også de foreslåede nye sager vedrørende suspension af afsættelse af borgmestre mv. og regionsrådsformænd, Valgbarhedsnævnet har fået tildelt pr. 1. januar 2014, jf. lovens § 1, nr. 11, og § 2, nr. 3, forud for den 1. april 2014 skal behandles og afgøres af Valgbarhedsnævnet med den sammensætning, Valgbarhedsnævnet har forud for denne lovs ikrafttræden, dvs. med en formand og en næstformand, udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, 3 medlemmer udpeget af KL og 1 medlem udpeget af Danske Regioner.

Er sagen ikke færdigbehandlet pr. 1. april 2014, skal Valgbarhedsnævnet med den foreslåede nye sammensætning træffe afgørelse i sagen, dvs. med en formand, en næstformand og en sagkyndig i forvaltningsret, udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, 1 medlem udpeget af KL og 1 medlem udpeget af Danske Regioner. Den foreslåede nye sammensætning af Valgbarhedsnævnet, der finder sted med virkning fra den 1. april 2014, jf. lovens § 5, stk. 1, finder således anvendelse på alle sager, hvori nævnet fra den 1. april 2014 træffer afgørelse, uanset om indberetning af en sag om valgbarhed eller kommunalbestyrelsens indstilling, begæring eller vedtagelse vedrørende afsættelse eller suspension af borgmester er sket forud for den 1. april 2014.

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til bemærkningerne til lovens § 5, stk. 1.

Til stk. 3

For det tilfælde, at økonomi- og indenrigsministeren forud for lovens ikrafttræden har stadfæstet en kommunalbestyrelses beslutning om suspension af en borgmester eller et magistratsmedlem, kan kommunalbestyrelsen efter de hidtil gældende regler i § 66, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse med økonomi- og indenrigsministerens godkendelse beslutte en reduktion af vederlaget i suspensionsperioden, dvs. fra økonomi- og indenrigsministerens stadfæstelse frem til udgangen til 2013, hvor funktionsperioden for den suspenderede borgmester ophører. Tilsvarende gælder for en udvalgsformand i en kommune med mellemformstyre med delt administrativ ledelse, jf. tillige § 64 a, stk. 3, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse, eller for regionsrådsformanden, jf. tillige § 38 i regionsloven. Sådanne sager vedrørende vederlæggelsen forud for den nye funktionsperiode pr. 1. januar 2014 forudsættes færdigbehandlet efter de hidtil gældende regler.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 971 af 25. juli 2013, som ændret ved § 9 i lov nr. 639 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 8. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvornår og hvor ordinære møder skal afholdes. Mødeplanen offentliggøres i begyndelsen af hvert regnskabsår. Ordinært møde afholdes som regel mindst en gang om måneden. Tid og sted for mødet offentliggøres.

Stk. 2. (udelades)

Stk. 3. (udelades)

Stk. 4. Borgmesteren sørger for, at der så vidt muligt senest 4 hverdage inden kommunalbestyrelsens møder udsendes en dagsorden til medlemmerne, og at det fornødne materiale til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen, så vidt muligt er tilgængeligt for medlemmerne mindst 3 hverdage inden mødet. Medlemmerne har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, endvidere ret til at gennemse det fremlagte materiale sammen med personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at medlemmerne skal have tilsendt sagsmateriale til brug for behandlingen af sagerne, herunder eventu-

1. § 8, *stk. 4*, affattes således:

»Stk. 4. Borgmesteren sørger for, at en dagsorden og det fornødne materiale, herunder eventuelle udvalgserklæringer, til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen, udsendes til medlemmerne senest 4 hverdage inden kommunalbestyrelsens møder.«

2. I § 8 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»Stk. 5. Kan en sag ikke udsættes, kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning, selvom dagsordenen og det fornødne materiale ikke er udsendt senest 4 hverdage inden mødet. Borgmesteren skal sørge for, at det fremgår af dagsordenen, hvis dagsorden eller det fornødne materiale ikke udsendes inden for fristen. Begrundelsen for, at sagen ikke kan udsættes, skal ligeledes fremgå af dagsordenen.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter *stk. 6* og *7*.

3. § 8, *stk. 5, 1. pkt.*, der bliver *stk. 6, 1. pkt.*, ophæves.

elle sagsbeskrivelser og indstillinger. Kommunalbestyrelsen kan endvidere beslutte, hvorvidt og på hvilken måde medlemmerne kan forlange, at der til brug for behandlingen af sagerne tilvejebringes oplysninger eller ydes teknisk bistand fra administrationen.

Stk. 6. En fortegnelse over de sager, der vil komme til behandling på kommunalbestyrelsens møde, samt en udskrift af beslutningsprotokollen skal med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, så vidt muligt offentliggøres.

§ 20. Udvalgene udøver deres virksomhed i møder. Økonomiudvalget og hvert stående udvalg træffer for hvert regnskabsår beslutning om, når og hvor udvalgets møder skal afholdes. Udvalgets beslutning om mødeplan kan af ethvert af udvalgets medlemmer forlanges indbragt til afgørelse af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. (udelades)

Stk. 3. Udvalgene fastsætter selv deres forretningsorden. Udvalgene kan fastsætte regler om varigheden af udvalgsmøderne. Forud for udvalgenes møder udsendes en dagsorden til medlemmerne. For hvert udvalg føres en protokol, hvori udvalgets beslutninger indføres. Beslutningsprotokollen underskrives efter hvert møde af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer kan forlange sin afvigende mening kort tilført beslutningsprotokollen. Ved sager, der af udvalget fremsendes til et andet udvalg, kommunalbestyrelsen eller en anden myndighed, kan ethvert medlem kræve, at modtageren samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen. Det pågældende medlem kan ved sagens fremsendelse ledsage denne med en begrundelse for sit standpunkt.

Stk. 4. (udelades)

Stk. 5. (udelades)

Stk. 6. (udelades)

Stk. 7. (udelades)

§ 34. Regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand, magistratsmedlemmer, jf. § 64, og de i § 64 a nævnte udvalgsformænd fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren.

4. I § 8, *stk. 5, 2. pkt.*, der bliver *stk. 6, 2. pkt.*, udgår »endvidere«.

5. I § 20, *stk. 1*, indsættes efter 2. pkt.:

»Møderne skal afholdes i så god tid inden møder i kommunalbestyrelsen, at eventuelle udvalgsrklæringer kan udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer senest 4 hverdage før møder i kommunalbestyrelsen, jf. § 8, *stk. 4.*«

6. I § 20, *stk. 3, 3. pkt.*, indsættes efter »udsendes en dagsorden«: »og det fornødne materiale til bedømmelse af de sager, der er optaget på dagsordenen, «.

Stk. 2. (udelades)

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 15, stk. 5, eller § 66, stk. 2, udpeges til at fungere som formand eller som magistratsmedlem, oppebærer i funktionsperioden vederlag efter regler fastsat i henhold til stk. 1. Den samme vederlæggelse ydes til et medlem af et stående udvalg, der overtager ledelsen af administrationen, jf. § 64 a, stk. 4.

Stk. 4. (udelades)

Stk. 5. (udelades)

Stk. 6. (udelades)

§ 42 c. Revisionen har adgang til at forelægge revisionens beretninger, jf. § 42, stk. 4, for kommunalbestyrelsen. Forelæggelse af revisionens beretninger for kommunalbestyrelsen skal endvidere ske, når mindst en fjerdedel af medlemmerne anmoder herom. Kommunalbestyrelsens formand fastsætter på revisionens henholdsvis mindst en fjerdedel af medlemmernes anmodning tid og sted for forelæggelsen og indkalder kommunalbestyrelsens medlemmer.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens formand sørger for, at der så vidt muligt senest 4 hverdage inden revisionens forelæggelse udsendes en indkaldelse til kommunalbestyrelsens medlemmer, og at det fornødne materiale til forelæggelsen så vidt muligt er tilgængeligt for medlemmerne senest 3 hverdage inden mødet. § 8, stk. 4, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. (udelades)

Stk. 4. (udelades)

§ 62 d. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om beregning af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave, som kommunen beslutter at sende i udbud, (kontrolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende kommunens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.

§ 64 a. I styrelsesvedtægten for Frederiksberg, Københavns, Odense, Aalborg og Århus Kommu-

7. I § 34, stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 66, stk. 2,« til: »§ 66 b, stk. 3,«.

8. § 42 c, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsens formand sørger for, at en indkaldelse og det fornødne materiale til revisionens forelæggelse udsendes til kommunalbestyrelsens medlemmer senest 4 hverdage inden forelæggelsen, medmindre forelæggelsen ikke kan udsættes.«

9. I § 62 d, stk. 2, ændres »lov om Klagenævnet for Udbud « til: »lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.«.

ner kan der træffes bestemmelse om, at formændene for de stående udvalg har den øverste daglige ledelse af den del af kommunens administration, der varetager udvalgets forvaltningsområder. Kommunalbestyrelsens formand har den øverste daglige ledelse af kommunens øvrige administration, i det omfang andet ikke er bestemt i styrelsesvedtægten.

Stk. 2. For udvalgsformændenes ledelse af administrationen gælder reglerne i § 31, stk. 3, 3. og 4. pkt., og stk. 4. For kommunalbestyrelsens formands ledelse af administrationen gælder reglerne i § 31, stk. 3, 2.-4. pkt., og stk. 4. Reglerne i § 6, stk. 3, 2. pkt., § 7, stk. 2, 2. pkt., og § 11, stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse på udvalgsformændene.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 kan tillige anvendes, hvis en kommune, der er nævnt i stk. 1, styres efter reglerne i § 65. Reglerne i § 66 finder tilsvarende anvendelse på udvalgsformændene.

Stk. 4. (udelades)

Stk. 5. (udelades)

§ 66. Såfremt kommunalbestyrelsens formand eller et af de i § 64, stk. 2, nævnte magistratsmedlemmer vægrer sig ved at udføre en opgave, som er pålagt den pågældende ved denne lov eller kommunens styrelsesvedtægt, kan kommunalbestyrelsen udpege et af sine medlemmer til at varetage den pågældende opgave.

Stk. 2. Ved grov eller gentagen vægring med hensyn til udførelsen af de i stk. 1 nævnte opgaver kan kommunalbestyrelsen udpege et af sine medlemmer til at fungere som formand eller magistratsmedlem indtil videre. Den, der udpeges, overtager samtlige opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsens formand eller det pågældende magistratsmedlem.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens beslutning i henhold til stk. 2 skal straks forelægges økonomi- og indenrigsministeren til stadfæstelse. Beslutningen træder først i kraft, når den er stadfæstet af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 4. Foreligger der en i henhold til stk. 3 stadfæstet beslutning om indskriden, skal kommunalbestyrelsen straks rejse sag ved domstolene til efterprøvelse af, om betingelserne for indskriden efter stk. 2 er til stede. Finder domstolene, at betingelserne

10. § 64 a, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

11. § 66 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 66. Tilsidesætter borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, kan kommunalbestyrelsen efter reglerne i lovens § 24, stk. 1, udpege et af sine medlemmer til at varetage den opgave, som pligttilsidesættelsen vedrører.

Stk. 2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65.

for indskriden efter stk. 2 er til stede, anses formanden eller det pågældende magistratsmedlem som fritaget for sit hverv.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan med økonomi- og indenrigsministerens godkendelse beslutte, at der i de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde sker en nedsættelse af det vederlag, der ydes formanden eller det pågældende magistratsmedlem. Nedsættelsen kan, medmindre omstændighederne taler for et fuldstændigt bortfald, højst udgøre en tredjedel af vederlaget. Sker der en retlig prøvelse i henhold til stk. 4, og denne ikke medfører fritagelse for hvervet, har formanden eller det pågældende magistratsmedlem krav på efterbetaling af forskellen mellem det fulde og det nedsatte vederlag.

§ 66 a. Tilsidesætter borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, kan borgmesteren afsættes, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov. Kommunalbestyrelsen indgiver en begrundet indstilling herom til det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg. Finder nævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen underretter straks skriftligt borgmesteren om kommunalbestyrelsens indstilling.

Stk. 3. Valgbarhedsnævnet kan, når dette er påkrævet, forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Borgmesteren skal på vedkommendes begæring efter nævnets nærmere bestemmelse gives lejlighed til mundtligt at forelægge sin sag for Valgbarhedsnævnet.

Stk. 4. Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren, vælger kommunalbestyrelsen et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden efter reglerne i § 24, stk. 1.

Stk. 5. Vederlaget til en afsat borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommu-

nalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet.

§ 66 b. Tiltales en borgmester for et strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover, kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren suspenderes. Hvis en domfældelse for lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed, og suspension ikke kan anses for betænkelig, træffer nævnet afgørelse om suspension. Suspensionen gælder, indtil borgmesteren udtræder af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 4, eller genindtræder som borgmester, jf. stk. 5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen underretter straks skriftligt borgmesteren om kommunalbestyrelsens begæring.

Stk. 3. Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om suspension af borgmesteren, udpeger kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 24, stk. 1, et af sine medlemmer til at fungere som borgmester.

Stk. 4. Hvis den suspenderede borgmester mister sin valgbarhed på grund af straf for de i stk. 1 nævnte strafbare forhold og derfor udtræder af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne herom i lov om kommunale og regionale valg, fortsætter den i medfør af stk. 3 fungerende borgmester som borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Stk. 5. Frifindes den suspenderede borgmester ved endelig dom, opgives forfølgning, eller træffer Valgbarhedsnævnet efter endelig dom eller vedtagelse af bøde afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden. Borgmesteren genindtræder dog først efter en frifindende dom i landsretten, når den ordinære frist for ansøgning om tilladelse til anke til Højesteret er udløbet, uden at ansøgning herom forinden er indgivet, eller, hvis ansøgning herom forinden er indgivet, når borgmesteren er endeligt frifundet.

Stk. 6. Anklagemyndigheden underretter kommunalbestyrelsen om tiltale mod en borgmester for strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover.

Stk. 7. Vederlaget til en suspenderet borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om suspension. Genindtræder den suspenderede borgmester i sit hverv, jf. stk. 5, har vedkommende krav på efterbetaling af borgmestervederlaget for suspensionsperioden.

Stk. 8. Stk. 1-7 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det suspenderede medlem, at udpege det medlem, der midlertidigt skal varetage hvervet.

§ 66 c. Har en borgmester, i eller uden for sit hverv, ikke vist sig værdig til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, og vedtager kommunalbestyrelsen, at borgmesteren af denne grund ikke nyder kommunalbestyrelsens tillid og skal afsættes, anses borgmesteren som fritaget for sit hverv.

Stk. 2. Til en vedtagelse efter stk. 1 kræves, at mindst ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer ved forslagens behandling i kommunalbestyrelsen, jf. stk. 3, stemmer for vedtagelsen og dens begrundelse, dog således, at det er tilstrækkeligt, at samtlige af kommunalbestyrelsens medlemmer ud over borgmesteren stemmer herfor.

Stk. 3. Forslag om afsættelse af borgmesteren efter stk. 1 skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 6 og højst 12 dages mellemrum. Kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 og dens begrundelse skal efter hver behandling indføres i beslutningsprotokollen, jf. § 13. Kommunalbestyrelsen underretter straks skriftligt borgmesteren om vedtagelsen efter stk. 1.

Stk. 4. Borgmesteren kan deltage i kommunalbestyrelsens behandling og afstemning.

Stk. 5. Når der foreligger en vedtagelse efter stk. 1, vælger kommunalbestyrelsen et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden efter reglerne i § 24, stk. 1.

Stk. 6. Den afsatte borgmester kan indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 for Valgbarhedsnævnet. Klage skal indgives til nævnet senest 14 dage efter kommunalbestyrelsens 2. behandling af forslag om afsættelse.

Stk. 7. Træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at vedtagelsen efter stk. 1 ikke har været lovlig, genindtræder den afsatte borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Stk. 8. Vederlaget til den afsatte borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1. Genindtræder den afsatte borgmester i sit hverv, jf. stk. 7, skal vedkommende med hensyn til vederlæggelse stilles, som om afsættelse ikke var sket.

Stk. 9. Stk. 1-8 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet.

§ 66 d. En borgmester har ret til at få udgifter til den advokat, borgmesteren vælger til at repræsentere sig eller lade sig bistå af i en sag efter §§ 66 a-66 c, betalt af kommunen efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 2. Udgiften skal have tilknytning til en sag efter §§ 66 a-66 c.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastsætter salær og godtgørelse til advokaten efter de takster, der gælder for beskikkede forsvarere i straffesager.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65.«

§ 2

I regionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 25. juli 2013, foretages følgende ændringer:

§ 10. Regionsrådet træffer beslutning om, hvornår og hvor ordinære møder skal afholdes. Mødeplanen offentliggøres i begyndelsen af hvert regnskabsår. Ordinært møde afholdes regelmæssigt. Tid og sted for mødet offentliggøres.

Stk. 2. Lov om kommunernes styrelse § 8, stk. 2-6, om indkaldelse til og afholdelse af kommunalbestyrelsens møder m.v. og § 8 a om elektronisk formidling af materiale finder tilsvarende anvendelse.

1. I § 10, stk. 2, ændres »§ 8, stk. 2-6,« til: »§ 8, stk. 2-7,«.

§ 35 a. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om beregning af omkostningerne ved regionens egen udførelse af en opgave, som regionen beslutter at sende i udbud, (kontrolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Økonomi- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende regionens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.

§ 38. Lov om kommunernes styrelse § 63 om kommunalbestyrelsens oplysningspligt, § 63 a om vedkommende ministers udtalelse om lovligheden af kommunale dispositioner, § 66 om borgmesterens funktionsvægning, § 68 om udbud af kommunens faste ejendomme og § 69 om nødstyre finder tilsvarende anvendelse for regionerne. De forskrifter, der er udstedt i medfør af lov om kommunernes styrelse §§ 68 og 69, finder tilsvarende anvendelse, medmindre økonomi- og indenrigsministeren fastsætter andet.

§ 105. Økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller et regionalt råd.

Stk. 2. Valgbarhedsnævnet består af en formand og en næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 4 andre medlemmer, hvoraf regionsrådene i forening udpeger ét og Kommunernes Landsforening tre. Foreningerne udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 4 medlemmer. Formanden skal ved beskikkelsen være

2. I § 35 a, stk. 2, ændres »lov om Klagenævnet for Udbud« til: »lov om håndhævelse af udbudsreglerne m.v.«.

3. I § 38, 1. pkt., ændres »§ 66 om borgmesterens funktionsvægning« til: »§§ 66–66 d om borgmesterens afsættelse eller suspension«.

§ 3

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 127 af 11. februar 2013, foretages følgende ændringer:

1. I § 105 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4

2. § 105, stk. 2, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 3, 1. og 2. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Valgbarhedsnævnet består af en formand og en næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 3 andre medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger ét medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger et med-

landsdommer eller højesteretsdommer. Beskikkelserne og valgene gælder for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Stk. 3. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

lem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 2 medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 2014.

§ 5

Stk. 1. Medlemmer og stedfortrædere af Valgbarhedsnævnet beskikkes første gang i henhold til reglerne i § 3, nr. 2, for perioden 1. april 2014 til 31. marts 2018.

Stk. 2. § 3, nr. 2, finder ikke anvendelse på afgørelser, Valgbarhedsnævnet træffer før den 1. april 2014. For sådanne afgørelser finder de hidtil gældende regler i § 105, stk. 2, i lov om kommunale og regionale valg, anvendelse.

Stk. 3. Er en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand suspenderet forud for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler i § 66, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse, jf. tillige § 64 a, stk. 3, 2. pkt., i samme lov og § 38 i regionsloven, fortsat anvendelse.